

کتابخانه

شششنبه ۱۷ دی ۱۳۸۳
۴ دی الحجّه ۷ و ۸ ذی القعدة ۱۴۰۴
شماره ۱۵ پیاپی ۶۶۶
۳۳ صفحه، ۱۰۰ تومان

ISSN: 1029-3345

صاحب امتیاز:
خانه کتاب ایران
سرپرست: سید عبدالجواد موسوی
تألیف: خیران قائم مقام فراغانی
اول نشر (چم): شماره ۹، صفحه دوم
تلفن: ۸۳۳۵۳۳۳، ۸۳۳۵۳۵۸
لیتوگرافی و چاپ: چاپ محمد

www.ketabeharteb.ir

نامی که گم شده است

تجلیل از
مؤلفان کتاب‌های تریسی

دریا، تا چند خامشی دریا؟!

گزارشی از
جشنواره خلیج فارس

درد مشترک

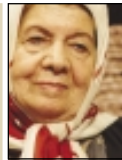
گفت و گو با کنتاز سعیدی
۱۹

تمام تفاسیر موجود قرآن

گفت و گو با دکتر احمد مینایی
۲۰

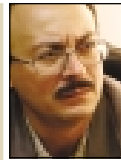
فرخ سید عبدالمجید موسوی | اثر: منصور دهباشی | (رازدون.com/فرخ)

زنان آسمانی

گفت و گو با
قمر آریان

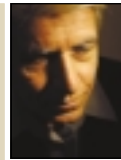
تاریخ / ۱۸

تلاش برای رهایی از...

گفت و گو با
بیژن عبدالکریمی

اندیشه / ۱۱-۱۰

اهمیت فرهنگ شفاهی

گفت و گو با
مجید کیانی

گفت و گو / ۹-۸

دوره جدید شماره ۱۵
شنبه ۱۷ وی ۱۳۸۴
پای بیسم الله / ۲

همزمان بادهه مبارکفجر بیست و سومین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران برگزار می شود

بیست و سومین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران همزمان بادهه مبارک فجر،بهمن ماه سال جاری در تهران برگزار می شود.

به گزارش روابط عمومی معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی،در این دوره کتابهایی مورد بررسی قرار می گیرند که برای نخستین بار در سال ۱۳۸۳ در کشور منتشر شده‌اند.بنا بر این گزارش، بررسی و ارزیابی کتابهای هر موضوع را میانهای دایره ذی‌ربط بر عهده دارند که از میان استادان و صاحب‌نظران حوزه‌های علمی،دانشگاهها و مراکز و مؤسسات علمی و فرهنگی کشور دعوت به همکاری شده‌اند و پیش از ۱۰۰ نفر هستند.

روابط عمومی معاونت ارشاد اعلام کرد که به برگزیدگان بیست و سومین دوره کتاب سال، طی مراسمی لوح تقدیر ریاست جمهوری و جایزه ویژه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اهدا می شود.

مرحله اول داوری این دوره در تمام حوزه‌ها به پایان رسیده است و فهرست آثار راه یافته به مرحله دوم اواخر همین ماه اعلام خواهد شد.

معاون سازمان امور مالیاتی کشور، راهکارهایی به منظور حل مشکلات مالیاتی کتابفروشان ارائه شده است

معاون فنی و حقوقی سازمان امور مالیاتی کشور از ارائه راهکارهایی از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به منظور حل مشکل مالیاتی کتابفروشان خبر داد.

علی اکبر سمیعی در گفت وگو با مهر اعلام کرد: مسئولان وزارت فرهنگ و ارشاد پس از برگزاری چندین نشست با مسئولان سازمان امور مالیاتی به این نتیجه رسیدند که می‌توان بر اساس تفسیری از قانون که به ارشاد اجازه می‌دهد بخشی از وظایف خود را به اجرائیه نشان آن عوضی کند، کتابفروشان را از پرداخت مالیات معاف کند.

وی با اشاره به چگونگی به بری محدود کردن سقف مالیاتی نشان این صورت گفت است گفت: «مشخص کردن سقفی برای معافیت مالیاتی فعالیتهای فرهنگی علی‌رغم اینکه می‌تواند برای دولت درآمدی داشته باشد، هزینه‌هایی را هم به همراه دارد، چون تعریف سازمان و سایر کارهای برای بررسی درآمد (بیشتر از میزان مقر در قانون نشان، سازمان مستلزم صرف هزینه‌های بسیاری است که برای دولت به صرفه نیست و قانونگذار ترجیح داده کل این سقف را از پرداخت مالیات معاف کند تا اینکه برای معافیت مالیاتی سقف مشخص تعیین کند».

سمیعی هدف از تصویب این قانون را ارائه کتاب با قیمت رزاتر به مصرف‌کننده و مردم عنوان کرد و ادامه داد: «این نکته که در سیاست معافیت مالیاتی و دریافت مالیات تریز باید عدالت رعایت شود،موضوعی اساسی است».

معاون فنی و حقوقی سازمان امور مالیاتی کشور همچنین در خصوص دریافت مالیات از برخی کتابفروشی‌ها نیز توضیح داد.
سال ۸۴ اعلام کرد طبق تصریح قانون فعالیتهای فرهنگی هزیتی که از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارای مجوز باشند، از پرداخت مالیات معاف هستند. ولی کتابفروشان چنین مجوزی را ندارند و پرداخت مالیات توسط برخی از کتابفروشی هامربوط به مطالبات دولت از سهالی گذشته بوده است.»

دهر معظم انقلاب اسلامی در

دیدار اضافی شورای عالی انقلاب فرهنگی بر اهمیت سنله فرهنگ عمومی و وظیفه شورای عالی انقلاب فرهنگی در امر مهندسی فرهنگی کشور تأکید کردند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی، در این دیدار که سیزدهم دی‌ماه صورت گرفت، تصریح کردند: در شرایط

جدید که مردم با حضور گسترده

در انتخابات، پایبندی خود به اسلام،

مناسب برای تصحیح جهت‌گیریهای فرهنگی کشور بر اساس سند چشم‌انداز بیست ساله فراهم شده است.» ایشان با اشاره به عمق باورهای بنی مردم و اعتقاد آنان به مانی انقلاب اسلامی افزودند: علم‌رغم این استحکام اعتقادی باید برای تصحیح برخی عوارض فرهنگی غلط و غیر مضمون‌با آرایش فرهنگی انقلاب، برنامه‌ریزی مناسب و اجرایی انجام گیرد.

مقام معظم رهبری یکی از وظایف اصلی شورای عالی انقلاب فرهنگی را پیگیری اجرایی مصوبات بردرشدن و حافظت‌رشدن گفته‌اند این شورا باید ضمن ارائه نقشه‌مهندسی فرهنگی کشور به همراه راهکارهای اجرایی، تحقق مصوبات را تا آخرین مرحله دنبال کند و فلسفه حضور روسای قوا و برخی وزرا و روسای سازمانها نیز به همین منظور است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای نوسازی نظام آموزشی و تصحیح مدل قدیمی رایج، توجه بیش از پیش به علوم پایه و علوم انسانی در مراکز علمی، برنامه‌ریزی برای تولد محصولات فرهنگی جدید همچون بازیهای رایانه‌ای مناسب و اهتمام ویژه به امر نخبگان برای شناسایی و سازماندهی آنان به منظور بهبودکی بهتر از این فتر مستاز و همچنین تأمین نیازمندیهای آنان را از جمله رویکردهای مهم شورای عالی انقلاب فرهنگی دانستند. در این دیدار محمود احمدی‌نژاد، رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی، علم و فرهنگ را پایه و اساس تحقق اهداف چشم‌انداز بیست‌ساله و هر گونه جهش در کشور دانست و افزود: «شورای عالی انقلاب فرهنگی با توجه به ظرفیتهای فراوان و حضور جمع زیادی از فرهیختگان در آن، در دوره جدید مصمم به اصلاح جهت‌گیریهای آموزشی در تمام مقاطع و همچنین اصلاح جهت‌گیریهای فرهنگی است.»

وی رویکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی را پیگیری همه مصوبات برای اجرایی شدن آنها بیان کرد.

معاون فرهنگی وزارت ارشاد:

سیاست وزارت ارشاد حمایت از کتابخوانی

در کشور است

گروه خبر کتاب هفته :معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: «سیاست وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در راستای حمایت از کتابخوانی، حمایت از کتابفروشی‌های مجرب و تیز حیاتت از بخش خصوصی در ایجاد کتابفروشی‌های جدید است.»
محمدعلی شامعی در بازدید از پنجمین نمایشگاه بزرگ کتابی نشان کشور در ماه‌رو، در گفت‌وگو باخبرنگار ایرنا اظهار کرد: «حمایت دولت از ناشران و توزیع مطمئن کتاب در سراسر کشور از دغدغه‌های معاونت فرهنگی وزارت ارشاد است و در این راستا، حمایت از کتابفروشی‌های تخصصی در دستور کار این معاونت قرار گرفته است.»
وی درباره حمایتهای بارانه‌ای دولت از نشر کتاب تصریح کرد: «این حمایتها در قالب تسهیلات بانکی است و مشکل جدید این است از تصویب دستگاههای ذی‌ربط، از سال آینده اجرائی شود.»
شامعی اعلام کرد بخشی از این حمایتها از سوی نهادهایی مانند شهرداری‌ها تأمین می‌شود.
معاون فرهنگی وزارت ارشاد، قیمت فروش کتاب در ایران را در مقایسه با کشورهای دیگر ارزان دانست و گفت: قیمت پشت جلد در کشورهای عربی و اروپایی به تریپ سه و هفت برابر این قیمت در کشور ما است.»

عضو کمیسیون فرهنگی مجلس:

تغییر و تحولات ایجادشده در وزارت ارشاد طبیعی است

سید جلال بختی‌داری، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس گفت: «وزارت ارشاد در حال حاضر هیچ برنامه‌ای برای محدود کردن حوزه نشر ندارد.»

وی در گفت‌وگو باخبرنگار مهر، تغییر و تحولات ایجادشده در این وزارتخانه طبیعی دانست و اظهار کرد: هیچ‌کس در وزارت ارشاد وجود ندارد که به دنبال ایجاد محدودیت و مانع برای انتشار کتاب باشد و مجلس شورای اسلامی نیز هیچ‌نکام از این شایعاتی را که درباره این وزارتخانه مطرح می‌شود باور ندارد.

بختی‌زاده ادامه داد: ما در حوزه نشر قانون مشخص داریم و در این زمینه تصمیمی قانونی زیادی وجود دارد که مورد اشاره ناشران زیادی هم بوده و مجلس شورای اسلامی می‌تواند برای برنامه‌های اصلاحی آن را توجه به این حوزه قرار داده است.»
وی در ادامه تصریح کرد: اگر سیاستهای مشخص هم برای محدود کردن حوزه نشر وجود داشته باشد، مجلس آن را صحیح نمی‌داند و اعتقاد دارد که در این حوزه باید دولت و مجلس از نشر کتاب و مطبوعات حمایت کنند.بختی‌زاده با اشاره به لزوم بازبینی نظام بارانه‌های حوزه نشر اظهار امیدواری کرد: «در صورتی که دولت درباره اصلاح نظام بارانه‌های حوزه نشر اقدامی نکرده باشد، مجلس در زمان بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ به این امر خواهد پرداخت.»

زمنه مناسب برای تصحیح جهت‌گیریهای فرهنگی کشور بر اساس سند چشم‌انداز بیست ساله فراهم شده است.» ایشان با اشاره به عمق باورهای بنی مردم و اعتقاد آنان به مانی انقلاب اسلامی افزودند: علم‌رغم این استحکام اعتقادی باید برای تصحیح برخی عوارض فرهنگی غلط و غیر مضمون‌با آرایش فرهنگی انقلاب، برنامه‌ریزی مناسب و اجرایی انجام گیرد.

مقام معظم رهبری یکی از وظایف اصلی شورای عالی انقلاب فرهنگی را پیگیری اجرایی مصوبات بردرشدن و حافظت‌رشدن گفته‌اند این شورا باید ضمن ارائه نقشه‌مهندسی فرهنگی کشور به همراه راهکارهای اجرایی، تحقق مصوبات را تا آخرین مرحله دنبال کند و فلسفه حضور روسای قوا و برخی وزرا و روسای سازمانها نیز به همین منظور است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای نوسازی نظام آموزشی و تصحیح مدل قدیمی رایج، توجه بیش از پیش به علوم پایه و علوم انسانی در مراکز علمی، برنامه‌ریزی برای تولد محصولات فرهنگی جدید همچون بازیهای رایانه‌ای مناسب و اهتمام ویژه به امر نخبگان برای شناسایی و سازماندهی آنان به منظور بهبودکی بهتر از این فتر مستاز و همچنین تأمین نیازمندیهای آنان را از جمله رویکردهای مهم شورای عالی انقلاب فرهنگی دانستند. در این دیدار محمود احمدی‌نژاد، رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی، علم و فرهنگ را پایه و اساس تحقق اهداف چشم‌انداز بیست‌ساله و هر گونه جهش در کشور دانست و افزود: «شورای عالی انقلاب فرهنگی با توجه به ظرفیتهای فراوان و حضور جمع زیادی از فرهیختگان در آن، در دوره جدید مصمم به اصلاح جهت‌گیریهای آموزشی در تمام مقاطع و همچنین اصلاح جهت‌گیریهای فرهنگی است.»

وی رویکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی را پیگیری همه مصوبات برای اجرایی شدن آنها بیان کرد.

برپایی نمایشگاه صنعت چاپ در نمایشگاه بین‌المللی تهران

گروه خبر کتاب هفته: دوازدهمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت چاپ و بسته‌بندی کشور ۲۵ تا ۲۸همین ماه سال جاری با حضور بیش از بیست کشور دنیا در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار می‌شود.

انجمنیه چاپخانه داران تهران از دو ماه گذشته مراحل ثبت نام مضامین شرکت در این نمایشگاه را شروع کرده که این امر در حال حاضر به پایان رسیده است. امسال سومین سالی است که برگزاری نمایشگاه بین‌المللی صنعت چاپ از سوی اداره کل چاپ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بر عهده اتحادیه صنعت چاپخانه داران تهران گذاشته می‌شود. احتمالاً امسال نیز چاپخانه‌داران تنها برگزارکننده این نمایشگاه هستند و دیگر اتحادیه‌های صنعت چاپ در اجرای این نمایشگاه، سهمی ندارند. در این نمایشگاه شرکت‌کنندگان زیادی از کشورهای اروپایی و آسیایی مثل فرانسه، آلمان، اتریش، مصر، روسیه، انگلیس، امارات و... حضور دارند و هیچگونه محدودیت مکانی برای ثبت نام و شرکت در این نمایشگاه وجود نداشته است.

سازمان آلمان، مینا و میلاد به علاوه در شان دیگر در نمایشگاه بین‌المللی صنعت تهران، به برگزاری این نمایشگاه اختصاص داده شده است. سیزدهمین بررسی پیشرفته صنعت چاپ و بسته‌بندی در ایران و جهان نیز از برنامه‌های جالبی این نمایشگاه است.

فراخوان چهارمین جشنواره

قلم زرین

گروه خبر کتاب هفته فراخوان چهارمین جشنواره انبی قلم زرین اعلام شد.

جشنواره قلم زرین با هدف گرایش، معرفی، نقد و تقدیر از آثار برگزیده ادبی و نیز تکریم مؤلفان و پدیدآورندگان آثار برتر در حوزه ادبیات، چهاردهم تیرماه سال آینده همزمان با روز قلم برگزار می‌شود. دبیرخانه این جشنواره از کلیه شاعران، نویسندگان و ناشران دعوت کرده است تا برای شرکت در دو جشنواره سه هفته فراخوان ادبیات نمایشی تقدیر و پزوهن انبی که در سال ۱۳۸۴ منتشر کرده‌اند، نامزد داوری بیستم فروردین سال ۸۵ به نام تهران، خیابان سیدجمال‌الدین آستادآبادی، میدان آستادآبادی، بین خیابانهای ۲۲ و ۲۳، شماره ۳۲، طبقه دوم یا به صندوق پستی ۱۱۱۵۵۵۰۱۳۳۷ ارسال کنند.

در این جشنواره مریم صیغ‌آزاد ایرانی، نویسنده و روزنامه‌نگار، به عنوان دبیر این دوره و پرویز یکتی حبیب‌آبادی و فیروز زکونلی جلالی نیز به عنوان سرگروه‌های داوری شعر و داستان انتخاب شده‌اند.

عرضه پنج هزار عنوان کتاب در نمایشگاه کتاب قزوین

گروه خبر کتاب هفته: ۹نشر قزوینی، پنج هزار عنوان کتاب را در چهارمین نمایشگاه کتاب قزوین به نمایش گذاشته‌اند. محمد-حسن سلیمی، سرپرست اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان قزوین اعلام کرد: «این نمایشگاه در فضایی به مساحت هزار متر مربع از چهاردهم دی‌ماه در سای مسئولان قزوین آغاز به کار کرده است که دو روزامه خواهد داشت.»
وی توضیح فرهنگ کتابخوانی، کمک به ارتقا کیفیت‌های بازارش و تشویق نویسندگان به نگارش کتاب ارزشمند را از جمله اهداف برپایی این نمایشگاه دانست و اظهار کرد: «تعاونی ناشران قزوین، اسباب اولین بار مسئول برگزاری نمایشگاه است و اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان قزوین وظیفه نظارت بر نمایشگاه را بر عهده دارد.»
سلیمی توضیح داد: در صدد تکمیل این نمایشگاه خرید و اعلام کرد ناشران قزوینی علاوه بر کتابهای خود، آثار ناشر مطرح کشور را هم در این نمایشگاه عرضه کرده‌اند.

وی با اشاره به وضعیت خوب میان مردم در قزوین تصریح کرد: ما یکی از بهترین سرانه‌های کتابخوانی در کشور داریم. البته از استانداردهای جهانی عقب هستیم و در این راستا باید کارهای فرهنگی خوبی صورت بگیرد»

فراخوان دهمین دوره انتخاب پایان‌نامه سال دانشجویی اعلام شد

گروه خبر کتاب هفتهٔ فراخوان دهمین دوره انتخاب پایان‌نامه سال دانشجویی و ششمین دوره معرفی پژوهش برتر دانشجویی که به منظور بهبود مندی جامعهٔ آلدلبیشه‌ها، آموخته‌ها و آثار دانشجویی برگزار می‌شود از سوی سازمان انتشارات جهادشکاهی اعلام شد.

به همین منظور، فراغ تحصیلان دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه فرهنگ کشور در کلیه رشته‌ها و گروه‌های علمی، گروه‌های علمی هم‌پایه، پزشکی و دامپزشکی، علوم انسانی و اجتماعی، علوم پایه، کشاورزی و دامپزشکی، معماری و هنر) می‌توانند تا اسفند پایانهٔ خود در این جشنواره شرکت کنند. هیئت‌کنگاران پایان‌نامه‌های ارائه شده حول دو محور، آثاررسمی نوین اثرنگوکلوری، فناوری، هنرهای نمایشی، فناوری ارتباطات و اطلاعات و…و شرکت‌گردشگری نیز می‌توانند در بخش ویژهٔ این جشنواره شرکت کنند. در بخش جنی این جشنواره کلیهٔ پژوهش‌ها تحقیقات انجام شده در گروه‌های شش‌گانهٔ دانشگاه مندرج در بخش اصلی پذیرفته و ارزیابی می‌شوند. پژوهش‌های طالب نیز به شرط ارائه مدارک تعیین صلاحیت علمی می‌شود. علاقه‌مندان به شرکت در جشنواره می‌توانند پژوهش پایان‌نامه خود دفاع شده در ماه‌های ۸۷ و ۸۸ (مهر، خاگردار) دانشگاه تارنیزهم به‌همین‌مسئلهٔ به‌بیرجسته‌ها جشنواره ارسال کنند.

ارائه گواهی از دانشگاه محل تحصیل سنی بر تأیید تاریخ دفاع و نمرهٔ پایان‌نامه و نیز ارسال چکیدهٔ پایان‌نامه یا پژوهش در یک صفحهٔ ۸۴ ازمای است. پایان‌نامه‌های برگزیده و پژوهش‌های برتر طی مراسمی در یکی از دانشگاه‌های معتبر و با حضور شخصیت‌های علمی و فرهنگی کشور معرفی می‌شوند که جوایز ارزشمندی نیز دریافت می‌کنند. پایان‌نامه‌هایی که به عنوان برتر برگزیده می‌شوند، از سوی هیئت‌جدا این جشنواره به صورت کتاب منتشر خواهند شد. علاقه‌مندان می‌توانند آثار خود را به‌بیرجسته‌ها این جشنواره واقع در خیابان انقلاب اسلامی، خیابان فخر رازی، خیابان شهزاد زاندارم‌ری، پلاک ۱۵۲، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی ارسال کرده یا به نشانی اینترنتی **www.jstb.ir** مراجعه کنند.

حضور ایران در نمایشگاه تصویرگری زاگرب

ایران در نخستین نمایشگاه بین‌المللی تصویرگری دوسالانه زاگرب پایتخت کشور کراسی که خردادماه آینده برگزار خواهد شد، شرکت می‌کند.

به گزارش روابط عمومی انتشارات شاپور، در نخستین دوره برگزاری این نمایشگاه پنج کشور کراسی، اتریش، ایتالیا، اسلوانی و اسلواکی حضور دارند و ایران ششمین کشوری است که برای شرکت در نمایشگاه دعوت شده است.

نگین احتشاییان، هدلی عسادی، شراره خسروانی، امین حسن‌زاده مرتضی زاهدی، فریدبه‌شعیمی، علی‌محمدی، حافظ پورافغانی و علی‌ناصر تصویرگرانی هستند که برای شرکت در این نمایشگاه دعوت شده‌اند.

تأییبان‌سال کتابخانهٔ دکتر فریدید بازگشایی می‌شود

گروه خبر کتاب هفته کتابخانهٔ تخصصی دکتر احمد فریدید از سوی بنیاد فریدید با همکاری سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران پایان‌سال جاری بازگشایی می‌شود. بهروز فروغ، عضو هیات مدیره بنیاد فریدید با بیان این خبر گفت: بخش عمدهٔ این کتابخانه شامل مجموعه کتابهای کتابخانهٔ شخصی دکتر فریدید است که توسط خانواده ایشان به این بنیاد اهدا شده است.

وی افزود: «این مجموعه شامل کتابهای مختلفی از منابع اصلی حکمی و فلسفی، فرهنگ و ادب، عرفان و تصوف و انواع علوم قدیم و جدید به زبانهای آلمانی، فرانسه، عربی و فارسی است و فرهنگهایی نیز به زبانهای لاتین، یونانی و سانسکریت نیز در این مجموعه موجود است.»

فرزاد افشار، مسئول کتابهای آلمانی‌زبان در گفت‌وگو با این مجموعه افزود: «شده است خبر داد و گفت، فضای این کتابخانه نیاز به تجهیزاتی دارد که امیدواریم، قیاً از پایان سال تهیه شود. هدف هیأت مدیره بنیاد فریدید، این کتابخانه امکانی برای تأمین نظر و دستیابی علاقه‌مندان و تحقیقات و کمک‌فردی در خصوص ریشه‌شناسی قدیم اصطلاحات و کلمات دانست و اظهار کرد: «این مجموعه به‌صورت کتابخانه‌ای تخصصی برای استفادهٔ عموم در محل بنیاد واقع در خیابان انقلاب، خیابان شهید بهرمان، مطرف (اصی‌شمالی) کوی مهربان، شماره ۶۴ قرار دارد.

به مدت یک سال اصفهان پایتخت فرهنگی جهان اسلام شد

سازمان کنفرانس اسلامی، شهر اصفهان را به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام در سال ۲۰۰۶ میلادی معرفی کرد این شهر پس از مکه مکرمه و براساس مصوبهٔ وزرای فرهنگ کشورهای اسلامی به عنوان دومین مرکز فرهنگی کشورهای جهان اسلام شناخته شده است. به همین منظور محمود احمدی‌نژاد رییس جمهور، در دیدار با اعضای شورای عالی ستاد اصفهان، پایتخت فرهنگی جهان اسلام، بر لزوم همکاری همهٔ دستگاه‌های اجرایی دقیق برنامه‌ای این ستاد در سطح ملی در سال جدید میلادی تأکید کرد.

وی با اشاره به جایگاه تاریخی و فرهنگی شهر اصفهان در تمدن اسلامی، ابوابی گفت: «باید از فرصتی که با تعیین شهر اصفهان به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام به وجود آمده است برای پیشرفت آرمانهای انقلاب اسلامی به نحو احسن استفاده کرد.» احمدی‌نژاد حسین تأکید بر لزوم اجزای برنامه‌های فرهنگی در اقل کشور به منظور ارتقای خودباوری و تشکیل می‌دهند.

تأسیس بنیاد مرتضی‌ممیز و بزرگداشت وی در اصفهان

مرکز اصلی بنیاد مرتضی‌منیابا بر تصمیم هیأت مدیره آن در روستای باغیان کلاهی کردان در نزدیکی مدنف وی تأسیس می‌شود. مذاکرات برای راه‌اندازی این بنیاد به نام مرتضی‌ممیزنوروز اسفند توسط خود وی آغاز شده بود که بنا به گفتهٔ افشاره میوز در گفت‌وگو با مایرنات خیر(مدافکر بوده است مزوزه کرافیک ایران راه‌اندازی شود اما در نهایت تصمیم گرفت مرشدبنیادین تشکیل دود که علاوه بر مدیریت مزوزه، خدمات تجاری را نیز ارائه دهد. افشاره مزوزه، آیدین افشارشلو، ام‌الله فرهادی، عباس کزایرمنس، معطفی‌اسفهانلی، شاپورمنوچهری و ابراهیم

۵۰۳ عنوان کتاب در راه

۵۰۳ عنوان کتاب در هفته منتهی به چهاردهم دی ماه مجوز گرفتند که آمار موضوعی آن بدین شرح است: علوم اجتماعی (۹۰ عنوان)، ادبیات (۸۵ عنوان)، کودک (۷۰ عنوان)، کمک‌درسی (۶۱ عنوان)، علوم دانشگاهی (۶۳ عنوان)، (۵۷ عنوان)، روانشناسی (۲۵ عنوان)، تاریخ (۱۳ عنوان)، علوم سیاسی (۱۱ عنوان)، کلیات (۶ عنوان) و هنر (۳ عنوان).

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

برای اولین بار در کشور برگزار می‌شود مسابقه داستان نویسی به زبان انگلیسی

گروه خبر کتاب هفته کتابخانهٔ برای شرکت در مسابقهٔ داستان‌نویسی به زبان انگلیسی که برای اولین بار در کشور برگزار می‌شود، از پژوهش‌دهی‌ام آغاز شده است. مسابقهٔ توسط خانه فرهنگ سلمان فارسی، وابسته به هفتهٔ جنوب سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و با هدف تشویق جوانان و نوجوانان به امر یادگیری زبان انگلیسی برگزار می‌شود.

مسابقهٔ مذکور در دو سطح مبتدی و پیشرفته برگزار

اعضای انجمن قلم عضو کتابخانه ملی می‌شوند

گروه خبر **کتاب هفته** اعضای انجمن قلم می‌توانند به منظور استفادهٔ امکانات کتابخانه ملی به عضویت این کتابخانه درآیند. وقت قصور (محمدرضا کتابت) چهار اثری هستند که از میان نه کتاب رسیده به مرحلهٔ فیل، به این مرحله راه یافته‌اند. آثار آریس از برهمه، از میان ۳۶ اثر ارسال شده، به عضویت انتخاب شده‌اند. فراز شاکری، دبیر انجمن اعلام کرد: «این چهار اثر سرداراً مطالبات مغایرت هستند.» وی افزود: «اما تعریف کلی برای زمان مغفوت داریم که شامل آشنایی زبانی و مناجرت‌شنکی در فرم و معنا در عین ایجاد لذت خویش در مخاطب است. ولی در مرحلهٔ نهایی ما به جنبهٔ اثر گذاری داستان نیز خواهیم پرداخت.»
میرزا جلیلهٔ ادبی داستان مغفوت، در پایان از معرفی زمان برگزیدهٔ این جایزه در اواخر دی‌ماه، طی مراسمی در خانه هنرمندان خبر داد.

استقلال از بیگانگان اظهار کرد: «باید تلاش شود ویژگیهای تمدن‌سازی که موجب اتحاد و گسترش تمدن اسلامی در طول تاریخ شده، در میان مردم تبلیغ و ترویج شود.»

وی با اشاره به نیاز فرایندهٔ جهان اسلام به تقویت هویت اسلامی در برابر هجوم سنگین فرهنگی غرب تصریح کرد: «امر روز، مسلمانان کتاب‌خوانی اسلامی و احیای هویت اسلامی را جمهوری اسلامی ایران می‌داند و تعیین اصفهان به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام فرصت خوبی برای معرفی چهرهٔ واقعی جمهوری اسلامی ایران به جهان است.» معاون اول رییس‌جمهور، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، رییس سازمان ایرانگردی و جهانگردی، رییس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و استاندار اصفهان، اعضای شورای عالی ستاد اصفهان، پایتخت فرهنگی جهان اسلام را تشکیل می‌دهند.

حقیقی به عنوان هیأت مدیرهٔ این بنیاد تعیین شده‌اند. به‌همت مزوزهٔ هنرهای معاصر اصفهان، مراسم بزرگداشت مرتضی‌ممیز، به یاد پدر کرافیک ایران برگزار شد. در این مراسم که با حضور جمعی از دستاوی و علاقه‌مندان وی برگزار شد، بر نقش آن مرحوم در شکل‌گیری هنر کرافیک، جهانی شدن آوازهٔ کرافیک ایران و پایه‌گذاری برنامهٔ آموزش عالی کرافیک در دانشگاه تهران تأکید شد. مسعود موهوب‌پور، رییس انجمن طراحان کرافیک ایران، با اشاره به اهمیت کرافیک در صنعت چاپ و ارتباط آن با صنایع دیگر، گفت: «قدرت تفکر کرافیک برای آیدین افشارشلو، نویسندهٔ پژوهش‌گر و منتقد هنری ایران و جملهٔ سخنرانان این مراسم بودند.

۵۰۳ عنوان کتاب در هفته منتهی به چهاردهم دی ماه مجوز گرفتند که آمار موضوعی آن بدین شرح است: علوم اجتماعی (۹۰ عنوان)، ادبیات (۸۵ عنوان)، کودک (۷۰ عنوان)، کمک‌درسی (۶۱ عنوان)، علوم دانشگاهی (۶۳ عنوان)، (۵۷ عنوان)، روانشناسی (۲۵ عنوان)، تاریخ (۱۳ عنوان)، علوم سیاسی (۱۱ عنوان)، کلیات (۶ عنوان) و هنر (۳ عنوان).

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

برای اولین بار در کشور برگزار می‌شود مسابقه داستان نویسی به زبان انگلیسی

گروه خبر کتاب هفته کتابخانهٔ برای شرکت در مسابقهٔ داستان‌نویسی به زبان انگلیسی که برای اولین بار در کشور برگزار می‌شود، از پژوهش‌دهی‌ام آغاز شده است. مسابقهٔ توسط خانه فرهنگ سلمان فارسی، وابسته به هفتهٔ جنوب سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و با هدف تشویق جوانان و نوجوانان به امر یادگیری زبان انگلیسی برگزار می‌شود.

اعضای انجمن قلم عضو کتابخانه ملی می‌شوند

است که اعضای این انجمن نسبت به عضویت خود اقدام کنند.علاقه‌مندان می‌توانند با همراه داشتن کارت عضویت انجمن قلم، یک قطعهٔ حکمی و تصویر صفحهٔ اول کتابشان خود را به بخش عضویت کتابخانهٔ ملی واقع در بزرگراه شهید رجایی، بعد از ایستگاه مترو، بیاورند. کتابخانهٔ ملی مراسم کند.

آثار رای یافته به مرحله نیمه نهایی جایزه آثار داستانی متفاوت اعلام شد

جهار اثر رای یافته به مرحله نیمه نهایی جایزهٔ داستان‌های متفاوت آثار داستانی مغفوت (راو) اعلام شد. رمانهای احمدال مرگ یک مؤلف جوان (محمدحسین نوری‌زاده)، رمانی (آرش جواهری)، فرنگولا (ایلیام برداجو) و وقت قصور (محمدرضا کتابت) چهار اثری هستند که از میان نه کتاب رسیده به مرحلهٔ فیل، به این مرحله راه یافته‌اند. آثار آریس از برهمه، از میان ۳۶ اثر ارسال شده، به عضویت انتخاب شده‌اند. فراز شاکری، دبیر انجمن اعلام کرد: «این چهار اثر سرداراً مطالبات مغایرت هستند.» وی افزود: «اما تعریف کلی برای زمان مغفوت داریم که شامل آشنایی زبانی و مناجرت‌شنکی در فرم و معنا در عین ایجاد لذت خویش در مخاطب است. ولی در مرحلهٔ نهایی ما به جنبهٔ اثر گذاری داستان نیز خواهیم پرداخت.»
میرزا جلیلهٔ ادبی داستان مغفوت، در پایان از معرفی زمان برگزیدهٔ این جایزه در اواخر دی‌ماه، طی مراسمی در خانه هنرمندان خبر داد.

نامگذاری خیابانی در کرمانشاه به نام قیصر امین پور منتفی شد
مجلس شورای عالی استان‌ها با رأی ۱۷ به ۱۵ رأی در جلسهٔ ۲۷ خرداد ۱۳۸۷، به نام این نام‌ها، با به خواستهٔ خیابانی در کرمانشاه به نام این نام‌ها، با به خواستهٔ

علیرضا فروزه، دبیر جدید گنگر، که شعر دفاع مقدس چندین پیشه در دستش جری، از نامگذاری خیابانی در کرمانشاه، به نام قیصر امین پور، خبر داد اما بنا به خواستهٔ خود، نام این امر مستور گل آن کشور، حذف شد. به گزارش مهر، قیصر امین پور، اعلام اعلام عدم رضایت از این تصمیم اعلام کرده است. اسماعیل کرمانشاه، خود بزرگانی دارد که به مراتب برای چنین امین پور شایسته‌تر و از این بنده، نام کوچک هستند.
شهرت اظهار سیاسی و ادبی‌خواهی، تأکید می‌کنم که پیش از این هیچ گونهٔ اطلاعی از این موضوع نداشته‌ام.»

قیصر شیرین برگزار می‌شود.

صندلی لیبستانی بررسی شد
مجموعهٔ دستاوی استثنایی لیبستانی نوشتهٔ مهرداد رفعی در یکصدوپنجاه و یکمین نشست کتاب‌خوان ادبیات ایران با حضور حسن اصغر، بهنام یونسفری، گنگری، محمدرضا گودرزی و یونسفده از نقد و بررسی شد. به گزارش روابط عمومی کتاب‌خوان ادبیات ایران، مهرداد رفعی در نشست اجرا را با بررسی خصوصیات ادبی و تاریخی کرانهٔ عنوان کرد و گفت: «قدرت تفکر کرافیک برای آیدین افشارشلو، نویسندهٔ پژوهش‌گر و منتقد هنری ایران و جملهٔ سخنرانان این مراسم بودند.

۵۰۳ عنوان کتاب در هفته منتهی به چهاردهم دی ماه مجوز گرفتند که آمار موضوعی آن بدین شرح است: علوم اجتماعی (۹۰ عنوان)، ادبیات (۸۵ عنوان)، کودک (۷۰ عنوان)، کمک‌درسی (۶۱ عنوان)، علوم دانشگاهی (۶۳ عنوان)، (۵۷ عنوان)، روانشناسی (۲۵ عنوان)، تاریخ (۱۳ عنوان)، علوم سیاسی (۱۱ عنوان)، کلیات (۶ عنوان) و هنر (۳ عنوان).

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

برای اولین بار در کشور برگزار می‌شود مسابقه داستان نویسی به زبان انگلیسی

گروه خبر کتاب هفته کتابخانهٔ برای شرکت در مسابقهٔ داستان‌نویسی به زبان انگلیسی که برای اولین بار در کشور برگزار می‌شود، از پژوهش‌دهی‌ام آغاز شده است. مسابقهٔ توسط خانه فرهنگ سلمان فارسی، وابسته به هفتهٔ جنوب سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و با هدف تشویق جوانان و نوجوانان به امر یادگیری زبان انگلیسی برگزار می‌شود.

اعضای انجمن قلم عضو کتابخانه ملی می‌شوند

است که اعضای این انجمن نسبت به عضویت خود اقدام کنند.علاقه‌مندان می‌توانند با همراه داشتن کارت عضویت انجمن قلم، یک قطعهٔ حکمی و تصویر صفحهٔ اول کتابشان خود را به بخش عضویت کتابخانهٔ ملی واقع در بزرگراه شهید رجایی، بعد از ایستگاه مترو، بیاورند. کتابخانهٔ ملی مراسم کند.

آثار رای یافته به مرحله نیمه نهایی جایزه آثار داستانی متفاوت اعلام شد

جهار اثر رای یافته به مرحله نیمه نهایی جایزهٔ داستان‌های متفاوت آثار داستانی مغفوت (راو) اعلام شد. رمانهای احمدال مرگ یک مؤلف جوان (محمدحسین نوری‌زاده)، رمانی (آرش جواهری)، فرنگولا (ایلیام برداجو) و وقت قصور (محمدرضا کتابت) چهار اثری هستند که از میان نه کتاب رسیده به مرحلهٔ فیل، به این مرحله راه یافته‌اند. آثار آریس از برهمه، از میان ۳۶ اثر ارسال شده، به عضویت انتخاب شده‌اند. فراز شاکری، دبیر انجمن اعلام کرد: «این چهار اثر سرداراً مطالبات مغایرت هستند.» وی افزود: «اما تعریف کلی برای زمان مغفوت داریم که شامل آشنایی زبانی و مناجرت‌شنکی در فرم و معنا در عین ایجاد لذت خویش در مخاطب است. ولی در مرحلهٔ نهایی ما به جنبهٔ اثر گذاری داستان نیز خواهیم پرداخت.»
میرزا جلیلهٔ ادبی داستان مغفوت، در پایان از معرفی زمان برگزیدهٔ این جایزه در اواخر دی‌ماه، طی مراسمی در خانه هنرمندان خبر داد.

۵۰۳ عنوان کتاب در هفته منتهی به چهاردهم دی ماه مجوز گرفتند که آمار موضوعی آن بدین شرح است: علوم اجتماعی (۹۰ عنوان)، ادبیات (۸۵ عنوان)، کودک (۷۰ عنوان)، کمک‌درسی (۶۱ عنوان)، علوم دانشگاهی (۶۳ عنوان)، (۵۷ عنوان)، روانشناسی (۲۵ عنوان)، تاریخ (۱۳ عنوان)، علوم سیاسی (۱۱ عنوان)، کلیات (۶ عنوان) و هنر (۳ عنوان).

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

۵۰۳ عنوان کتاب در هفته منتهی به چهاردهم دی ماه مجوز گرفتند که آمار موضوعی آن بدین شرح است: علوم اجتماعی (۹۰ عنوان)، ادبیات (۸۵ عنوان)، کودک (۷۰ عنوان)، کمک‌درسی (۶۱ عنوان)، علوم دانشگاهی (۶۳ عنوان)، (۵۷ عنوان)، روانشناسی (۲۵ عنوان)، تاریخ (۱۳ عنوان)، علوم سیاسی (۱۱ عنوان)، کلیات (۶ عنوان) و هنر (۳ عنوان).

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

محیطین در هفته مذکور، ۶۷۵ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپهای بعدی در فهره کل کتاب و کتابخانه‌وی اعلام وصول شده است.

کتابهای ایرانی در مصر

طی چند سال اخیر شاهد ترجمه آثار نویسندگان بزرگ ایرانی به زبانهای زنده دیگر کشورها بوده‌ایم که از جمله آنها می توان به ترجمه آثار ادبی ایرانی به زبان عربی اشاره کرد.

در این راستا واحد امور بین المللی دفتر مجامع و فعالیت‌های فرهنگی از ترجمه آثار شاعران و نویسندگان نامی ایران به زبان عربی در کشورهای مصر و سوریه خبر داد.

انتشارات دولتی «المجلس الاعلی للثقافة»مصر از جمله مراکز است که به ترجمه آثاری چون داستانهای کوتاه ایرانی، هفت پیکر نظامی گنجوی، بررسی اسراء و معراج در اشعار شاعران فارسی زبان، شکوه قصیده و تاریخ ادبیات ایران به زبان عربی در مصر اقدام کرده است.

داستانهای کوتاه ایرانی

مجموعه ای از داستانهای کوتاه فارسی توسط دکتر عبدالهاب علوب، استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه قاهره به عربی ترجمه شده است.

این مجموعه با عنوان «حکایات ایرانیه القصه القصیره فی الادب فارسی» در ۳۹۳ صفحه و قطع جیبی چاپ و منتشر شده است. در مقدمه این کتاب، تحقیق نسبتاً مفصّلی از سیر نوشتن داستان کوتاه در ایران نیز به خواننده عرب ارائه شده است.

در این اثر داستانهای گوناگی از نویسندگان ایرانی نظیر محمدعلی جمالزاده، صادق هدایت، صادق چوبک، جلال آل احمد، جهانگیر جلیلی، بهرام صادقی، فریدون کتکچی، صمد بهرنگی، غلامحسین نظری، خسرو شاهانی، علی محمد اویسی، جمال میرصادقی، نادر ابراهیمی، غلامحسین صادقی، نسیم خاکسار، محمود کاتبوش، گلگی ترقی و سپین دانشور به عربی ترجمه شده است.

هفت پیکر نظامی گنجوی

هفت پیکر نظامی گنجوی که در ایران توسط عبدالمحمد آینی تصحیح و چاپ شده است، به همت دکتر عبدالعزیز یقوتی، استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه دارالعلوم قاهره به عربی ترجمه شده است. این کتاب نیز با عنوان «هفت پیکر الومرائس السبع» در ۳۱۵ صفحه و قطع جیبی به چاپ رسیده است.

دکتر یقوتی پیش از این کتابهای «یوسف و زلیخا» و «مسلمان و انسان» نورالدین عبدالرحمان جامی و «مخزن الاسراء» و «خسرو و شیرین» نظامی گنجوی را به عربی ترجمه کرده بود که خسرو و شیرین در سال گذشته برنده جایزه بهترین ترجمه در مصر شد.

کتاب برای صلح و توسعه

گروه خبر کتاب هفتندو درازدهمین نمایشگاه کتاب داکا

عنوان کتاب برای صلح و توسعه، یکشنبه یازدهم دی ماه در فرهنگستان مهر ینکلاش افتاد.

در این نمایشگاه که به مدت یازده روز پیمان، حدود دوست عنوان کتاب به زبانهای فارسی، نیگلی، عربی و انگلیسی و همراه انواع بوسترهای خوشنویسی، تندیس، آبات قرآنی و سی دی های قرآنی (در غرفه ایران) در این نمایشگاه عرضه شده است. زینتی فرهنگی ایران

علاوه بر ارائه دهها عنوان کتاب به زبان نیگالی که خود ترجمه و منتشر کرده، نمایندگان از انتشارات بین المللی الهادی دهها عنوان کتاب و بوستر ارسال این انتشارات را نیز در این نمایشگاه عرضه کرده است.

جماله حیدر نخست روز نیگلاش نیز در دیدار از غرفه جمهوری اسلامی ایران در این نمایشگاه مشارکت ایران نشکر و قدرتی کرد.

دوازدهمین نمایشگاه کتاب داکا از سوی مرکز ملی کتاب نیگلاش برگزار شده است و ۸۳ مؤسسه انتشاراتی داخلی و خارجی با پیش از دو هزار عنوان کتاب در موضوعات مختلف در آن حضور دارند.

برنامه های مرکز فرهنگی ایران

در ارمنستان در سال جدید

گروه خبر کتاب هفت، رئیس برنامه‌های انجام شده از سوی مرکز فرهنگی ایران در ارمنستان در سال ۲۰۰۵ میلادی، توسط رضا عطفی، در اینون فرهنگ سفارت

جمهوری اسلامی ایران در ارمنستان اعلام شد.

با بر اظهار عطفی، این برنامه‌ها عبارتند از: شبیستی از آموزش زبان و ادبیات فارسی و دوره‌ها، اردوگاههای ارمنستان، جشنه آثار دانشگاه فرهنگی، ترجمه قرآن کریم

به زبان ارمنی، تبادل گروه‌های علمی- فرهنگی، معرفی متفکر فرهنگ و هنر دو کشور، ارتباط مستمر با کلیسای اچمیادزین و کارهای مشترک با مراکزهای ایران‌شناسی و کتابون نویسندگان ارمنستان.

وی همچنین برگزاری هفته فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ارمنستان، برگزاری دومین دور اهل فرهنگی ادبی ایران و ارمنستان، در ایران و نیز برگزاری هفته

دوستان کردکان و توجوات دو کشور در ایران و تهران را از جمله مهم‌ترین برنامه‌های مرکز فرهنگی ایران در ارمنستان در سال جدید میلادی (۲۰۰۶) عنوان کرد.

از مرگ و میلاد

تی اس الیوت

چهارشنبه چهارم ژانویه برابریا ۱۴دی ماه سالروز درگذشت تی.اس.الیوت، شاعر، نمایشنامه‌نویس و منتقد ادبی آمریکااست.

نوام استیز الیوت در سال ۱۸۸۸ در انگلس متولد شد.

مقاله‌اشعار فرانسوی تأثیر بسیاری در شکل‌گیری و رشد زندگی ادبی این نویسنده داشت. از جمله آثار الیوت در زمینه نمایشنامه می‌توان به «سحر» (۱۹۲۳)، «قل در کاتدرال» (۱۹۲۵)، «ویرانی

خاواده» (۱۹۲۸) و «مهمانی کوکله» (۱۹۳۹) اشاره کرد.

عناوین مجموعه اشعار الیوت نیز عبارت است از: پروازکا (۱۹۱۷)، سرزمین خاکسترزی (۱۹۲۰) و «چهار گوشه» (۱۹۲۵).

همچنین الیوت، مقالاتی نوشته که اکثر در مجلات و روزنامه‌های معتر انگلس نیز به چاپ رسیده‌اند که آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: «چنگل مقدس، مقالاتی درباره شعر و نقد» (۱۹۲۰)، «ادی احترام به جان درآید» (۱۹۲۲)، «ادب» (۱۹۲۹)، «تأثیر شعر و کاربرد نقد» (۱۹۳۲)، «پس از خدایان» (۱۹۳۳)، «مقالات ژانر نو»، «مقالات باستان با مدرن» (۱۹۳۶)، «یادداشت‌هایی درباب تعریف فرهنگ» (۱۹۴۸) و «سه صدای شعر» (۱۹۵۲).

جی دی سلینجر

یکشنبه ۱۱ ژانویه (۱۱ دی ماه) سالروز تولد جی. دی. سلینجر، نویسنده آمریکایی بود.

«چروم جیوید سلینجر» ۱۹۱۹ در نیویورک متولد شد و در مارس ۱۹۴۰ اولین داستان کوتاه‌اش در نشریه «استودی» به چاپ رسید.مشهورترین آثارش عبارتند از: «ماتور درشت» (۱۹۵۱)، «درست قبل از جنگ با کیمبوها» (۱۹۴۸) برای

مه با عشق و نکتبه، (۱۹۵۰) و «قرنی و زوی» (۱۹۶۱) علاوه کلس، «قرنی و زوی» و «یا «معدن کالیفید» (تخصیص اصلی ناتورشد) شخصیت‌هایی هستند که در بیشتر داستانهای سلینجر حضور دارند. وی پس از (شعار کتاب «ناتور درشت» از جامعه کانگریز کرد در این

مدت آثار زیادی نوشته که هیچ کدام را منتشر نکرد.

همچنین در سال ۲۰۰۲ کتابی با عنوان «نامه‌هایی به جی.دی.سلینجر» منتشر شد که در برارنده نامه‌های پیش از ۸۰ نویسنده، منتقد و طرقدار سلینجر است. «دخترش» و «مارگارت نیز در سال ۲۰۰۰ کتابی با عنوان «پیکر یک خاطره» منتشر کرده که در آن به توصیف شخصیت پدرش پرداخته است.

آلین کامو

چهارشنبه چهارم ژانویه برابریا ۱۴دی ماه سالروز درگذشت «آلین کامو» نویسنده و فیلسوف فرانسوی بود.

کامو در سال ۱۹۱۳ در الجزایر و در خانواده‌ای الجزایری-فرانسوی متولد شد و در سال ۱۹۳۵ دانشگاه الجزایر لیسانس فلسفه گرفت.

کامو یکی از بنیانگذاران مکتب اگزیستانسیالیسم به شمار می‌رود و یکی از جوان‌ترین برندگان نوبل ادبی است که البته به نشانه اعتراض از قبول این جایزه سر باز زد. کامو در یکی از مشهورترین آثارش با عنوان «اقتضای سیرف»

که برگرفته از اسطوره‌های یونان است به تبیین اندیشه‌های اگزیستانسیالیستی خود پرداخته و بسیاری از مباحی فکری خود را در قالب این داستان مطرح کرده است. «بیگانه» (۱۹۴۲)، «استوپه» (۱۹۵۷)، «مرگ شاد» (۱۹۷۰) و «خوشین استرا» (اولی نامه که سال ۱۹۵۵ منتشر شد) عناوین رمانهای برجای مانده آلین کامو است. «تجدید و تفسیر» (۱۹۵۷) و «مهمانی» (۱۹۶۸)، «سوم‌عالم» (۱۹۴۴) و «تروست‌های خالده» (۱۹۴۹) نیز داستانهای او و نمایشنامه‌های کامو هستند.

برنامه ای جهانی

برای آموزش زبان فارسی

گروه خبر کتاب هفت، مرکز بین‌المللی آموزش زبان فارسی، اردیبهشت ماه شاه نخستین دوره کلاسهای آموزشی «جدولت و نوشتن» را برگزار می‌کند. البته در حال حاضر برگزاری دوره آموزش زبان فارسی در سطح مقدماتی، علمی و پیشرفته آغاز شده است. این کلاسها در دو فرغ برای ایرانیان مهاجر تشکیل می‌شود که اغلب آنها کمترین آشنایی با خوانند و نوشتن زبان فارسی ندارند.

سرپرست مرکز بین‌المللی آموزش زبان فارسی، هدف از انجام این طرح را آموختن زبان رسمی ایران به ایرانیان مقیم خارج و خارجیان علاقه‌مند به زبان فارسی دانست. به گفته وی، استادی که مسئولیت آموزش خوانند و نوشتن را در این کلاسها برعهده دارند از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و عضو ثابت این مرکز هستند که پایین‌ترین سطح مدرک آنها کارشناس ارشد آموزش زبان فارسی است.

مرحل نشیام و تعیین سطح زبان آموزان پس از انجام

صاحبه صورت می‌گیرد. مدت این کلاسها هفت ساعت در هفته است که طی سه روز تشکیل می‌شوند.

آموزش زبان در مرکز بین‌المللی آموزش زبان فارسی بر مبنای چهار محور اساسی خوانند، نوشتن، درک مطلب و مکالمه استوار است. این مرکز در سال ۱۳۷۸ به پیشنهاد سیدجعفر شهیدی، رئیس موسسه لغت نامه دهخدا تأسیس شد و هدف آن تربیت مدرسان آموزش زبان فارسی برای اعزام به خارج از کشور و نیز آموزش زبان فارسی به متقاضیان غیرفارسی‌زبان مقیم ایران است.

بین الملل

نازنین برداران

بررسی اسراء و معراج در اشعار شاعران فارسی زبان

دکتر علاءالدین عبدالعزیز السباعی، استاد و ریس گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه الزهراء در کتابی با عنوان «الاسراء و المعارج فی تراث الشعر فارسی» طی ۳۳۵ صفحه به بررسی موضوع اسراء و معراج در اشعار شاعران فارسی گوی ایرانی نظیر سنایی غزنوی، خاقانی شروانی، نظامی گنجوی، همام تبریزی، امیر خسرو دهلوی، سلمان ساوجی، عصار تبریزی، عبدالرحمان جامی، وحشی باققی و اسماعیل خان اجدیدی پرداخته است.

کتاب شکوه قصیده

اخیرا کتاب «شکوه قصیده» اثر عبدالمحمد آینی به همت دکتر علاءالدین منصور، استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه قاهره به عربی ترجمه شده است.

این کتاب با عنوان «امن رواج القصیده الفارسی» در قطع جیبی و ۲۹۳ صفحه چاپ و منتشر شده است. در مقدمه کتاب، قصیده در شعر فارسی مورد بررسی قرار گرفته است و در ادامه قصایدی از بزرگان ادب فارسی نظیر لامعی گرگانی، ناصر خسرو قبادیانی، قطران تبریزی، مسعود سعدسلمان، امیر معزی، سنایی غزنوی، ادیب صابری، امیر عسقم بخارایی، عثمان مختاری، عبدالواصح جلیلی، سیدحسن غزنوی، سوزنی سمرقندی، ابوالدین اخسیکتی، رشید وطواط، ابوری، جمال‌الدین اصفهانی، خاقانی شروانی، قطبیر فرایابی، شمس طیبسی و کمال‌الدین اصفهانی در کتاب گنجانده شده است.

تاریخ ادبیات ایران

کتاب تاریخ ادبیات ایران اثر اوزاره براون، ایران‌شناس انگلیسی، به عربی ترجمه شده است. جلد اول این کتاب چهارباب است که باب اول و دوم در یک کتاب ۴۷۱ صفحه‌ای، باب سوم و چهارم در یک کتاب ۵۳۸ صفحه‌ای و جلد دوم آن نیز در ۷۵۰ صفحه در قطع وزیری چاپ و منتشر شده است.

این کتاب با عنوان «تاریخ الادب فی ایران» یکی از منابع مهم به ویژه برای غیرفارسی‌زبانان شمرده می‌شود. جلد اول را دکتر احمد کمال‌الدین حلمی از فارسی به عربی و جلد دوم را مرحوم دکتر ابراهیم التولوی از انگلیسی به عربی ترجمه کرده‌اند.

توضیح اینکه جلد اول پیش از این در کویت و جلد دوم در سال ۱۹۵۴ در قاهره به چاپ رسیده است.

بازگشایی در چله

بازسازی و افتتاح کتابخانه دانشکده حقوق دانشگاه تهران

گلی قبیه

کتابخانه دانشکده حقو و علوم سیاسی دانشگاه تهران پس از گذشت چهل روز از حادثه آتش‌سوزی بلاگشایی شد. این بلاگشایی در پی حادثه آتش‌سوزی سرع ۲۵ آبان ماه سال جاری و بلاسوزی دوباره بخش نشریات و مرجع این کتابخانه صورت گرفت.

اتجه اتفاق افتاد

کتابخانه دانشکده حقوق و علوم سیاسی واقع در ضلع جنوبی دانشگاه تهران در سال ۱۳۸۸ تأسیس شد. سال‌ها مطالعه، نشریات، پایان‌نامه، اطراح رساوی و مرجع، از جمله بخشهای این کتابخانه هستند.

سال‌ها مطالعه بخش مرجع این کتابخانه ۳۰۰ مترمربع زمین دارد که علاوه بر کتابهای مرجع برای سروس‌دهی به بخش نشریات جاری لاین و فارسی نیز استفاده می‌شود. این دو بخش مرجع و نشریات به طور کلی دارای ۷۰۰۰ جلد کتاب و نشریه هستند.

بخش کتابهای مرجع شامل فرهنگها، دایره‌المعارفهای عمومی و تخصصی در موضوعهای حقوق و علوم سیاسی، چندین‌نامه‌ها، دانشنامه‌های تاریخی و… است و بخش نشریات شامل نشریات تخصصی لاین و فارسی، روزنامه‌های جاری و نشریه‌ها است.

در آتش‌سوزی سرعکده پست و پنجم آبان‌ماه حدود ۸۰ هزارمترمربع از دو بخش مرجع و نشریات بود آسیب دید.

با توجه به مخزن آرشید نشریات لاین و فارسی و پایان‌نامه‌ها در طبقه زیرین سال مرجع قرار داشته است، به علت شاره‌های وارد شده و ریزش آب توسط آتش‌شاهد، قسمتهای از سقف چهارروز پیش، شدت‌یاری این منابع موجود در مخزن خنجه و به ساختمان دیگر منتقل شدند. علت حادثه حریق نقل‌کارشایی، سوزان برق در فضای خارج کتابخانه بود چون برق داخلی کتابخانه ساعت ۹ شب به بعد از قطع آن قطع شده است.

با اینکه ساختمان این کتابخانه جزو قدیمی‌ترین ساختمانهای دانشگاه تهران است، برق آن دچار نوسان بوده و مسئولان کتابخانه و دانشکده حقوق تقاضای برطرف کردن آن نقص و تعویض سیم‌کشی را کرده بودند.

از آنجا که کتابخانه به لحاظ سیستم اطفای حریق، تنها مجهز

به کیسولهای آتش‌نشانی بود، به این بخش از کتابخانه آسیب جدی وارد شد.

در این حادثه نشریات لاین و فارسی جاری دانشکده و نشریات لاین مرکز مطالعات عالی بین‌المللی که حدود ۱۹۰۰ جلد بود دچار حریق شد و به طور کلی سوخت.

این کتابخانه دارای ۱۵ هزار جلد کتاب، ۱۶۰۰ پایان‌نامه و ۲۷۰ لوح فشرده است که در این آتش‌سوزی به آنها آسیب وارد شده است.

فعل‌آبرای مطالعه

حیر راه‌اندازی دوباره کتابخانه برپایه شگفت‌آور بود، چون دوستان پس از گذشت چهل روز از حادثه آتش‌سوزی، کتابخانه دوباره راه‌اندازی شد.

از در که وارد می‌شویم پوری چوب تازه بریده شده و رنگ به مشام می‌خورد، سعی شده همه چیز زیاده‌نویسانده، اگر کسی کوتاه در کتابخانه متوجه می‌شود اغلب کسانی که در سال کتابخانه نشسته‌اند به جهت استفاده از فرآیندها آمده‌اند نه کتابهای مرجع و نشریات.

یکی از اساتید دانشکده در حال ورق زدن نشریات داخلی است. نظرس را درباره راه‌اندازی دوباره کتابخانه می‌پرسد می‌گوید: «در کشور ما سرعت ایجاد چیزی در ابتدای یک امر فوق‌العاده است. مثلاً طبقه خیلی از منابعی که نابود شده‌اند، دست‌نهایی هستند و آنهايي هم که در دسترس است، زمان می‌برد دوباره تهیه شوند. این‌ها سال‌ها گشایی دوباره، کتابخانه آن‌هم در زمانی نزدیک به احتمال دانشجویمان، کار بجایی بوده

صغیه رضایی، دانشجوی سال دوم علوم سیاسی ضمن بیان اینکه تغییر تضار و زیاتر شدن سال مطالعه، آن را پذیرفته کرده است، می‌افزاید: «هموز بخش نشریات این کتابخانه راه‌اندازی شده است، به همین دلیل در حال حاضر وضعیت اساتید علمی مجلات روزنامه‌ها مطلوب نیست و روزنامه‌ها در به کتابخانه می‌رسد»

منابع و رोजایگزین منابع پیشین

به اتاق یک کتابخانه می‌روم و با میزها سفید، معلون می‌کتابخانه که ۱۶ سال سابقه کار دارد، گفتگو می‌کنم. می‌اظهار می‌کند: «برای تکمیل کتابخانه و در جهت پروژه گسترش دانشکده حقوق، ساختمان جدیدی کنار این ساختمان به کتابخانه اختصاص داده شده است.»

خبرهای کوتاه

۸۲ به دبیرخانه فراخوان شعر آیینی در مجتمع فرهنگی هنری شهرستان رودسر واقع در خیابان شهید، بلوار شهید ناصحی، جنب دادگستری شهرستان رودسر ارسال کنند.

باز هم خبر

● چهاردهمین جشن روزنامه‌ای کتاب که به معرفی و روزنامه‌ای کتاب «تحقیق در رسانه‌های جمعی» اختصاص داشت، شنبه، هفتمین ۱۲ دی‌ماه از ساعت ۱۳:۳۰ تا ۱۵:۳۰ در فرهنگسرای قانون (این‌سینا) برگزار شد.

این کتاب اثری کامل در زمینه ارتباطات و علوم اجتماعی است که توسط «ابراهیم دوبرمه» و «جوژو فدر»، دو میکسک، تألیف شده و دکتر کاووس سیدامامی نیز آن را ترجمه کرده است. متن اصلی این کتاب به‌عنوان کتاب درسی در دانشگاههای معتبر کشورهای آلمانیسی زبان تدریس می‌شود. این جشن به همت شورای نشر سازمان فرهنگ و هنری شهرداری تهران برگزار شده که طی آن، شخصیت علمی دکتر کاووس سیدامامی، استاد ارتباطات و علوم اجتماعی دانشگاه امام صادق(ع) مورد تجلیل قرار گرفت.

«ایرنا» شرکت «صنعت آموزش پشرو» که یکی از

قدر خدمات حقوقی و امور بین‌الملل، گفت‌وگری تمدن‌ها و س‌کنه‌هایی را به کتابخانه اعلا کرده و مسئولان کتابخانه‌های دانشگاه‌های معتبر بین‌المللی مثل هاروارد نیز ضمن ابراز همدلی، قبول همکاری در تهیه منابع کتابخانه را داده‌اند. لیست کتابهای مورد نیاز را تهیه کرده‌ایم و در حال آماده‌سازی کتابهای ادعایی و منابع باقی مانده از آتش‌سوزی هستیم. همچنین لیستی از نشریات را تهیه کرده و برای معاونت پژوهشی دانشگاه فرستاده‌ایم تا نشریات دوسال اخیر براری کتابخانه تهیه کنند.»

وی ادامه می‌دهد: «باید لیستی هم به کتابخانه‌های هم‌مرکز هم بمانی. کتابخانه فرستادم تا اگر این نشریات را هزار جلد کتاب در بخش مرجع وجود داشته که در حال حاضر حدود دو هزار جلد از آنها را آماده داریم. البته کتابخانه‌های هم‌موضوع مانند کتابخانه‌های دانشگاه علمیات طباطبائی و شهیدبهشتی با قبول دانشجویان ما ارائه خدمات می‌دهند تا به حال با ما همکاری کرده‌اند. همچنین اجنبن معاون معماری ایران کانون وکلا، شرکت سهیلی انتشارات و… نیز برای تهیه کتاب، کمکهای نقدی اعلا کرده‌اند.»

معاون فنی این کتابخانه می‌افزاید: سعی کرده‌ایم از طریق نکته‌داشتن آن تخصصی‌مبلغ مرجع را دوباره به جهت آما مشکل این است که چون بعضی از این آثار بسیار قدیمی هستند، خودشان هم آنها را ذخیره ندارند. البته سعی می‌کنیم برحرف ریس دانشگاه عمل کنیم که گفته است: لزومی ندارد غیر منبع مرجع چنین کتابی پیدا بکنیم بلکه باید سعی کنیم مطالعهمان را به‌روز کنیم.»

سفید درباره تغییرات جدید ساختمان کتابخانه توضیح می‌دهد: «سال کتابخانه قبلاً به وسیله دیوارهای کوتاه از هم جدا شده و به بخشهایی تقسیم شده بود. اتاق کارمان هم در سال اصلی قرار داشت اما در حال حاضر بنا به‌تصه‌هایی گرفته، بخشهایی مختلف سال مرجع را از هم جدا می‌کند. رنگ اعلام خطر و سیستم اعلام حریق نیز از تغییرات جدی کتابخانه است.»

در درباره درخواستهای دانشجویان می‌گوید: «آنجا که در حال حاضر دانشجویان درگیر مشکلات هستند، ما برای دریافت پایان‌نامه‌ها و نشریات کتابخانه مراجعه می‌کنند اما مثلاً، تعداد علمانی‌تویم پاسکوی آنها بسیار کم است. همچنین گذشته، بخش مرجع و نشریات با ساعت ۱۶ بعدازظهر و سال مطالعه، بخش املاک ۹ تا ۱۱، پنج به ارجحان سروس می‌دهد.»

شرکت‌های پیشگام در کار آموزش فناوری اطلاعات و ارتباطات است، پنج هزار جلد از مجموعه آموزش دوره KODL را به سازمان بهزیستی اهدا کرد.

«ایرنا» بنابر اظهار مسئول کتابخانه‌های عمومی اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی، برپروژه دو ارتباطی سال جاری

داستانی، علمی و آموزشی، کمک‌درسی، کتب مرجع، زمان، تاریخی، مذهبی و کودکان به گنجینه کتابخانه‌های عمومی نیز پیش‌بینی اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی این شهر اضافه شده است. در حال حاضر سه کتابخانه عمومی شهیدباقر، شهیدصامی و علامه بحرالمومنان در پرورچه و کتابخانه آیت‌الله برنجردی در اشتربان نیز پیش‌بینی این اداره فعالیت می‌کنند.

«ایرنا» برگزیدگان فراخوان ادبی آقای رئیس‌جمهور سلام، روز دوشنبه ۱۲ دی‌ماه از سوی مرکز آفرینشهای ادبی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان سمنان معرفی شدند. پیش از آن دانش‌آموز در مقاطع مختلف تحصیلی در این فراخوان شرکت کرده بودند که در میان آثار این دانش‌آموزان پس از دو ماه بررسی توسط کمیته داری، ۱۶ اثر به‌عنوان برگزیده و ۱۸ اثر قابل‌تقدیر اعلام شد. در این فراخوان و دانش‌آموزان و نوجوانان خواسته شده بود مشکلات خود را مطرح کنند.

نخستین همایش تجلیل از مؤلفان کتابهای درسی، دوازدهم دی ماه با حضور سیس مجلس شورای اسلامی، غلامعلی حداد عادل، وزیر آموزش و پرورش، محمود فریذی و جمعی از مؤلفان پیشکسوت کتابهای درسی برگزار شد.

ماموریت اصلی سازمان پژوهش
در ابتدای این مراسم که طی آن از ۶۲ مؤلف پیشکسوت و نمونه تقدیر شده،سازمان وزیر آموزش و پرورش، مهدی نوریاد اعلام کرد: «مازاد فقیری از تعداد مؤلفان کتابهای درسی در سترسی نیست، از چند سال پیش تلاش کرده‌ام با ایجاد بانک اطلاعات مؤلفان به جمع آوری اطلاعات و سوابق آنها بپردازیم و بر این اساس در حال حاضر مشخص شده که نزدیک به ۱۸۰۰ تن از فرهیختگان و عالمان رشته‌های مختلف در تألیف کتابهای درسی دخالت داشته‌اند.»

نویاد با بیان این مطلب که طی چند سال اخیر، هر سال ۳۳۰۰ عنوان کتاب در تمام مقاطع تحصیلی و ۵۰۰ عنوان نیز در رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار و دانش، به رشته تحریر درآمده است، افزود: «این عدد، بیش از ۱۶۰ میلیون جلد کتاب در سال با مشارکت ۱۵۰۰ نفر از برنامہ‌ریزان و کارشناسان در رشته‌های مختلف تولید شده است.» وی ادامه داد: «بر اساس اهداف برنامہ چهارم و سند چشم‌انداز توسعه سیاست ساس، ماموریت اصلی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی، تولید برنامہ و ارتقای کیفیت برنامہ‌های درسی با تأکید بر تعمیق تربیت، تنوع، حفظ هویت ملی و به‌کارگیری روشهای نوین مقرر شده است.»

تعمیر حوسرهال کتابهای درسی

در ادامه مراسم، ابراهیم امینی، رییس مجلس

خرنگان رهبری گفت: مؤلفان کتابهای درسی و معلمان تا امروز هیچگونه ارتباطی با یکدیگر نداشته و بسیاری از تغییرات و حذفیات این نوع متون خودسرانه و به دست معلمان انجام شده که این امر به نفع هیچ کس نیست.» امینی تصریح کرد: «هیچ یک از کتابهای درسی نباید از تعلیم دینی به دور باشند و نویسندگان باید در تمام دروس، پرورش اخلاق و تعلیمات دینی را سرلوحه کار خود قرار دهند به طوری که دانش آموزان آن خط به خط کتابهای درسی برزی از وجود خداوند آرا باشند.»

وی به تعام مؤلفان توصیه کرد ضمن برقراری ارتباط مستقیم با معلمان، نقاط ضعف و قوت متون درسی را سنجند تا معلمان مجبور نباشند بدون درک درست از آنچه در ذهن نویسنده مطالب آنها بوده است و تنها بر مبنای سنباط و آموخته‌های خویش، به تعلیم بپردازند.»

کتابهای پندناهیی

وزیر آموزش و پرورش، محمود فریذی، دیگر سخنران این مجلس بود. وی با اشاره به اینکه نخستین مؤلف کتاب درسی خداست که با آفرینان کتاب آفرینش، زندگی را به انسانها آموخت، بیان کرد: کتاب درسی ویژگیهایی دارد که آن را از دیگر کتابها متمایز کند. کثرت شمارگان، دارا بودن تصمیمی تربیتی و تأثیرپذیرترین مخاطبان و پرخواننده بودن، از نخستین ویژگیهای کتاب درسی به شمار می‌آید.»

وی در ادامه افزود: «کتاب درسی سند رسمی نظام و حکومت است و منجزهای اخلاقی و علمی جامعه را معین می‌کند. به عنوان نمونه، کتابهای درسی در دوره پهلوی، فرهنگ صرف‌گرایی را در جامعه تزویج می‌کردند اما اکنون باید از این راه آفرینش اسلامی را به دانش آموزان

نامی که گم شده است

گردهمایی تجلیل از مؤلفان کتابهای درسی

آموخت.

فریذی با اشاره به نظارتی که از کتابهای درسی وجود دارد، گفت: «شاید نظام تک‌کتابی در حوزه کتابهای درسی، به چند تألیف تبدیل شود تا دانش آموزان بتوانند از میان چند کتاب، کتاب درسی خود را انتخاب کرده و با کتابهای مرجع آشنا شوند. معلمان نیز باید در تألیف کتاب درسی مشارکت داشته باشند.»

وی بر رعیت ارتباط کتابهای درسی با تولیداتیشه خودی، به ویژه در حوزه علوم انسانی تأکید و بیان کرد: نظام سلسطه‌گری حاکم بر دنیا تا سته علمی سالهای منتهای تولیدات فراوانی در حوزه علوم انسانی داشته باشد. ما نیز در راست‌ترین کار، یعنی ترجمه این اندیشه‌ها را در پیش گرفته‌ایم، در حالی که این کار اقتضار نیست، بلکه اقتضار باید این باشد که بر اساس فرهنگ بومی و اعتقاداتمان تولید اندیشه کنیم.»

وی تصریح کرد: توجه به تربیت همه‌جانبه و پاسخگویی

به نیازها و استعدادهای نسل آینده مهم‌ترین هدفی است

که مؤلفان کتابهای درسی باید آن را مدنظر داشته باشند،»

مبانی فکری و علمی مؤلف
غلامعلی حدادعادل در ادامه مراسم با اشاره به اینکه قدر کتابهای درسی و مؤلفان آن در کشور ناشناخته است، گفت: «مؤلفان کتابهای درسی نه اجر مادی و نه اجر معنوی دنیایی دارند که باید از خود برسیم مؤلف کتاب درسی چه کرده که باید آسم وی در شناسنامه کتاب گم باشد. ما پس از گذشت سیوهه سال، باز متوجه شده‌ایم که جهان ما متن ماز مؤلفان کارشناسی بوده است.»

حداد عادل کتاب درسی را ابزار و وسیله‌ای دقیق و فنی در دست معلم دانست و گفت: «کتاب درسی زبان خاصی دارد که باید به چگونگی آن دقت شود.»

وی مبانی فکری و علمی مؤلف را یکی از نکات مهم در تألیف کتاب درسی عنوان و اظهار کرد: «چون کتاب درسی، ابزار آموزشی است و آموزش هم بر مبنای خاصی استوار است، متقن مؤلف در آن می‌تواند بسیار تاثیر گذار باشد.»

ریس مجلس اضافه کرد: دیدگاههای فلسفی وجود دارد که نتیجه آنها کتابهای معرفی و شناختی بوده است و از طریق آن دیدگاهها تکلیف خاصی به معلم و تربیت پدید آمده و بسته به اینکه مؤلف کتاب باشد و چه شیوه‌ای را مناسب‌تر و مفید بداند، کتاب درسی با هم متفاوت است.»

در پایان این مراسم از ۶۲ مؤلف برگزیده کتابهای درسی تجلیل شد. شهید سیدمحمدحسین بهشتی و شهید محمدجواد باهنر نیز از این برگزیدگان این همایش بودند.

جشنواره «خلیج فارس، سخن و دیدار از کتاب و اسناد فرهنگی» با برگزاری نمایشگاه و برپایی نشستهای با حضور نویسندگان و پژوهشگران **خلیج فارس در طول هفته گذشته (۱۰ تا ۱۵ دی ماه) در خانه هنرمندان ایران برگزار شد.** یک سال پیش **اصراض به اقدام نشریه انتشارات جنوبگراییک**، مجری بر حرفی نام **خلیج فارس** به نتیجه رسید و با برگزاری نام **خلیج فارس** در اهلش این نشریه ثبت شد. این نمایشگاه اسامی به مناسبت برگزاری این حرکت، به همت انجمن **مجلس زیست خلیج فارس و دریای عمان** با همکاری **نماتونی تاشران تهران، مؤسسه انتشارات و کاروبگرایی حساب سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، انتشارات امیرکبیر، شرکت تألیف واژه و خانه هنرمندان ایران** برگزار شد.

عدم استقبال از آثار خلیج فارس
مرور آثار حسین نوربخش، مؤلف و پژوهشگر خلیج فارس با حضور مؤلف و علی اسفهر روضاتپور، دبیر نمایشگاه بخشی برنامہ روز دوم بود.

حسین نوربخش، مؤلف و پژوهشگر حوزه خلیج فارس، آثار خود را در سه گروه مجموعه قصه‌های خلیج فارس، آثار طنز و کتابهای درباره خلیج فارس دسته‌بندی کرد و با اشاره به استقبال زیاد مخاطبان از مجموعه قصه‌های کوزکان و آثار طنز، درباره عدم استقبال از آثار مربوط به خلیج فارس سخن گفت. نوربخش بر ادامه دوره دوم «خلیج فارس» عنوان کتاب در زمینه خلیج فارس در دست تألیف و انتشار را م که ۱۲ عنوان آن آماده چاپ است، در این کتابها آداب و رسوم مردم سواحل خلیج فارس، جغرافیتب و ایوموسی، دریای طلمانی... مورد بررسی قرار گرفته است.» وی اظهار امیدواری کرد که آ تبدیل خلیج فارس به مسئله روز، زمینه اشتراک تمامی آثار او درباره خلیج فارس فراهم شود.

ضعف تألیف در حوزه تاریخ و فرهنگ

بخش دوم برنامہ روز دوم به مرور آثار دکتر احمد افشاری، مؤلف و پژوهشگر حوزه خلیج فارس اختصاص داشت.

دکتر سیدصادق سجادی، معاون مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی با اشاره به ضعف تألیف ایرانیان در زمینه

تاریخ و فرهنگ کشور گفت: «شخصیتهایی مانند سلیمان تاجر و ابن ماجه را از رویایان بهتر از ما ایرانیان می‌شناسند و در ایران کمتر به این عناصر توجه شده است.» سخنانی با اشاره به کتاب «بروزنامه خلیج فارس و دریای عمان» اثر سرگرم لوزیر افرو، دین‌ال‌حاصل بیست سال تلاش و تحقیق لمیز درباره نام روضها و آداب و رسوم مردم حاشیه خلیج فارس و ایران و جهان دانست و از کتاب مردم هزار صفحه و در سه جلد منتشر شده است.» وی ادامه داد: «تعمیر و انتشار چنین آثار مهم و ارزشمندی برعهده نهادهای دولتی است و باید در زمره سیاستهای کلان فرهنگی قرار گیرد.»

وی پیش‌بینی‌های دکتر افشاری را تأثیری کارآمد در جهت شناساندن فرهنگ و تمدن و جوامع انسانی طبیعی و فرهنگی منطقه خلیج فارس به ایران و جهان دانست و از کتاب «خلیج فارس» این پژوهشگر به عنوان تنها کتابی که او برای جوانان نوشته یاد کرد.

تنوع اسناد موجود خلیج فارس

علی اکبر صفی‌پور، رییس بخش حفظ اسناد و

پژوهشهای سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در ادامه برنامہ‌های روز چهارم درباره پرداختن به پژوهش درباره خلیج فارس مطالبی را بیان کرد.

صفی‌پور با بیان اینکه تعداد بسیار کمی از پژوهشگران برای استفاده از این اسناد مراجعه می‌کنند به این نکته اشاره کرد که پژوهش درباره خلیج فارس چندان مورد توجه قرار نمی‌گیرد.

وی سپس به تاریخچه سازمان اسناد ملی ایران پرداخت و افزود: «هشاد تشکیل سازمان اسناد ملی ایران در سال ۱۳۹۹شمسی براساس قانونی است که به تصویب مجلس شورای ملی و مجلس سراسید. اسناد، دستاوردهای بشری و ابزار انتقال هویت بشری است و هر کشوری تلاش دارد اسنادش را در حافظه ملی خود حفظ کند. اسناد، دونهایی پدید می‌آیند و پس از مدتی، دیگر مورد مراجعه قرار نمی‌گیرند بنابراین باید مرکزی ایجاد شود تا این اسناد را برای پژوهشهای آینده نگهداری کند.»

صفی‌پور با اشاره به اهداف سازمان اسناد ملی، ادامه داد: «این سازمان به‌سجه آزادی اسناد ملی، نگهداری و پوزایش اسناد و اشاعه و اطلاع‌رسانی آنها می‌پردازد. سازمان اسناد ملی از بدو تأسیس تاکنون تحول‌آیی داشته و سال ۱۳۸۱ براساس مصوبه اداری به کتابخانه ملی ایران شکل گرفت.» صفی‌پور، سپس به اسناد مربوط به خلیج فارس در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران پرداخت و گفت: «بزرگی و قدمت اسناد موجود خلیج فارس و جغراف و سواحل آن، تنوع اسنادی است که به سازمانها و نهادهای مختلفی چون نهاد ریاست جمهوری، وزارت سپه و نگارگراف و نظیر وزارت امور خارجه، به‌مربوط می‌شوند. هر کدام از سازمانها بر ماسی و تلفیق خودی، نگهداری و تشکیل داده‌اند که مدتی جاری بوده و بعد برای نگهداری دائمی به سازمان سپرده شده‌اند. تنوع اسناد مربوط به خلیج فارس را در کمتر مرکز آرشیوی می‌بینیم اما بیشتر این اسناد بکر و دست‌نخورده‌اند و به ندرت به آنها مراجعه

می‌شود. غالب اسناد موجود درباره خلیج فارس مربوط به دوره قاجاریه و عصر پهلوی و مسائلی است که در این دوره در زمینه‌های مختلف اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی رخ داده است.»

وی در ادامه به مهم‌ترین عناوین اسناد موجود خلیج فارس در سازمان اسناد اشاره کرد و افزود: «مجموعه بیگانگان در منطقه خلیج فارس، عهد بروری از منابع و معدان به ویژه نفت این منطقه و فعالیت‌های امپراتوری آنها، مسائل تاریخی و عمرانی، امتیازات و قراردادهای درمورد خلیج زیست منطقه، اختلافات و ادعاهای ارسنی، نقشه‌های اسناد مربوط به خلیج فارس است.»

صفی‌پور در پایان افزود: «سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران تاکنون ۹۰ کتاب درباره اسناد موجود جمع آوری و منتشر کرده است و امیدواریم تقویم تعداد زیادی از اسناد خلیج فارس، جزایر و سواحل را منتشر کنیم.»

ایگاه اطلاع‌رسانی خلیج فارس

ایگاه اطلاع‌رسانی محیط زیست خلیج فارس و دریای عمان به نشانی اینترنتی **www.astro.mta** فعالیت خود را آغاز کرد.

این انجمن در نظر دارد با ارائه آخرین اخبار، گزارشها و گفت‌وگوها با مساجرتان و پژوهشگران حوزه خلیج فارس، تصاویر تحقیقات علمی، تاریخی، جغرافیایی، فرهنگی و اقتصادی، معرفی منابع و مطالب به زبانهای عربی و انگلیسی به نیازهای اطلاعاتی علاقه‌مندان در این زمینه پاسخگو باشد.

مرور آثار پژوهش‌ها درباره سه جزیره روزنجم حضور زیماز ایگراده و معرفی قورمبی برنامہ روز پنجم نمایشگاه (چهارشنبه ۱۵ دی ماه) و بررسی آثار امینی حوزه خلیج فارس با حضور نویسندگان و منتقدان این آخرین برنامہ این نمایشگاه بود که روز پنجشنبه ۱۶ دی ماه برگزار شد.

دریا، تاچند خامشی دریا؟!!

گزارشی از جشنواره خلیج فارس: سخن و دیدار از کتاب و اسناد فرهنگی

دو کتاب از مؤسسه قبزیل قلم

مؤسسه فرهنگی، هنری و پژوهشی قبزیل قلم دو کتاب از حسین علیزاد پروین را روانه بازار نشر کرده که معرفی مختصر آنها را می خوانیم.

فرهنگستان

این کتاب به شرح اصول و آثار زبان آستان آذربایجان شرقی می پردازد که در رشته های گوناگون هنری، علمی، ورزشی و مساعی دستی تلاش کرده و دست آورده قابل توجهی را نیز به دست آورده‌اند. خواننده در این اثر که با زیر عنوان شرح اصول و آثار زبان هنرمند آذربایجان

شرقی، به چاپ رسیده با زندگی و فعالیت‌های صنعت و سنی از این زبان آستان می‌تواند آشنایی بیشتری پیدا کند.

این کتاب به‌شمارگان ۲۰۰۰ نسخه، و بهای دو هزار و ۵۰۰ تومان روانه بازار نشر شده است.

آسیب شناسی فرهنگی وفهده مقاله دیگر

این اثر به بررسی و تحلیل انواع فرهنگ‌های آستان آذربایجان شرقی می‌پردازد و نگاه نوری به میراث فرهنگی این استان دارد. در این کتاب موضوعات دیگری چون تئاتر در شهر تبریز، آثار مشروطیت، آبیلات و مشارک آذربایجان و اوضاع اقتصادی و اجتماعی بازنشستگی در تبریز مورد توجه قرار گرفته است.
این کتاب در ۲۵۲ صفحه، به‌شمارگان ۲۰۰۰ نسخه و بهای سه هزار تومان به بازار کتاب عرضه شده است.

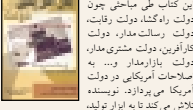
دو کتاب از نشر جیحون

«کتاب حضرت علی(ع)» و «کتاب حضرت محمد(ص)» عنوان دو کتاب است که به کوشش محمدحسین شریف موسوی دولت‌بازار نشر شده‌است.
این دو اثر خلاصی کوتاه، خواندنی و از پیام اسلام(ص) و حضرت امیر(ع) ارائه می‌دهد که با تصاویری مریوط به هر مطلب همراه هستند.

بازآفرینی دولت

نوشته میرید اوژیون، تدوینگر ترجمه مهینس فضل‌الله امینی، ناشر: نشر فرا، ۸۳۲ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۵۲۰۰ تومان

این کتاب طی مباحثی چون دولت راه‌گشا، دولت رفاه، دولت رسالت‌مدار، دولت کارآفرین، دولت مشتری‌مدار، دولت بازارساز و… به اصلاحات آمریکایی در دولت آمریکا می‌پردازد. نویسنده تلاش می‌کند تا به ایران تولهید، سرمایه و سازمان‌های قانونی نگاهی بیندازد و با بررسی وظایف دولت، ساختار کنونی دولت آمریکا را به نقد بکشد. از منظر نویسنده، دولت باید کشنی جامعه را سکان‌داری کند نه اینکه پارو بزند. وی در تلاش است این نکته را به مخاطب بفروشد که جامعه متحده بدون داشتن دولت کارآمد، نمی‌تواند کارآمد شود.

اشک‌ها و لبخندها

نوشته جبران خلیل جبران، ترجمه رحید گیان، ناشر: اندیشه عالم، ۱۵۵ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۱۵۰۰ تومان
اشعار این مجموعه به آفرینش، روح، زندگی، خوشبختی، آستان، عشق، و مرگ نظر دارد. در پیشگفتار این کتاب

آمده است: «و بخارند خندید و گریست که او را عشقی و ترحمی من عظیم بود بر لبش و چنین بود که او را در سایه هدایت خورد امن و پناه داده»

افسانه انقلابی‌های رنگی
به کوشش الهه کولایی، ناشر: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر، ۲۰۰ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه، ۱۵۰۰ تومان.

این کتاب با ایده برنامه های مطلقاتی درباره آستان مرکزی تدوین شده است. در به تحولات، و دگرگونی های ایجادشده در نظام کشوری های چون گرجستان، اوکراین و قرقیزستان نظر دارد.

این اثر شامل چهار فصل است که طی هر یک از این فصلها مؤلف به تحولات یکی از کشورهای یاد شده، پرداخته است. فصل اول به قلم حمیدرضا حافظی به انقلاب «گل سرخ» در گرجستان می‌پردازد. فصل دوم به انقلاب «نازیج» و تحولات اوکراین پس از جدایی از روسیه نظر دارد. فصل سوم به انقلاب «ال‌ای» او بررسی تحولات قرقیزستان اختصاص دارد و بر فصل چهارم نیز پیروز جیحونزاده به پیامدهای منطقه‌ای و جهانی بین‌المللی و منطقه‌ای حوادث گرجستان، اوکراین و قرقیزستان به قلم سید علیده لطیفان، خمیمه مطالب و پایانبخش این کتاب است.

دو کتاب از نشر نی

«جنگ جهانی ساری» و «فرمانی به مطالعات خانواده» عنوان دو اثر از آخرین آثار منتشرشده نشر نی است. جنگ و جهانی سازی نوشته منیل چوسوفوئیسکی است که برخی از واقعه‌های پشت پرده جلوه ۱۱ سپتامبر ایالات متحده آمریکا را افشا می‌کند. این کتاب که با ترجمه محمدشیرازی منتشر شده به مسائلی چون حمایت آمریکا از تروریسم بین‌المللی، جنگ و دستور کار جهانی، ملین جنگی آمریکا، اطلاع‌رسانی نظم بین جهانی و فریب کاری سیاسی آمریکا می‌پردازد. جنگ و جهانی سازی با شمارگان ۱۶۵۰ نسخه و قیمت دو هزار و ۵۰۰ تومان در سال جاری به بازار نشر عرضه شده است.

«درآمدی به مطالعات خانواده» اثر جهان بیزاراد است و کار ترجمه قلمت جهان‌بازار تومان. روانه بازار کتاب شده است.
اقتصادنامه لوپولن
تألیف علی عرب مازار بزدی، ناشر: مؤسسه تحقیقات توسعه علوم انسانی، ۲۵۰ صفحه، ۱۵۰۰ نسخه، ۲۵۰۰ تومان

این کتاب شامل سه بخش و هشت فصل است که طی آنها به مباحثی چون فرار مالیاتی، شکاف مالیاتی، کسر بودجه، تداوم فقر، بیکاری، مهاجرت، پول‌شویی و فساد اقتصادی می‌پردازد.

نویسنده در بخش اول به موضوع چارچوب مفهومی اقتصاد سیاه و موضوعات مرتبط با آن می‌پردازد.

در بخش دوم ابعاد نظری اقتصاد سیاه، روشهای اندازه‌گیری آن و تجربه پرآورد حجم اقتصاد سیاه در ایران و جهان را شرح می‌دهد و در آخرین بخش کتاب، روش شناسی و الگوی متغیب این پژوهش برای پرآورد اندازه اقتصاد سیاه در ایران طی سه دهه اخیر و نیز تبیین و نتایج تخمین الگو ارائه می‌دهد.

مبشرات
محمدعلی غم‌خانی، ناشر: سپاه، ۱۳۳۲، ۲۰۰ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۱۵۰۰ تومان

مبشرات عنوان کتابی است به همراه نمونه‌هایی از رویاهای صادفته که خواننده را با عالم معنوی و تعابیر خواب آشنا می‌کند. آمیختگی معرفت دینی با خاطرات و دانسته‌های از ایولات برخی افراد در زمینه رویاهای صادفته از ویژگیهای اصلی این کتاب است.

مبشرات، که در واقع محصول پانزده‌ششای محمدعلی غم‌خانی درباره تأویل و تفسیر خواب است، می‌تواند به‌بخشی از سوالات خواننده درباره این موضوع جواب بدهد.

اسب ترکمن دو ایران
علی گلشن، ناشر: بزرگ کویران، ۱۳۳۲، ۴۱۱۰ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه، ۲۵۰۰ تومان

کتاب حاضر نگاه‌های تازه به نقش اسب و جایگاهش در میان ایرانیان از جایگاه اسب در ادبیات و زندگی روزمره افراد جامعه گرفته تا نقشه‌ها و اسطوره‌های ایرانی محور اصلی کتاب معرفی‌است. ترکمن اسب، اسبی که متشابهی به وجود آمدن اسب شرقی است. در آغاز این کتاب به تاریخچه‌ای از اسب ترکمن بر می‌خوریم و سپس به کمک توضیحات نویسنده تصاویری زیباتر کتاب با تیره‌های این اسب در ترکمن صحرا آشنا می‌شویم. بخشی از کتاب نیز به زبان انگلیسی نوشته شده و تصاویری از مسافرات اسب‌دوانی سنتی در مناطق ترکمن‌نشین ایران را به نمایش می‌گذارد.

مهرتاب
تدوین: حوزه هنری استان تهران، ناشر: بزرگ کویران، ۲۲۰۰ نسخه، ۱۰۰۰ تومان
این کتاب مجموعه‌ای است از اشعار شاعران معاصر در مدح حضرت زهرا(س) در این مجموعه، اشعاری از زکریا اخلاقی، حسین حسینی، سید سیدالیه شافعی، علیرضا قزو، عبدالجبار کائلی.

علی معلم دامغانی، قسین علاء، سید سوسان، رضا جعفری و سیده‌می‌نود.
در مقدمه این کتاب آمده است: هدفی که پیش روست، حاصل گردآوری بیشک شاعران به آن آستان نورانی در جشنواره مهرتاب و گزیده‌ای از شعر و خیال مرشد دیگر شاعرانی است که در آن محفل تیره‌اند. ولی در مدح پارتی آن دریا می‌رسان، از دل نوشته‌اند»

از جشن یاران

سروده رضا اسماعیلی ، ناشر: هروج، ۳۰۰۰ نسخه، ۵۰۰ تومان
اسماعیلی در تمام اشعار این مجموعه که در قالب قرآنه، شعری، رباعی، چهارپایه و تر سروده شده‌اند، به شخصیت علمی، فکری و مذهبی امام خمینی می‌پردازد. او در مقدمه این کتاب می‌نویسد: سخن گفتن از مردی که روزگار از درک حضور او به خود می‌بالد کار آسانی نیست. مردی که دست تاریخ معاصر به ارتفاع فهم او نمی‌رسد و زبان زمین از تکلم کلمات او عاجز و از وصف او ناتوان است»

کارنامه پژوهشی اداره کل اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری
به کوشش اکبر موسوی، ناشر: اداره پژوهش و اطلاع‌رسانی معاونت حقوقی ریاست جمهوری، ۲۰۱۵ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه، ۹۹۰ تومان

این کتاب مروری بر کارنامه پژوهشی اداره کل پژوهش و اطلاع‌رسانی است که با هدف برنامه‌ریزی مناسب و شناخت صحیح تحولات موجود

قانونی و نیز پاسخگویی به بخشی از نیازهای حقوقی ریاست جمهوری تهیه و تدوین شده است.

کارنامه پژوهشی چهارفصل دارد که در فصل اول آن، آشنا شدن با نظریات پژوهشی، به همراه چکیده‌ای از هر کدام و نیز فهرست پژوهشگران آمده است.

فصل دوم به کنایه‌های منتشر شده و در دست انتشار اختصاص دارد و در سومین فصل نیز با گزیده‌ای آشنا مقالات علمی ماهنامه اطلاع‌رسانی حقوقی آشنا می‌شویم. آخرین فصل کتاب به محورهای پژوهش‌های پژوهشی علمی و سخنرانی‌های تخصصی می‌پردازد که با حضور شخصیت‌های علمی و دانشگاهی برگزار شده. این مجموعه، فعالیت پژوهشی اداره کل پژوهش و اطلاع‌رسانی معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری را در فاصله سالهای ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۳ در بر می‌گیرد.

فرهنگ حقوقی

تألیف مهرداد مسلمی، ناشر: انتشارات قلم، ۲۲۰۰ نسخه، ۵۹۰۰ تومان

کتاب حاضر، فرهنگ حقوقی فارسی-انگلیسی است که خواننده با مراجعه به آن، معانی واژگان و اصطلاحات حقوقی را می‌یابد. کاربرد واژگان و اصطلاحات این فرهنگنامه، بر اساس نظام حقوقی انگلیسی یا UK و در نظام حقوقی آمریکا یا U.S.A مشخص شده است. ترتیب قرار گرفتن اصطلاحات نیز بر اساس الفبای زبان فارسی است. بهره‌گیری از چنین فرهنگ‌نامه‌ای می‌تواند فهم قوانین و مصوبات داخلی و بیرونی مردم و نیز فرآیندهای بین‌المللی را آسان کند.

آفرینه

خیمین پیش شماره «آفرینه» فصلنامه علمی تخصصی ادبیات و هنر در پانز سال‌ری به سردبیری مظفر سالاری منتشر شد. در این شماره آفرینه مطالبی با عنوانین افلاطون و دوری شعر

از سقیقت نوشته محمدرضا یوسفی، وزن و قافیه از نگاه اخوان ثالث نوشته عباس جباری مقدم به چشم می‌خورد. در بخش داستان نیز آثاری از اسیر عباس جعفری، محمد روزگرنو، نجیه جوادی و علی اصغر عزتی باک دیده

می‌شود. دیگر بخشهای این نشریه مباحثی چون نقد و معرفی آثار، سینما و تئاتر و هنرهای تخصصی را در بر

فصلنامه علمی تخصصی آفرینه با قیمت ۸۰۰۰تومان به بازار نشر عرضه شده است.

نامه ایران باستان

هفتمین شماره پایلی نغمه ایران باستان، مجله بین‌المللی مطالعات ایرانی، مرکز نشر دانشگاهی، مربوط به بهار و تابستان ۱۳۸۳ در آبان ماه سال جاری منتشر شد. نشریه در دو بخش فارسی و زبانهای خارجی، شامل مقالات، نقد و بررسی و در زبانهای ایران‌شناسی است. در بخش فارسی، مقالات و نقدهایی به قلم جلال خالقی

مطلق، حسن رضایی باغبندی، ابوالفضل خلیلی، کامیار عابدی و زهره هاشمی دیده می‌شود. در بخش زبانهای خارجی نیز مقالاتی با این عنوانین طرح شده است: ریشه‌های پیوندها هنده- مقدس از گروت ویندوفر، دستمزد پیشگی و اصول تدوین در زندگی‌داستان آل‌گریو کاترزه همراه نقد و بررسی مجموعه سکه‌های ساسانی از آندریا گارابیلدی.

نامه ایران باستان به سردبیری فریوخ دریایی و با قیمت دوهزار تومان به بازار نشر عرضه شده است.

اهمیت فرهنگ شفاهی

گفت و گو با استاد مجید کیانی، ردیف دان، پژوهشگر و نوازنده سنتور

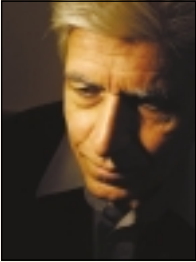
سمیه قاضی‌زاده

انبوهی از شاگردانش جلوی در کلاس ایستاده‌اند. راهم را به سختی باز می‌کنم تا به اناکتش برسیم. عکسهای مختلفی از نورعلی خان برومند، عبدالله خان دومی، حبیب سماعی و دیگر هنرمندان عرصه موسیقی، تنها زین آتاق او هستند. استاد کیانی با موهای یک‌دست سفید و توابع مستیگی اش که حتی در نوع خاص صحبت کردن و راه رفتنش نمودار است، می‌نشیند. مجید کیانی، سال ۱۳۴۰ در تهران متولد شده است. در حال حاضر عضو هیأت علمی دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه

تهران و عضو پیوسته فرهنگستان هنر است. سنتور را در محضر استادانی چون نورعلی خان برومند فرا گرفته و در طول این سالها کتابهای مختلفی را در زمینه پژوهش موسیقی و ردیف به چاپ رسانده است. از جمله این آثار می‌توان به کتاب «هفت دستگاه» اشاره کرد که به بررسی جامع ردیفها و دستگاههای موسیقی ایران و مقایسه آن با مقامهای گذشته موسیقی ایرانی می‌پردازد و نیز کتاب «مبانی نظری موسیقی ایران» همچنین قرار است دیگر مجلدات مجموعه کتابهای «شناخت موسیقی» که تاکنون سه جلد آن با موضوعات ویژه‌ای آواز طاهرزاده، سینه زنی و افقه کرلا و حبیب سماعی منتشر شده، به چاپ برسند. جلدهای چهارم و پنجم و شش این مجموعه کتابها که در اولین پژوهش فرهنگی سال به عنوان کتاب اول شناخته شدند، با موضوع «هفت شوی» آماده انتشارند. «شش سکوت» و «ستاره عشق» از دیگر کتابهای او هستند که در سالهای گذشته منتشر شده‌اند. کیانی به تازگی کتاب «چگونگی پژوهش در موسیقی ایران» را به چاپ رسانده که به همین بهانه با او گفت‌وگو کرده‌ایم.

عنوان این کتاب شبیه به عنوان کتابهای آموزشی است. در تألیف این اثر چه هدفی را دنبال کرده‌اید؟
همانطور که این مقدمه کتاب اشاره شده، به طور قطع هدف این نگارش، انتقاد از محققان ایرانی و یا غیرایرانی نیست، بلکه موضوع این اثر، عقاید و نظراتی است که برخی پژوهشگران درباره هویت و شناخت فرهنگی و هنری موسیقی ایران ابراز می‌دارند و متأسفانه بسیاری از این نظرات دور از واقعیت است و نتیجه ما را بر آن می‌دارد که به بررسی دقیق تری در این زمینه بپردازیم. بنابراین هدف ما در جایگاه دفاع است نه انتقاد از پژوهشگران موسیقی. متأسفانه ما با اینکه امروز برای تحقیق، روشهای بسیاری

وجود دارد، اما برخی از پژوهشگران به اشتباه تصور می‌کنند که تحقیق علمی موسیقی فقط و فقط براساس وقایع تاریخی و اسناد و مدارک، انجام پذیر است. در حالی که به خوبی می‌دانیم بسیاری از اسنادها از اعتبار کافی برخوردار نیستند و بسیاری از دلیل و برهانها در واقع فقط سفسطه‌بازی و معامله کاری‌اند. آیا می‌توان ادعا کرد که تمام این مقالات به اصطلاح علمی که با مدارک و سندهای گوناگون و استدلال‌های به ظاهر منطقی، درباره نغمی پاره ای از مسائل موسیقی و نظامهای فلسفی آن در فرهنگهای

عکس: عبدالله خراسانی

هنر شرقی را از آنجا که بیشتر به باطن اهمیت می‌دهد، نمی‌توان به رشته تحریر درآورد. از این رو تنها ظاهر باقی می‌ماند که ظاهر هم معتبر نیست و نمی‌توان به آن استناد کرد

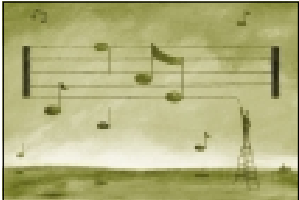
کهن، نوشته شده، مورد تأیید پژوهشگران موسیقی کنونی در جهان است؟
اولین سالی که در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران برای جناب دکتر نفی مسعودیه که به عنوان بزرگترین بنیان گذار «انثوموزیکولوژی» در ایران شناخته می‌شوند، یادبودی برگزار کردیم، در آن مراسم مقاله ای را که چندیده همین کتاب بود ارائه دادم. در واقع این اثر به دکتر مسعودیه تقدیم شده است. به همین دلیل در ابتدای کتاب عکس ایشان را می‌بینید.
می‌خواهم سیر کوچکی از تاریخ پژوهش موسیقی بگویم در باب اینکه اصولاً در این چند دهه، ما در مورد موسیقی چگونه تحقیق کرده‌ایم و بعد به محققان خارجی که درباره موسیقی ایرانی تحقیق کرده‌اند، می‌پردازم و آنها را نقد می‌کنم. این محققان اگر چه زحمت کشیده‌اند و

روی موسیقی ایران کار کرده‌اند اما متأسفانه موسیقی ما را با توجه به *data*های غربی (اطلاعات غربی) بررسی کرده‌اند. در واقع منظور سختم «ژان دورینگ»، «پروفسور نتل» و «توسکه» پژوهشگر ژاپنی است. این سه پژوهشگر بزرگترین و معروف‌ترین پژوهشگران خارجی هستند که در مورد موسیقی ایرانی تحقیق کرده‌اند و من در این کتاب به معرفی آثار و آرای آنها در باب موسیقی ایرانی پرداخته‌ام. همچنین در پایان کتاب، یکی از مقالات «نتل» را راجع‌اند‌ام. اما در مورد فردی چون دورینگ که از دوستان من نیز هست، باید بگویم متأسفانه درباره فرهنگ ما که فرهنگی است پیوسته، معتقد به ناپیوستگی است و من در بخشی که مربوط به آرا و نظرات اوست قصد داشته‌ام این پیوستگی فرهنگی را ثابت کنم. ایرانی هست، فواصلی اند که سالها قبل در دوره ساسانیان و صفویه هم وجود داشته‌اند. این فواصل، سراسر پیوستگی داشته و ریتم‌های ثابت دارند. اما دورینگ» معتقد است موسیقی ردیف، یک موسیقی «من درآوردی» است که در دوره قاجار درست شده و ردیفی که آقای برومند نواخته، جنبه آموزشی و هنری ندارد و صرفاً به خاطر اینکه محتوای ردیف دارد، قابل بررسی است. من به عنوان شاگرد برومند در دفاع از استاد خود برآمده و فرصت معرفی ایشان را هم پیدا کردم و به جنبه‌های هنری و آموزشی ردیف ایشان پرداخته‌ام. اما آنچه که دورینگ به آن اشاره

دارد و آن را موسیقی ردیف می‌انگارد، چیزی است که ما به آن «دشرین نوازی» می‌گوییم. موسیقی‌ای که سطحی و جذاب است و محتوای ردیف ندارد» موسیقی عامه پسند ایرانی. در واقع خواسته دورینگ این است که برومند هم بیاید و اینظوری ساز بزند. به هر حال خوشحالم از اینکه در این کتاب نتوانستم به برخی موارد در مورد چگونگی پژوهش موسیقی اشاره کنم. گاهی براساس پژوهشهای محققان غربی، برخی چیزها وارونه جلوه می‌کنند. هر چند می‌دانستم با انتشار این کتاب دوستی دورینگ را از دست می‌دهم، اما نتوانستم در مقابل کج فهمی فرهنگ باارزشمان سکوت کنم.

با توجه به گفته‌های شما و تحقیقات فردی مثل دورینگ، لزوم وجود پژوهشهایی درباره موسیقی از سوی محققان ایرانی، بیش از پیش احساس می‌شود. در واقع پژوهشگرانی مورد نیازند که با لابه‌های زیرین موسیقی ایرانی آشنا باشند و فقط سطح را ببینند. اما متأسفانه حضور پژوهشگران موسیقی ما نه تنها در جهان بلکه در کشور خودمان هم کم‌رنگ است.

دقیقاً همینطور است. دو علت را می‌توان دلیل اصلی این مشکل دانست؛ اول زبان. ببینید کسروی مثل هندوستان که سالها مستعمره بوده و حالا مردم آن به زبانهای انگلیسی و فرانسه مسلط هستند به خوبی نتوانسته است با بهره گیری

از این زبانها کتابهای زیادی را در سطح جهانی منتشر کند. اما ما مشکل زبان داریم و ترجمه‌هایی هم که ارائه می‌شوند اغلب خوب و گویا نیستند. محقق باید زبان مرجع را بداند. مشکل دیگر، غرض‌ورزی‌هایی است که وجود دارد. جایی که صحبت از غرض ورزی است، هنر پوشیده می‌ماند. ما موسیقیدان‌ها، به خصوص هنرمندان ایرانی که با همه احساس و شورمان ساز می‌نویسیم و در حال و هوایی فرازمینی و معنوی به اجرای قطعات می‌پردازیم، خیلی کوشش نکرده‌ایم که برای معرفی موسیقی مان، کتاب و با در واقع فرهنگ

مکتوب ارائه دهیم.

هنر ما در حد همان فرهنگ شفاهی باقی مانده است و به همین دلیل کمتر به جهان معرفی شده. هنر شرقی را از آنجا که بیشتر به باطن اهمیت می‌دهد، نمی‌توان به رشته تحریر درآورد. از این رو تنها ظاهر باقی می‌ماند که ظاهر هم معتبر نیست و نمی‌توان به آن استناد کرد. غربی‌ها هم که اصولاً به اغلب امور به دیده مادی می‌نگرند، موسیقی ما را نیز بر اساس ظاهر آن را بر پایه همان موارد اولیه و ظاهری شرح می‌دهند و از حقیقت و باطن این هنر غافل می‌مانند. می‌دانید، قضیه مثل این است که ما بخوایم در مورد تذکرهٔ الاطیای عطار صحبت کنیم، اگر ما بخوایم در مورد این کتاب، مقاله‌ای منتشر کنیم، از نظر آنها قابل قبول نیست، آنها به این موضوع توجه ندارند که عطار قصد داشته در ضمن این حکایتها، چه مسائل معنوی را در باب عرفان مطرح کند. از نظر آنها آثار تاریخی از اهمیت بیشتری برخوردارند و برای استناد کافی‌اند. مقاله‌ای که ما درباره عطار می‌نویسیم نه مستند است و نه مستدل، اما حقیقتی در آن نهفته است. عطار تاریخ نگار نبوده، به همین دلیل وقتی سخنان او را درباره شیخ بسطامی که شاگرد امام صادق(ع) بوده، با آمده، مقایسه می‌کنیم، می‌بینیم حرفهای عطار است که عطار با توصیف ویژگیهای این شخصیت در تذکرهٔ الاطیاء، قصد بیان حقایقی خارجی حاضر به چاپ مقاله‌ای در مورد او نیست. در موسیقی ایرانی هم به قدری ادراکات درونی و باطنی، قوی‌ است که هنرمندان خیلی به برای او شرح طراغر خیلی مهم نیست. خیلی پاینده به این نیست که بگوید مثلاً دستگاه شور از کجا آغاز می‌شود، فرازش کجاست و فرودش کی و به کجا ختم می‌شود. **امان این درست نیست که فرهنگ موسیقی ما همچنان به طور شفاهی منتقل شود و هیچ وقت به هیات یک فرهنگ منجم و مکتوب در نیاید.**

چون به هر حال گذر سالها در از بین رفتن فراتر بی تأثیر نیست
بیبید مثل این است که ما حافظ را اینطور توصیف کنیم وزنش ۵۲کیلوگرم و قدش ۱۸۰ سانتیمتر است. ریش سفید موی بلند دارد و.. اینجا حافظ نیستند. ما باید از لسان غیب یونن حافظ سخن بگوییم. حرف زدن و نوشتن در مورد صورت ظاهر، مشکلی را حل نمی‌کند. ما موسیقی مان را اینطور شناخته‌ایم و همان چیزی را هم که شناخته‌ایم نمی می‌کنیم. در حالی که باید در جست و جوی زیبایی های نهفته در آن باشیم. این زیبایی ها چون در چارچوب هنر مدرن نمی‌گنجند. بنهان می‌مانند. خوشبختانه با آمدن هنرپست مدرن که به نوعی راهها را باز می‌گذارد. این مشکل کمتر شده. هنر پست مدرن، هنر معنوی را می‌پذیرد. در حالی که پیش از این اصلاً نمی‌شد در مورد معنویت صحبت کرد. تا می‌خواستیم از این مقوله صحبت کنیم. پای خرافات را وسط می‌کنیدند. اما الان خیلی راحت تر می‌شود حرف زد. پست مدرنیسم بسیاری از حصارها و محدودیتهای مدرنیسم را شکسته و حتی اگر موضوعی را به مثابه خرافات هم بپذیرد. باز به آن بها می‌دهد.

در پیشهای دیگری از این کتاب به موضوع «انتوموزیکولوژی» پرداخته‌اید. این موضوع از آن دست مقالاتی است که در سالهای اخیر بر سر زبانها بوده اما در ایران نوباست. نقش انتوموزیکولوژی را در پژوهشای موسیقی چگونه می‌بیند؟

واژه «انتو» به معنی قوم‌شناسی است و قرار است که ریشه‌ها را بشناسد اما باز این علم نمی‌تواند وارد جزئیات درونی موسیقی شود و تنها آنچه را که موجود است بررسی می‌کند و در مورد آن توضیح می‌دهد. آقای سموعیدی در کتاب مبانی انتوموزیکولوژی» در مورد معنا و محتوا و اهمیت آن در شرق، مطالبی را عنوان کرده و یادآوری می‌کنند که نمی‌توان تنها به نواها و بررسی آنها بسنده کرد بلکه باید در مورد مسائل جامعه‌شناسی و فلسفه موسیقی هم بحث کرد تا بتوان موسیقی ایرانی را آنطور که باید و شاید شناخت. از این لحاظ ما خیلی دچار مشکل هستیم. پژوهشگرانی که می‌خواهند در این مورد کار کنند، تحقیق ارائه دهند و از فرهنگ و موسیقی ایران شناخت عمیقی پیدا کنند. بهتر است ملاکهایی را برای خود تعریف کنند.

شما هم در مقدمه، ملاکهایی را برای پژوهش موسیقی تعریف کرده‌اید.

بله. این مسئله درباره بیشتر تحقیقات و تألیفات صادق است که معمولاً پژوهشگران، گفته یک محقق را ضد در صد قبول نمی‌کنند و استدلال بلدی هر موسیقی‌شناس را کاملاً درست لند بدون هر خطائی نمی‌دانند. مسلماً در همه کتابها و سندها نمی‌توان به این حقیقت دست یافت اما بسیاری از سندها و کتابهای دیگر نیز وجود دارند که متأسفانه مورد تأیید برخی پژوهشگران قرار نمی‌گیرند. زیرا اول آنکه از نظر این افراد، غیرعلمی هستند. چرا که ممکن است در فرهنگ شفاهی روایت شده باشند. دلیل دوم ندارند و ممکن است در فرهنگ حاویوری رشد یافته باشند. سوم اینکه از باورهای خودمجنورانه انسان به دورند. چهارم اینکه پژوهشگر مورد نظر از درک مفاهیم و نقش تفکر تألیفی عاجز است و در آخر، به طور کلی پژوهشگر مورد نظر معرض است.

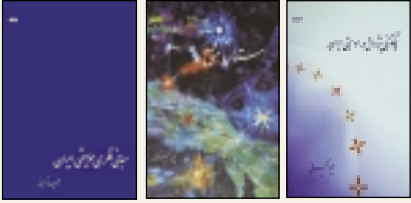
از سوی دیگر برخی از محققان به فرهنگ شفاهی توجهی ندارند. مثلاً رویف استاد دوامی را ردیف نمی‌دانند. چرا؟ چون شفاهی است در حالی که این فرهنگ شفاهی برای ما شرفی‌ها مهمتر است و سندیت بیشتری دارد. سینه یک استاد که مخزن التوا الهی است بالاترین سند است. و از هر سندی قابل ارجاع تر.

شما در «چگونگی پژوهش در موسیقی ایران» سعی کرده‌اید در مورد تمام حیطه‌های موسیقی راهکار ارائه کنید. در نمونه‌هایی از این راهکارها به مثالهایی هم در مورد اشتباهات پیش آمده در تحقیقات انجام گرفته، اشاره کرده‌اید. به طور کلی اوضاع پژوهشهای فعلی موسیقی را در ایران چطور ارزیابی می‌کنید؟

واژه پژوهش را بسیار به کار می‌بریم اما در واقع پژوهشی انجام نمی‌گیرد. بیشتر کارها مونتاژ است. از این کتاب و آن کتاب مطالبی را برمی‌داریم و آن را به عنوان پژوهش عرضه می‌کنیم. در حالی که تحقیق به منزله چیزی است که قرار است مجهول‌ها را معلوم کند و اگر چرایی خاموش است آن را روشن کند. اگر ما معتمدیم که موسیقی ایران پلانکتیف است

پست مدر نیسم ،بسیاری از حصارها و محدودیتهای مدر نیسم را شکسته و حتی خرافات هم بپذیرد. باز به آن بها می‌دهد

مبدائی انجام شود. تحقیق مبدائی خوب است، اما در جامعه کنونی ما که هر روز موسیقی بیشتر به عقب برمی‌گردد و به سمت موسیقی سطحی پیش می‌رود، باید به تحقیقات کاربردی روی بیاییم. باید به صورت ورک شاپ (work shop) تحقیق کنیم. اگر رسانه‌ها هم کمک کنند این مشکل حل می‌شود مثلاً چرا تا به حال شبکه آموزش تلویزیون درباره پژوهش موسیقی یک کلمه هم صحبت نکرده و موسیقی، دالم به صورت مقوله‌ای جنبی مطرح شده است. مقوله‌ای که مثل ملات بین آجرهاست. اما اگر از یک موسیقیدان دعوت می‌شد که در شبکه آموزش مثلاً درباره موسیقی خراسان یک طرح علمی ارائه کند. او مجبور بود از چند کارشناس دعوت کند و آنها هم باید برای ارائه این طرح،

پژوهش می‌کردند. از سویی این کار نیازمند بخش یک فیلم پژوهشی بود و تیم فیلمبردار ی مسلماً باید با آن نوع موسیقی برخوردی پژوهشی می‌داشت و وقتی همه اینها به خوبی کنار هم قرار می‌گرفت، تحقیقی کاربردی صورت می‌گرفت. همه این مشکلات وجود دارد. دانشگاهها بوجهی می‌گیرند تا پیش از این به محتوای آثار بیروزداند ما در عمل این اتفاق نمی‌افتد. برای مثال فرض کنید قرار است مقاله‌ای منتشر شود. اگر به جای آرم دانشگاه، آرم فلان مؤسسه بالای آن مقاله باشد، نمره‌ای به آن تعلق نمی‌گیرد. انکار کسی نمی‌خواهد به محتوا فکر کند. متأسفانه این نگاه را ما در برگزاری جشنواره‌های مختلف موسیقی هم داریم. چرا گروههای خارجی که به ایران دعوت می‌شوند تا این حد سطحی‌اند؟ چرا مثلاً از ارکستر برلین برای اجرا در ایران دعوت نمی‌شود؟ مسائلی از این قبیل است که باعث شده پژوهش ما در حیطه موسیقی عقب بماند و مسئولان هم تاکنون به این عارضه به طور جدی توجه نکرده‌اند.

شاید به همین دلیل است که با پژوهشهایی که برای مثال درباره موسیقی ردیف صورت گرفت، برخورد آکادمیک نشده است؟
در مشرق‌زمین هر چیزی یک ظاهر و یک باطن دارد که هر دو جزو هنر محسوب می‌شوند. باطن هنر در واقع فضیلت هنرمند است یعنی چیزی که هنر او را منحصر به فرد می‌کند. ما می‌توانیم موسیقی ردیف را هم در سطح جدی و هم در سطح عامه‌پسند ارائه بدهیم اما باید

دوره جدید شش‌گوشه ۱۵شنبه ۱۷ دی ۱۳۸۴گفت و گو/۹

شناختی وجود داشته باشد تا انتخابی صورت بگیرد. ۹۹ درصد موسیقی که از صدا و سیما یا بخش می‌شود موسیقی سطحی است. حالا این سؤال پیش می‌آید که آیا ما ایرانی‌ها که دارای ذوق، فضایل اخلاقی و معنوی هستیم، چرا تا این حد گوش به موسیقی سطحی می‌سپاریم. آیا این یک امر اتفاقی است؟ چرا ندارد؟ این موضوع متأسفانه در موسیقی مذهبی ما هم مطرح است. در موسیقی مذهبی هم دو جایگاه وجود دارد. ملاحاتی که جدی کار می‌کنند و ملاحاتی که می‌خوانند کارشان عامه‌پسند باشد. علما و روحانیون هم به این مسائل معترضند. در موسیقی نواحی هم افرادی مثل حاجی قربان و سرور احمدی که چنان موسیقی باشکوهی دارند، کمتر دیده می‌شوند و در عوض به دو تار نوازان سطحی کار و عوام‌قرب اهمیت داده می‌شود. باید تمام این مسائل را کارشناسی کنیم. باید مرز بین موسیقی‌ها تفکیک شود. نباید از موسیقی عامه‌پسند به عنوان موسیقی جدی یاد کرد. چون اصل جلوه دادن این موسیقی بسیار مصر و تخریب‌کننده است. اما اگر تفکیک صورت بگیرد برای مردم شناخت ایجاد شود آن وقت می‌توان گفت هر کس هر چه را دوست دارد، گوش می‌کند. اگر امکان حسن انتخاب فراهم شود، آن وقت خواهیم دید که آیا واقعاً موسیقی اصیل مانا این حد بی‌مخاطب است؟ من همین جا از نهایلی چون صدا و سیما، حوزه هنری و ارشاد می‌خواهم که این توضیح و شناخت را ایجاد کنند. در مورد موسیقی مذهبی صحبت کردید.

گذشته از برنامه‌هایی که در مورد موسیقی مذهبی داشته‌اید، همیشه دیدای توجیه به موسیقی مذهبی در آثار شما دیده می‌شود. گویی در اغلب کارهایی که در حوزه موسیقی مذهبی انجام داده‌اید، به دنبال نشان دادن رابطه عمیق موسیقی ایرانی و موسیقی مذهبی ایران بوده‌اید.

اصولاً وقتی ما به فرهنگ موسیقی در شرق همیشه می‌بینیم که این موسیقی از دین و مذهب نشأت گرفته است. به عبارتی دیگر موسیقی در خرده فرهنگهای کهن، الهی و قدسی است. به علت وجود این رابطه نزدیک و تنگاتنگ است که وقتی موسیقی می‌خواهد در برهه زمانی خاص کم شود، موسیقیدانان به تعزیه خوانان مراجعه می‌کنند و زمانی که تعزیه خوانان گوشه‌ای را از یاد می‌برند به موسیقیدانان روی می‌آورند. چون این مشترک است که در اغلب موارد مرزهای کم می‌شوند و برای آن نمی‌توان حد و حسابی قائل شد. من بویسته درباره موسیقی مذهبی تحقیق می‌کنم. در همان مجموعه کتابهای شناخت، در مورد نمونه‌های مختلفی از نحوه‌ها صحبت کردم که با موسیقی دستگاه ما عین بوده‌اند. انکار موسیقی ایرانی را از آن گرفته باشند یا برعکس. محرم و صفر هر سال هم برنامه‌ای ویژه موسیقی مذهبی اجرا می‌کنم که اسمال نیز در روز ۲۲ محرم در فرهنگسرای نیوران به اجرای این برنامه خواهیم پرداخت.

دوره جدید شماره ۱۵
شماره ۱۷ دی ۱۳۸۴
آندیشه ۱۰۷

تلاش برای رهایی از دن کیشوتیسم

گفت وگو با دکتر بیژن عبدالکریمی درباره مونیسیم یا پلورالیسم

تلاش برای «صاحب موضع» شدن و در جهان پرتلاطم و آشفته امروز «لوحی نو» درافتادن، آرزوی همه نیکاندیشان و راست گفانان است. «کتاب هفته به قدر استعداد و توان خود می‌گوشد تا در این راه سهمی - هر چند اندک و ناچیز، داشته باشد و با پرداختن به کاپلهایی که به مسائل مهم می‌پردازند این راه دشوار را هموار کند.

با همین نگرش بود که به سرانگیزنده کتاب «مونیسیم یا پلورالیسم» درجبهه «تفصیح» و «تفصیح» مدخلکرمی مدرنی فلسفه در دانشگاه و دست مدرس در این اثر سعی کرده کتاب «فلسفه زندگی جدید» را مورد تامل جدی قرار دهد. مونیسیم یا پلورالیسم» که مجموعه‌ای است از تفکها و افکار مختلف، اسرار لاسی از نثر دیداروران(۱۹) منتشر شده است. آنچه می‌خواند فراوانی از گفت‌وگوی صمیمانه با دیگر یاران «مدخلکرمی است

۲

انگیزه مطرح نقد و بررسی کتاب دکتر شایگان چه بود و از کجا شروع شد؟

ایده تدوین یک مجموعه مقاله درباره کتاب اسون‌زدگی جدید، اولین بار در گروه فلسفه مرکز گفت‌وگوئی تمدنها شکل گرفت. از بنده خواسته شد مقاله‌ای درباره دریافتهای خودم از این کتاب بنویسم و این خواسته، به حکم وظیفه برآورده شد.

البته بعدها بنا به دلایلی پیگیری این بحث صرف نظر شد. از سوی دیگر دوست و همکار محترم «بنده» دکتر محمد مهدی معاهدی از منظر دیگری به کتاب دکتر شایگان می‌نگریستند و نگاه تازه‌ای هم به مقاله داشتند. بر همین اساس مقاله‌ای درباره کتاب اسون‌زدگی جدید نوشتند که آن را نیز در کتاب گنجنامه هم همین مسئله باعث شکل‌گیری دیالوگ و گفت‌وگویی مکتوب میان ما شد. در نهایت اختلاف فهم خود را به حضور دکتر شایگان بریدم تا ایشان درباره نظارت نظریه‌های بنده و دکتر معاهدی نظر بدهند. در این میان از دکتر رضا داوری و دکتر سمیه پدram نیز درخواست کردم روبریکه‌های خود را در مورد این کتاب و دیدگاهی‌های مطرح شده در آن به تقریر درآورند. نتیجه لطف دکتر داوری و دکتر پدram به درخواست من، دو مقاله بود. مقالات آن به دکتر شایگان دادیم که طی چند نشست، مضمون همه تفکها مورد بحث و بررسی قرار گرفت. در این میان وجود و حضور آقایان کرامران فانی و محمدعلی محمدی به بحث‌ها بیشتر یخچید و نتیجه این گفت‌وگوهای مکتوب و شفاهی بدل به کتابی با عنوان «مونیسیم یا پلورالیسم» شد.

معنی به مفهوم «کامل‌الظان»؟
این سؤال به این معنا که ابتدا قصد من این بود که کتابی دربارهٔ دکتر شایگان اثری از ایشان تدوین کنم اما به طوفان اطلاعاتی کجکل گرفت و این دیالوگ به صورت یک کتاب در آمدنم به نظر این کتاب نمایانگر تجربه‌ای زنده از یک دیالوگ در دیار مااست.

چرا کتاب اسون‌زدگی جدید را برای به بحث گذاشتن برگزیدید؟ البته اگر بخواهیم جنبه منقارشی بودن مقاله‌ها را

از سوی مرکز گفت وگویی تمدنها به کار می‌گذاریم و مسئله در سطح جامع مرموریوس قرار دهیم چرا که اگر علاوه بر این میان‌پاشنده هزاران منقارش و درخواست برای نوشتن کتاب یا مقاله‌سوی خود را فرموده داشتند.
کتاب « اسون‌زدگی جدید» تلاش یک متفکر بومی است که می‌گوشد دربارهٔ مسائل جدی و حاد ما بنویشد. اسون‌زدگی جدید این حجت، یعنی تلاش یک متفکر بومی برای اندیشیدن به یک مسئله جهانی، برای ما ایرانیان باید بسیار حائز اهمیت باشد. اما این کتاب از تفکها و متمد دیدگاهی علمی نیز رایج می‌برد. « مونیسیم یا پلورالیسم» می‌گوشد تا به پاره‌ای از محدودیتها و تفکهاهای این کتاب اشاره‌ای داشته باشد. مهمترین

تقصان «اسون‌زدگی جدید» این است که این اثر مسئله هویت و نحوه مواجهه ما را با مدرنیته و روند جهانی شدن، در سطحی سایکولوژیک و سوسیولوژیک (روان‌شناختی و جامعه‌شناختی) مطرح می‌کند و نمی‌تواند مسئله را در سطحی انتولوژیک (وجودشناختی) و اپیستولوژیک (معرفت‌شناختی) مطرح کند. ما اساساً عادت کرده‌ایم مسائل خود را از منظر و روبریکه‌های مختلف کلامی (metaphorical) فلسفی و اپولوژیک مورد تامل قرار دهیم و دربارهٔ آنها بنویسیم. البته گفتنی هم بودند که در جامعه ما یک گفت‌مان معرفت‌شناسانه (epistemological) و هرمنوتیکی ایجاد کردند اما به هر تقدیر باید پذیرفت ما با گفت‌مان کلامی فلسفی (به معنای عمیق کلمه) یعنی گفت‌مان انتولوژیک و وجودشناختی فاصله داشته و داریم.

به گمان من کتاب مونیسیم یا پلورالیسم یکی از نخستین گنلهایی شکل‌گیری این گفت‌مان انتولوژیک در جامعه فکری رنج‌زده مااست. چرا که اساساً معتقدم ما ایرانیها باید مسائل خود را در یک سطح وجود شناختی مورد

عکس: اسدالله خراسانی

به گمان من کتاب مونیسیم یا پلورالیسم یکی از نخستین گنلهایی شکل‌گیری این گفت‌مان انتولوژیک در جامعه فکری رنج‌زده مااست!

بحث قرار دهیم و اگر وارد این گفت‌مان نشویم در سطح، باقی مانده و خواهیم ماند. اسون‌زدگی جدید یک سؤال عمده و مطرح‌شده است: «ما می‌توانیم توانیم تفکر عقل‌مدار مدرن و فکری سنتی را در یک نظام واحد و وحدت‌بخشیم یا نه؟» این خواسته در اصل سؤالی بود که متفکران ما از سید جمال‌الدین اسدآبادی گرفته تا قالی‌باش، یعنی، مطرحی بود. آن را در سر داشتند. یعنی ایجاد نظامی واحد و وحدت‌متن و مدرنیته. اما دکتر شایگان همانگونه که دکتر محمد مهدی معاهدی در مقاله خود عنوان کرده در اصل نخستین ایرانی است که در فرس تحقین این نظام واحد و مونیسیتی شک ایجاد می‌کند و اساساً آن را غیر ممکن می‌داند. وی معتقد است ما از اهوریت جهان نکه، خود گریزی نداریم و اسیر یک نوع اسکیزوفرنی فرهنگی هستیم. به تعبیری، ما ناچاریم در زندگی روزانه با قواعد دنیای مدرن زندگی کنیم و شب‌ و روز با اساس قوانین شبیه با عرفان و محافظ و موسیقی سنتی سپری کنیم.

شما در مقاله خود معتقد بودید اگر توان وحدتی میان سنت و مدرنیسیم ایجاد کرده‌ایم و فکرا برای به ناچار در یک شرایط برزخی باقی خواهیم ماند.

به نظر من تنها راه گذر ما از این شرایط برزخی، دست یافتن به یک نظام دللی اندیشگی واحد و جامع است.

به اعتقاد شما دللی اصلی عدم وحدت سنت و مدرنیته در ایران چه بوده است؟

به گمان من آنچه باعث شده ما در مدرن‌ترها و پروژه‌های پیشین خود در این زمینه شکست بخوریم این است که مسئله را در سطح فقه و اپدولوژی یا در نهایت در سطح هرمنوتیک دنبال کرده‌ایم. اما آنچه بنده در کتاب مونیسیم یا پلورالیسم به مثابه یک امکان مطرح کرده‌ام این است که ما می‌توانیم از منظری هستی‌شناختی (ontological)، عرفی، فقهی و درک تازه‌ای از سنت و مدرنیته ارائه کنیم و با آزادسازی خویش از تعارض و ثروت‌اندیشی سنت-مدرنیته، به واسطهٔ از میان برداشتن موجد موجود، بر این شرایط برج‌رود بولدشکن از تعارض سنت و مدرنیته بیاییم. البته این یک طرح است که عملی کردن آن به تلاشهای آینده ما بستگی دارد.

دربارهٔ موانعی که اشاره کردید بیشتر توضیح دهید.

سینتیداً خود این پروژه یعنی غلبه بر تعارض آگاههای سنتی و عقلانیت مدرن، تلاش عظیم و سرنگری می‌طلبد. اما متأسفانه شرایط زبسی، اجتماعی و تاریخی ایران برای دنبال کردن چنین پروژه عظیمی، به متفکرانی که دفعه‌ه وحدت‌بخشی بین آگاههای سنتی و عقلانیت مدرن را در قالب یک نظام واحد انتولوژیک دارند، آرامش لازم را نمی‌دهد. البته موانع، سرگرت از پاره‌ای مشکلات سیاسی یا اقتصادی است.

یکی از مهمترین موانع این است که امروز ما سنت فلسفی خود گسست پیدا کرده‌ایم. بنابراین این گفت امروز سنت تفکر فلسفی در ایران وجود ندارد که بتوان بر مبنای آن به این پروژه پرداخت. به دلیل همین فکها سنت، ما زبان طرح مسئله را نیز نداریم. در واقع نمی‌توانیم از کلام سرچشمه و با چه زبان فلسفی‌ای باید مسئله را پیگیری کنیم. از این منظر شاید چند دیگر شایگان باشد که پروژه وحدت‌بخشی به آگاههای سنتی و عقلانیت مدرن را بیشتر از هر چیز به یک کارآرزشی می‌کند، اگرچه من بر این باورم که طرح وحدت‌بخشی به سنت و مدرنیته در قالب یک نظام اندیشگی واحد می‌تواند بسیار جدی‌تر از یک آرزو بودم و پیگیری قرار گیرد. اگر ما به چنین نظام اندیشگی واحدی دست نیابیم در همین حالت برزخی فرو خواهیم ماند.

شاید یک بیماری تاریخی ما ایرانیان این است که اساساً از توجه کردن به اندیشه‌های بومی خود برهیز داریم. به طوری که اغلب برای من ایرانی اهل کتاب و اندیشه، خوانند آثار متفکران غربی بسیار مقبول‌تر از مطالعه اندیشه‌های بومی ریحانهایی ملموس از مضللات بومی ارائه می‌کنند. به اعتقاد شما دلیل اصلی چنین رویکردی به اندیشه دیگران چیست؟

من با اصل پرسش شما مشکل دارم. شما این مسئله را که چرا ایرانیان به لحاظ نظری و تئوریک به دیگران چشم دوخته‌اند، در حوزه امور جنجالی (Nomans) مورد بحث قرار می‌دهید. اما به باور من این مسئله تئورسی نیست. مسئله، نه جنجالی، است. مسئله را می‌توان توصیف کرد اما نمی‌توان بر مبنای هنجار تراشی حکمی برای آن صادر کرد. که البته باید گفت که باشد یا نباشد، درست مثل اینکه برای بنده این حکم را صادر کنید که فدای دومی داشته باشم یا رنگ چشم به طوری طبیعی تغییر کند.

این وضعیت ماست و گویزی نداریم از اینکه نگاه خود را به سمت دیگری بدوزیم و انتظار خیر و فکر تازه از جایی غیر از خود داشته باشیم. البته بنده قصد حکم صادر کردن ندارم. طبعاً این یک حکم کلی و غیر قابل‌فسخ نیست اما شرایط کنونی چنین می‌طلبد. زیرا سنت و گوی بومی وجود ندارد تا بتوان بر مبنای آن اندیشه‌ورزی کرد.

در یکی از جلسات هیأت ممیزی یکی از دانشگاهها، شخصی از میزبان وقتی تعداد سیاه‌مشتکهای مرا دید ای تعجب برسد. همه دیدن اینها تألیفات خود تنو هستند؛ پاسخ دادم، اگر شما توانستید طی دوست سال اخیر یک تألیفیه پیدا کنید، آنکه نوشته‌های من بومی خواهد بود.

دراوغ ما همواره در پرتویسرها و بی‌تجاهلی که از غرب آمده اندیشیدیم. به همین دلیل است که اساساً متفکر

با مشخصه‌هایی چون برخورداری از یک سنت فکری و فلسفی مشخص، و زبان فلسفی خاص و مستقل و...، به آن معنا که در غرب شکل گرفته در کشور ما وجود ندارد.

البته تصور می‌کنم این راه هم می‌پذیرد که تاکنون تلاشهایی از سوی برخی متفکران بومی صورت گرفته است.

علمیاً می‌توان به این بحث در لابه‌های مختلفی نگریست. اما بنده به عنوان یک دانشجوی فلسفه از منظر دیگری نگاه می‌کنم. بر این باورم که ما به دلیل فقدان بصیرت‌های فلسفی خاص، خودمان نمی‌توانیم با هیچ یک از متفکران غربی دیالوگ داشته باشیم یا گفت‌وگو کنیم.

برای مثال ما می‌توانیم بگویم هیدگر بنیاست است. می‌توانیم رابطه‌ی را با هانا آرتنت مورد تامل و استنبوه قرار دهیم. اما به هیچ وجه نتوانیم تالست بر اساس یک بصیرت بنیادین فلسفه با او وارد دیالوگ کنیم.

مقصودتان از گفت‌وگو و دیالوگ چیست؟
دیالوگ به این معناست که من، صاحب موضع خودم باشم و طرف دیالوگ نیز صاحب موضع خودن. او هر کس از موضعی که در فرآورد دارد، دلیل اصلی را بی‌گیری کند. تنها در این صورت است که ما می‌توانیم یک دیالوگ متفکرانه صورت دهیم.

یعنی می‌گویید ما هیچ موضعی نداریم. گفت‌وگو ممکن است اما مواضع سیاسی اپدولوژیک و تئوریک بنده، البته ما مواضع فلسفی من، من به عنوان یک دانشجوی دارم این مواضع فلسفی من، من به عنوان یک دانشجوی فلسفه، هر چه در دوران خودمان، برای یافتن یک پرسش-جواب فلسفی هست و محور می‌کنم. چیزی نمی‌توانم. ما همواره دربارهٔ فلسفه حرف می‌زنیم اما بحث بصیرت بنیادین فلسفه با فاکتور فلسفی عقده‌های بنیادین دارد.

صاحب موضع شدن چه مؤلفه‌هایی دارد؟
این سؤال در عین سادگی بسیار گسترده و نفس‌گیر است! اندیشیدن به عظمت فهم و دشواری این پرسش که چگونه می‌شود چند دهه‌های زندگی زنده شدن راه حرکت در آورد، نفس را در سینه جیب می‌کند. پاسخگویی به پرسش «چه باید کرد؟» بخشی از بحران تفکر بومی ماست. به راستی تفکر چگونه شکلی می‌گیرد؟ پاسخگویی به این پرسش برای ما که بحران تفکر داریم بسیار دشوار می‌نماید. در واقع اگر ما بتوانیم پاسخی متقن و روشمند به این سؤال بدهیم، خود به خود بحران تفکر را از پشت سر گذاشته‌ایم. البته پاسخ به نحوهٔ ورودش از این مسئله، به صورت اپدولوژیک یا جامعه‌شناختی و سیاسی نیست بلکه این یک تفکر فرهنگی- تاریخی و در نتیجه تمدنی است و پاسخ به آن نیز می‌بایست در چنین سطحی از تفکر و به منظور حل یک معضل تاریخی- تمدنی صورت بگیرد.

به باور من گذر از تئورولی و کام نهادن در جاده اپدولوژی می‌تواند زمینه‌های ظهور نوعی تفکر را مهیا کند. ایران امروز نیازمند فهم جدیدی از جهان خویش و هستی‌شناختی است. تغییر شرایط کنونی تفکر ما نه تنها با تغییر در سطح سیاست یا اپدولوژی بلکه در سطح وجودشناسی نیز می‌تواند محقق شود. اما وجودشناسی و کشف امکانات تازه‌ای از هستی، کاری متفکرانه و بسیار دشوار است. **طبعاً برای پروردش از این بحران امکانهایی نیز متصور است.**

کاملاً درست است. سنت ما در واقع منبع بزرگی است برای آغاز تفکر. اما به گمان من فهم سنت و زبان درآوردن آن و حاشیه‌به‌من تمدن‌اندن آن اموری هستند که با اپدولوژی نمی‌توان انجامشان داد. همچنین نباید فراموش کرد که ما نمی‌توانیم از متفکران غربی یعنی از سنت و زبان آن، برای احیای فلسفی خودمان احساس بی‌تاری کنیم. این

یک واقعبت است که ما در شرایط تاریخی امروز نمی توانیم خودمان را کاملاً مستقل از تمدن متمدنیکی غرب بدانیم. از این جهت امکان گزیری نیست.

دیالوگی که بین شما و دکتر جمادی و پس از آن با دکتر شایگان، کاروان افغانی، مسعود پودرام و محمدعلی محمدی صورت گرفت، تا چه حد در نتیجه گیری صحیح از تفکها و کتاب السنون زنگی جدید بر خود شما تاثیرگذار بود؟
از دیالوگهای شکل گرفته میان بنده و اساتید بزرگوری که نام برید درسهای بسیاری آموختم. به عبارت بهتر، این کتاب تجربه خوبی برای بنده و سایر دوستان حاضر در دیالوگ بود. اساتید در بسیاری مواقع دچار یک فضای دن کیشویی می شوند. هر کس برای خود جهانی می آفریند و احساس می کند یا همه دنیا در جنگ است، بی غیر از اینکه شمشیر و اسبش، چوبی است طبعاً دیالوگ

اندیشیدن به عظمت فیم و دشواری این پرسش که چگونه می شود چرخ دنده های ارتک زده تمدن را به حرکت درآورد، نفس را در سینه حبس می کند

و گفت و گو بین کسانی که غده تفکر دارند. می تواند ما را از فضای مهم آلود خارج کند. گاهی ما برای ایده های خود جانان ارتزی قائل می شویم که خودشنفگی، محبت همگان را بر می انگیزد و گاه برعکس اندیشه های با ارزش خود را کاملاً هدر می دهیم. دیالوگ می تواند ما را از این فضاهای دن کیشویی نجات دهد.

قصد ندارید این تجربه را تکرار کنید؟

فکر می کنم در کتاب «مکل با مارکس» (نقدی بر جریان روشنفکری ایران) یک نوع گفت وگو شکل گرفت اما این گفت وگوها دایره محدودی دارند. فضای عمومی جامعه ما فضای دیالوگ نیست و ما سانه این مسئله در دانشگاههای ما نیز دیده می شود. بنده به عنوان یک معلم فلسفه در کنار چند استاد دیگر فلسفه تدریس می کنم، اما این اساتید این گروه های علمی دانشگاهها نیز هیچگونه کار مشترکی صورت نمی گیرد و دیالوگی وجود ندارد. ما نباید اجازه دهیم شوهر حقیقت علمی در جامعه فکری خود همیشه نادیده و مسئله کتاب، پژوهش و اندیشه مطلوبیت کم دیده خود را پیدا کند.

کتابهایی که از سوی دیگر متفکران بومی در ایران منتشر می شوند، قابلیت پرداخت جدی را دارند؟
نمی توان حکم قطعی داد که این کتابها ارزشمند هستند یا ارزش ندارند، اما مسئله این است که به اعتقاد بنده اساساً فکر ایرانی در این دوره به نحوی شکل گرفته و متفکران از واقع چیزی جز تکرار همان اندیشه های چند دهه گذشته شان ندارند. در زمان حاضر هیچ ایده متفاوتی نسبت به گذشته وجود ندارد. گوئی در جامعه ما تغییر و تحول فکری، نوعی تصور و خیانت به اندیشه های نابورهای قبلی محسوب می شود. پیش از آن در اندان گری به زبان فارسی منتشر شود این اثر خود را به ماتحتیل خواهد کرد و مگریری نخواهیم داشت چرا آنکه به آن توجه کنیم.

پیشخوان تأمل

تعداد کتابهایی که به دفتر کتاب هفته می رسد دیگر سر به فلک گذاشته از سوی نمی توان سرسری از این کتابها گذشت و از سوی دیگر، توان و صفحات محدود اعضای تحریریه اجازه پرداختن به همه آثار را نمی دهد. البته من باید به اندازه گلیم خودم پا دراز کنم و کاری به دیگر صفحات نداشته باشم! از این جهت تصمیم شورای تحریریه بر این شد که در یک یا دو ستون ، گزارشی از کتابهای حوزه اندیشه ارائه دهیم و آنچه در بی می آید اولین گزارش این صفحه از کتابهایی است که در حوزه مباحث نظری به دست ما رسیده و…

البته این گزارش و معرفی دسته جمعی کتابهای رسیده، بیشتر یک اداي دین و رفع تکلیف است تا یک معرفی کافی و واقعی! چرا که معتقدیم هیچ کتابی را نمی توان در یک یا چند جمله معرفی کرد. آنچه در بی می آید تنها ادای دین به لطف دوستانی است که آثارشان را برای کتاب هفته ارسال می کنند تا چه قبول افتد و…

گروه اندیشه

آزادی: این واژه بی اثر

خوندنگان آثار کلبیدی تاریخ اندیشه پیش از این به وسیله کتاب تاریخ عقاید،مسیحی از افلاطون تا هابرماس» به سون آریک لیدمن، استاد تاریخ عقاید و علوم دانشگاه کویترک سوئد آشنا شده اند.
دورباره «آزادی» عنوان کتاب دیگری از این فلسفه دان سوئدی است که اخیراً با ترجمه سعید مقدم از سوی نشر اختران راهی بازار کتاب شده است.

لیدمن در این کتاب که با عنوان فرعی سبکی فکر، سنگینی واقعبت منتشر شده است، مفهوم آزادی در تاریخ اندیشه غرب را دنبال می کند. در

نظر او آزادی، صرف نظر از اینکه سخن از سیاست یا زندگی خصوصی، اقتصاد یا پرششهای بزرگ فلسفی در میان باشد، یک مفهوم بنیادی و به مانند هر مفهوم بنیادی دیگر، موضوع مناظرات دائمی است.

کتاب حاضر اخیراً با شمارگان ۲۰۰۰ نسخه و بهای دو هزار و ۳۰۰ تومان از سوی نشر اختران منتشر شده است.

این ، کتاب کودک نیست

«کودکان به قسه نیاز دارند» برخلاف عنوانی که بر خود دارد به هیچ وجه در قالب ادبیات کودک و نوجوان و یا حتی نقد نمی گنجد. چرا که اساساً برنو نطنهای امپوریه شناس معاصر آلمانی در این کتاب که اخیراً با شکل و صورتی جدید از سوی نشر افکار منتشر شده، پیش از هر چیز به کاربرد افسانه در رهیافتهای مختلف آن پرداخته است.

نطنهای در این کتاب که در دو بخش تنظیم شده، ابتدا به بررسی ساختار روایی داستانهای افسانه ای مثل مختلف پرداخته و در نهایت جایگاه امپوریه شناسی را در روان شناسی مورد بحث قرار داده است.

البته باید یادآور شد که این کتاب در سال ۱۳۷۸ با عنوان «کابروهای افسون» مفهوم و اهمیت افسانه ای جن و پری… از سوی انتشارات دانستان و چند سال بعد با نام «افسون افسانه ها» از سوی انتشارات مرکز بین المللی گفته و گوی ندنهایا چاپ و منتشر شده است. کتاب حاضر با ترجمه کمال بهروزنیا، به ناشری با شمارگان ۳۰۰۰ نسخه و بهای شش هزار و ۵۰۰ تومان از سوی نشر افکار (ا) مشارکت سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و پژوهشگاه مردم شناسی منتشر شده است.

واکنش آسیا به تندروی

آمریکا

هر چند مقاله و نظریه بره خورده تمدن ها، از ابتدای ارائه اش در جمله معتبر طاقین الفیروزه چالشهای فراوانی را در جوامع اسلامی و حتی غربی آفریده اما به هر تقدیر حادانه یازدهم سبتمبر ۲۰۰۲ در اصل مهر تأییدی شد بر این نظریه که به زعم اغلب متفکران هائیتیکون، چالش زاو سلب کننده صلح و آرامش مردم جهان بود.

فوکویاما در کتاب ایوان تاریخ از پیروزی اردوگاه سرمایه داری لیبرال در پایان جنگ سرد سخن گفته و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی را پابایی برای تمامی ایدئولوژیهای دانسته بود که با سرمایه داری غرب

سر ناسازگاری داشتند اما هائیتیکون در این مقاله که بعدها (در سال ۱۹۹۶) گسترش یافت و به صورت یک کتاب درآمد، چالشهای بعد از جنگ سرد را در سطحی دیگر و بسیار نیرومند ارزیابی کرده است. این چالشها در سطح تمدنهای مهم جهانی با تمدن غرب برخورد دارند و در این میان، وی بر همسویی تمدن اسلامی با تمدنهای کنفوسیوسی و بودایی به عنوان بزرگ ترین چالشها در برابر غرب تأکید می کند.

طوفی نکشید که متفکران جهان اسلام در برابر این نظریه موضع گیری های مختلفی کردند و در این میان اندیشمندان غرب زبان، گروه های قومی، چپ و اسلامی هر یک به فراموش دیدگاهها و تحلیلهای خود از وضعیت کنونی جهان و تمدن غرب، نظریه او را ارزیابی کردند یا در مقام پاسخ برآمدند. بر همین مبنا بود که سرانجام سلیم رشید، متفکر مسلمان بنگلادشی در سال ۱۹۹۷ در نظرات جمعی از اندیشمندان مسلمان و کنفوسیوسی مجموعه ای فراهم آورد که در آکسفورد و نیویورک منتشر شد و مورد استقبال فراوان نیز قرار گرفت.

این کتاب که به ناشری با افزودن مقاله ای از دکتر سیدحسین نصر، متفکر ایرانی ساکن آمریکا توسط سیدمحمدصادق خرازی ترجمه شده است، ضمن نقد و بررسی نظریه هائیتیکون توسط متفکران دیگر، پاسخ متقن و واضحی به این نظریه ارائه می کند. در این مجموعه، مقالاتی از ابوالکلام، ابنت گویند، علی زمریعی، چاندرا مافتقر، سی جی، جیدیلو، ال وی، جای یونگ، مام و پل وای هاموند گنجانده شده است.

انتشارات خورشیدافرین کتاب پاسخ آسیا به نظریه برخورد تمدن ها، را با شمارگان ۲۰۰۰ نسخه و بهای دو هزار و ۹۰۰ تومان منتشر کرده است.

فلسفه سیاسی در ایران

قدرت سیاسی همیشه بحث انگیز بوده، به ویژه برای روشنفکران و روحانیونی که عطر قدرت های خودکامه و استبدادی را گریزند کرده اند. تاریخ ایران شاهد سیاست نامه ها و ارضادنامه های از متفکران مسلمان بوده است که با رویکردی انتقادی و نئین با داشتن چاشنی انتقادی، قدرت سیاسی را تئوریزه کرده و برای آن رهیافتهای خاصی قائل شده اند. کتاب «قدرت سیاسی در اندیشه ایرانی» نوشته دکتر علی اصغر حقار، ضمن ارائه گزارشی از ایده ها و اندیشه های سیاسی، رهیافتها و رویکردهای متفکران (ناتپن) ردیابی و بازخوانی کرده است. این کتاب به ناشری با شمارگان ۱۰۰۰ نسخه و بهای دو هزار تومان از سوی نشر کوریه به چاپ سوم رسیده است.

درخت تمدن غرب در قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم سه میوه متفاوت به بار آورد: کارل مارکس و تئوریکاری وی بر جریانهای سیاسی، فریدریش ویلهلم نیچه با خرد و سرانجام بنیادگذاری فراوان شناسی و به عبارتی روانکاری زیگموند فریود، چاب تر

اینکه برخی از متفکران علوم انسانی تاثیرگذاری فریود را بسیار چشمگیرتر از دو متفکر دیگر تمدن غرب می دانند. ژاک لاکان از جمله این متفکران است. او به لحاظ نظری بی شک بلندپروازترین و پیچیده ترین مفسر زیگموند فریود محسوب می شود. که توان توان آنها را با زبان آسان شناسی معاصر و حتی جدیدترین مسائل فلسفه برقرار کرد.

کتاب «فریود در مقام فیلسوف» با انگشت گذاشتن روی همین اعتقاد لاکان، رویکردی خاص و تحلیلی نسبت به تفسیر جدید و بنیادی لاکان از روانکاری دارد. رویکردی که هم در پی روشن کردن ابعاد کلیدی اندیشه لاکان است و هم سعی دارد خطوط رابطه اندیشه او را با فریود ترسیم کند.

رنجدارو بومی، نویسنده این کتاب، علاوه بر بحث درباره نظریه ناخودآگاه فریود و به طور خاص درباره آنچه خود فریود آن را «فرا روان شناسی» می نامید، سعی در ارائه درکی جدید از نظریه روانکارانه فریود و ترسیم رابطه آن با معنمی جریانهای عمده در فلسفه معاصر دارد.

کتاب «فریود در مقام فیلسوف» چندین پیش با ترجمه سهیل سنی با شمارگان ۱۶۵۰ نسخه و بهای چهار هزار و ۵۰۰ تومان از سوی نشر ققنوس منتشر شده است.

مستقل فلسفه برقرار کرد.

کتاب «فریود در مقام فیلسوف» با انگشت گذاشتن روی همین اعتقاد لاکان، رویکردی خاص و تحلیلی نسبت به تفسیر جدید و بنیادی لاکان از روانکاری دارد. رویکردی که هم در پی روشن کردن ابعاد کلیدی اندیشه لاکان است و هم سعی دارد خطوط رابطه اندیشه او را با فریود ترسیم کند.

رنجدارو بومی، نویسنده این کتاب، علاوه بر بحث درباره نظریه ناخودآگاه فریود و به طور خاص درباره آنچه خود فریود آن را «فرا روان شناسی» می نامید، سعی در ارائه درکی جدید از نظریه روانکارانه فریود و ترسیم رابطه آن با معنمی جریانهای عمده در فلسفه معاصر دارد.

کتاب «فریود در مقام فیلسوف» چندین پیش با ترجمه سهیل سنی با شمارگان ۱۶۵۰ نسخه و بهای چهار هزار و ۵۰۰ تومان از سوی نشر ققنوس منتشر شده است.

مستقل فلسفه برقرار کرد.

دوری به خانه خورشید

گفت و گو با صدراالله اسدیبگی درباره برگزاری چهارمین جشنواره نیایش

چهارمین جشنواره امی - هنری نیایش که از ۱۹ تا ۲۳ دی ماه در کرمانشاه برگزار می شود، اسامی نیز پنجمه های پروژگ از سالهای گذشته برای گفت و گو با خدا آن هم از طریق هنر و ادبیات می گذراند

میزبانی جشنواره اسامی را نیز همچون سالهای گذشته، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان کرمانشاه بر عهده دارد. در این جشنواره همسوی آثار ادبی و هنری اصضا و مریان بر گرفته ده استان کشور به نمایش و داوری گذاشته می شود

صدراالله اسدیبگی مدیر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان کرمانشاه می گوید: «لا مدنی پیش برنامهمیزی های ۱۳۹۱ برای برگزاری این جشنواره صورت گرفته است که طی آن، شرکت کنندگان برگزیده از ده استان به رقابت می پردازند»

او بر اسامی از جوایز و برگزاری این جشنواره می گوید: البته چگونگی باید رابطه ای همین میان آموزه های دینی و نظام آموزش رسمی برقرار کرد و استفاده از منابع جشنواره های نیایش چگونگی باید در محتوای درسی مدارس به عنوان الگوی مناسب و پست دینی مورد توجه قرار گیرد و به کار گرفته شود

برگزاری چهارمین دوره آن، چه نایابی به دست آورده اید و اهداف مورد نظر تان تا چه حد ارتقا یافته است؟

همه استیفاها در هر آیین دینی یا عبادت نیایش می کنند و این موضوع در همه ابعاد زندگی استانها دیده می شود. زیبایی این ارتباط نزدیک شدن بیشتر به خداوند است و طبیعی است که هر کسی بر اساس احساس خود را از نیازی داشته باشد. جشنواره نیایش در واقع تجربه ای برای نیایش کودکان و نوجوانان با خداوند از طریق هنر و ادبیات است. در این جشنواره ها آنچه مهم و تمرین کرده ایم که راهکارهای ارتباط با خداوند، با زبانهای شگفتی خود، در عرصه های هنری و ادبی جلوه گیری بیشتری پیدا می کنند. شرکت کنندگان این جشنواره با ارائه آثار هنری خود شامل نقاشی، عکس، خوشنویسی و غیره آثار ادبی، روح نیایش را زنده نگه می دارند و آن را در آثار خود منثور می کنند که این امر بسیار ارزشمند است.

برگزاری چهارمین جشنواره نیایش نشان می دهد که اسامی نیاز به نیایش در میان معاطبان کودک و نوجوان به عنوان تعلیم گیرندگان و مریان به عنوان تعلیم دهندگان بسیار است. نظر شما چیست؟

خلق آثار سفال، نقاشی و... در کلاسهای فرهنگی، هنری کانون، با نیایش در جلوه های مختلف و متنوع آن بیشتر آشنا می شوند. مریان کانون در این کلاسها، مفهوم و شکلهای نیایش را با مخاطبان خود در میان می گذارند.

مرور دوره های نخست جشنواره نیایش نشان می دهد که هر سال گستره آن نسبت به سال پیش در استانها وسیع تر می شود. سال اول، تنها چهار استان در آن شرکت کردند و اسامی به گفته خردان ده استان آیا سراسری شدن این جشنواره در دستور کار برنامه های کانون قرار دارد؟

بله، جشنواره نیایش به سمت برگزاری کشوری حرکت می کند، چون همطور که اشاره کردید، در جشنواره اول شرکت کنندگان از ایلام، لرستان، همدان و کردستان حضور داشتند و اسامی که چهارمین دوره برگزار می شود، ده استان همچوا کرمانشاه شرکت کننده جشنواره هستند. استقبال اصضا مریان از فراخوان جشنواره چشمگیر است. این استقبالها می تواند انگیزه ای بسیار قوی برای برگزاری سراسری جشنواره نیایش باشد. اگر چه

مردم برای این جشنواره ها، برنامه قبلی مصوب نداریم و مرکز آفرینشهای ادبی و هنری و معاونت فرهنگی کانون و نیز شخص آقای چینی نوریان از این برنامه ها حمایت می کنند که بخواه بگویم است.

در بخش قدرانی از شخصیهای فرهنگی و هنری، اسامی چه برنامه ای دارید؟

اسامی از آقای محمدجواد محبت، شاعر کودک که سرودهایش نزدیک گیلان نیز شناخته شده است قدرانی کردیم. اسامی نیز در بخش قدرانی از آیت الله سیدمرتضی نجومی که در کسوت روحانیت یکی از چهار مهره خوشنویسی کشور هستند قدرانی می شود. در بخش جسی جشنواره، نمایشگاهی از آثار خوشنویسی و نقاشی ایشان نیز برگزار می شود. در این همزمان و پوزاد به دعوت شده که از آن جمله آقای محمدعلی کاشوروز، تصویرگر کتابهای درسی آقای اجلی، مداح سبک گل گشته در خوشنویسی و همچنین آقایان سیدمهدی شامی که آثار ارزشمندی در حوزه نیایش دارد و پیام عزیزی که در حوزه موسیقی و آوازهای نیایش را اجرا می کنند.

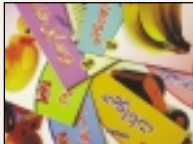
معرفی کتاب

تابستان قوما

سارا دوستاری که تابستان چهارده سالگی یا به قول خودش «مخوف ترین» تابستان عمرش را می گذراند پس از کم شدن برادر، عقب مانده اش، بیثباتی نو نسبت به خود و غلغله پیدا می کند. داستان قوماها در واقع داستان دلناگراییهای نوجوانان در دوران بلوغ است. «کومره» نویسنده نام آشنای آمریکایی است که از ویژگیهای آثار او پرورش به مسائل روان شناختی نوجوانان و درک عمیق عواطف و احساسات این گروه است. این کتاب به ترجمه پروین علی پوری با شمارگان ۳۰۰۰ نسخه و قیمت هزار و ۴۰۰ تومان از سوی نشر آفاق منتشر شده است.

می بینم و یاد می گیرم

انتشارات قدیمی اقدام به چاپ مجموعه کتابهای با عنوان می بینم و یاد می گیرم کرده که تاکنون شش جلد آن روانه بازار شده است. «میوه ها و سبزی ها»، «وسایل خانه»، «اعدا و مفاهیم»، «شکل ها و رنگها»، «حوالات»، «مطلبین» کشتی و هواپیما» عناوین کتابهای این مجموعه است که تاکنون آنها را مناسب سن زیر سه سال می داند. قیمت هر یک از این کتابها که در قطع خشتی کوچک

هستند. ۵۰۰ تومان و شمارگان آنها ۵۰۰ نسخه است.

من که هستم؟

کتابهای شکوفه وابسته به انتشارات امیرکبیر اقدام به چاپ مجموعه کتابهای با عنوان من که هستم از سری کتابهای شکوفه کرده است. هر یک از این کتابها به زندگی یکی از حیوانات می پردازد و درباره ویژگیهای ظاهری، محل زندگی و نوع خوراک آن حیوان اطلاعات مفیدی به مخاطبان گروه الف ارائه می دهد.

این مجموعه ها نوشته مویز باقری قباد و ترجمه امیرحسین بنکدار است. نقاشی های جذاب این کتاب نیز کار تصویرگری به نام وین فورد است. قیمت هر جلد از این مجموعه ها که در ۵۰۰۰ نسخه به چاپ رسیده اند، ۷۰۰ تومان است.

ارتباط و آسمان

انتشارات به نشر، دو مجموعه دیگر از مجموعه نفضه های علمی را چاپ و منتشر کرده است. نویسنده این دو مجموعه که «ارتباط و آسمان» نام دارند، محمدرضا شمس است. او در این دو کتاب بر پایه پارهای حقایق علمی، دست به نگارش داستانها و راههای برای کودکان زده است. تصویرگری این دو مجموعه را به ترتیب پیمان رحیمی زاده و فرشید شفیعی به عهده داشته اند. هر کدام از این دو اثر با شمارگان ۵۰۰۰ نسخه در قطع خشتی و بهای ۶۵۰ تومان روانه بازار کتاب شده اند.

نوشتن از دل تاریخ

گفت و گو با احسان یغمايي، باستان‌شناس و نویسنده‌کودک و نوجوان

جلاز پیرنگی

زمانی که کتاب «مغز کانان اُستان» نوشته یک باستان‌شناس خارجی، همزمان در ایران و آمریکا چشمه و منتشر شد کم‌وبیشند و تاثر فری‌طور داشت که کودکان و نوجوانان بتوانند با این کتاب و زندان ساده و روشن در هواهای گذشته گشتند.

حمایت این کتاب که امروزه کمتر کسی نام و نشانی

باستان‌شناسی که مشغول حلای در اُستان بودند، یک

نقطه آن را از خود دور نمی‌کند.

پس از گذشت بیش از سی سال از انتشار کتاب، هنوز کمتر باستان‌شناسی را می‌توانیم که دست به قلم شده و از اسرار زندگی مردم ایران‌زمین در دوره‌های مختلف تاریخی و باستانی برای کودکان کتبی به یادگار بگذارد.

از سوی دیگر امروز بازار نشر کتلهای کودک و نوجوان کمتر از هر زمان دیگر شاهد گذارش کتلهایی با موضوع باستان‌شناسی و آشنایی کودکان و نوجوانان با مسائل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و… زندگی مردم دوره‌های مختلف است.حاشا،بعلمی باستان‌شناسی و نویسنده چندین داستان ویژه کودک و نوجوان با موضوع تاریخ ایران و آشنایی باقوم ایرانی است.سوی‌ناتکایبهر صورت تاریخ‌نگارش و انتشار کتلهایی با موضوع آشنایی کودکان و نوجوانان با کارهای باستان‌شناسی می‌گردد.اما در کنار نوشتن و باستان‌شناسان، از همین امروز هم نوشتن داستانهایی درباره کارهای باستانی

و سرگشته مردم ایران‌زمین را آغاز کند. گفتار موضوع وجود دارد که گویان بازار نشر کودک و نوجوان، انحصار کرده، اویس از سالهاگزین داستانهایی اول تاریخ برای کودکان و نوجوانان را هم، غلط نوشتن داستانی را دم خود می‌بندد که برخاسته از یافته‌ها و نتایج کارهای باستان‌شناسی در

«کج تیره هرسین کرمانشاه است، فهیمان داستان من پسری همسن و سالان خود، بازیگوش، اما زندگی قومی و عشقو یک قبیله بودند، ادب و فرامند ویژه خود را دارد. برای نوشتن این داستان یازده هشت هزار سال پیش سفر کردوسر از قلمبی‌ترین شهر ادمکنده ایران یعنی «کج تیره هرسین در اردزگر و کردک و آشتا شوره» برداشت که آنگا چگونه می‌زیست و می‌تولیدشده،اند. پیشه‌های شرح مرزین، عیوب درعلاجه‌دهی می‌شود و زاین رانده‌یابکارها و اختراعات گذشتهگان را پاس می‌دارد.

آباد کار جلائی‌های نوشتن درباره رخدادهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی مردم ایران در هزاره‌های پیش، نویسندهگان ما چنین علاقه‌ای را، در خوسر اراغ دارنده‌ای‌یکه نوشتن چنین موضوعی برای کودکان و نوجوانان فقط از عهد و باستان‌شناسان برمی‌آید! یغمايي به این پرسش اینگونه پاسخ می‌دهد، متناسفانه بیشتر نویسندهگان حرفه‌ای کودک و نوجوان، تست به سایر حوزه‌ها، علاقه‌خیزی به یگایب، در حوزه‌مسائل باستان‌شناسی با استفاده از یافته‌ها و کوشش‌ها دارند.

کتابهای قابل قلمی، ویژه آثار تاریخی، برای این گروه سنی می‌باید که نوشته‌ها درباره تاریخ معاصر و یکصد سال اخیر است درحالی که باستان‌شناسی با هزاره‌ها سر و کار دارد.ایکه نوجوانان و کودکان امروز بلداند در گذشته‌های دور هم مانده داشته‌اند. زیرا و جالب است، اما آیا کودکان و نوجوانان ما از زندگی مردم، وضعیت تحصیل کودکان، چگونه شکار کردن، مستحکم، مهارت در تیر و پاشداری از سزسین خود آن هم

«هن»، هست. هر از سال پیش، اطلاعاتی بر پایه شواهد و

شعر سیال ،مخاطب سیال

نگاهی به شعر نوجوان

عرفان نظار آملی

وارد شدن به محدوده شعر نوجوان سزاوار پوشانی است. چرا که با پای خود می‌سوزیم. کم گذاشته‌ام که بر نماند، خودم به‌طور ساده، نمی‌توانم فقط آثار کجا شروع شده است. کسی و کجا برانجام می‌شود، نمی‌شود گفت. کجاها می‌گردد؟ کجا و بیست و کجاها و بیست و کجاها ورود ممنوع. نقشه‌ها چندان به کار نمی‌آید، چون هر روز نام چیزها عوض می‌شود، پایله جدید می‌زند، بزرگراه می‌کشند و حاشیه‌ها را می‌سازند.

سرزمین شعر نوجوان از یک سو در همسایگی کودکی است و در سوی دیگر جبهه می‌شود به سرزمین بزرگسالی. از گذشته این سرزمین زمان چندان نمی‌گذرد البته بیشتر مهاجران از سمت کودکی به این حوالی بوده و عهده ساخت و ساز، در مقصدهای است که هنوز نسیم کودکی در آن می‌وزد.

اما سوال این است که چرا نوجوانان خود به این سرزمین، سرزمین شعر نوجوان، کمتر با می‌گذرانند؟ چرا ترجیح می‌دهند به جای توقف در آنجا سر از همسایه بزرگسالان در آورند. هر چند که وجه پس کویچه‌های آنجا را به خوبی نمی‌توانستیم اما قطعا کم شدن در آنجا برایشان زیباتر است تا بافتن و آمیختن شعر و تکراری در سرزمینی به چندان ناگوار.

یکی از وجوه تسلط شعر کودک و نوجوان با شعر بزرگسال را در توجه به محیط داستانی است. به این معنا که شاعر کودک و نوجوان پیشانی موضوعی را با ملاحظه دارد و مجبور است برای فراتر قلمداد، اما رعایت کند، از پاره‌های محدوده‌ها را فراتر نبرد. اما شاعر بزرگسال چنین پیش‌فرض و الزمی ندارد.

شاید این نکته درباره شعر کودک کمتر تامل شود باشد. شاید

خود را در حلای و تعیین مختصات تاریخی کلاهتو از دست آمده به کار می‌گیرد. با این حال به نکته‌ای بر می‌خوریم و آن، ضرورت آشنایی نثر از کودک و نوجوان از باستان‌شناسی است. که هر چند لنگ‌ها، قند و شکر است، خود نوشتن را شروع کرده‌ام و می‌تواند در تعلیمی نزدیک با نویسندهگان حرفه‌ای و نثران علاقه‌مند آثار در خود توجه قلمی کنند.

عینی که نگارش داستانهایی چون برکت‌نار، و هراغ گیسو و را با موضوع سفر به اصفهان تاریخ و زندگی اقوام ایران باستان در کارنامه خود ثبت کرده‌اند، می‌دهد. با علاقه‌مندی محبت

می‌توان من در پاسخ به دعوت یکی از استوانان نهدهای هنگی آستان تهران، طریحی ارائه کرده بودم که کودکان و نوجوانان ساکن آستان تهران به ماست تستیمن، سازان زیانتخت‌شان تهران، آثار و نهای تاریخی و گذشته این شهر را ببینند. همین دلیل اطلاعاتی از آثار تاری ملر ایران است. همان که اینک دیگر وجود ندارند و آنچه در گذشته‌های ورود به در قالب شعر

نثر ارائه داده اما این مجموعه نوشته‌ها هرگز منتشر نشده. ایجاب است که مجموعه یون موضوع نثر درخی سفارش دهندگان دولتی و حتی نشران خصوصی می‌شود. یعنی با این گفته‌ها به فرار دانی اشاره می‌کند که او به‌عنوان یک باستان‌شناس نویسنده با یک مؤسسه انتشاراتی خصوصی و نزدیک سازمان دولتی معقد کرده‌ام. آیا یکه سالها از یون مجموعه و تحویل نمی‌گردد، نوشتن این نوشته‌های سنی برکت‌نار و روش باستان‌شناسی منتشر نشده است.

آیا این برکت‌نار برای انتشار کتلهایی با موضوع باستان‌شناسی و میروری، بر زندگی اقوام ایران باستان می‌تواند نشاکو پوششگر بودن نثران آموان و می‌توانی آنان تستت اساس این تاریخ باستان و هزاره‌های دور باشد و آیا بر همین اساس است که نشران دولتی و خصوصی، بنفش بازار را در این حوزه ضعیف می‌دانند؟

این باستان‌شناس در این باره می‌گوید: در فصلهای کواش، با همسایگی آموزش و پرورش باز کتلهایی دیگر، هر از کاهی دانش آموزان یک کلاس به مقصده کواش و حفاری می‌آیند. برخی از این دانش آموزان رسپلهایی را مطرح می‌کنند که حتی به ذهن باستان‌شناسان هم نرسیده‌ام. یا اینکه باستان‌شناسان کم‌تر به آن توجه کرده‌اند. این پرسش‌ها مربوطه است و نشان می‌دهد نویسندگان و نشران می‌توانند از این موقعیت استفاده کنند.

در این پرسش‌ها روح جست‌جوگری وجود دارد. طرفی مسئله‌نگارش کتلهایی با موضوع باستان‌شناسی در غیر در زندگی گذشتهگان کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

آیا دانش این مطلب جالب نیست که کودکان هزاره دوم میلادی و یون گنگالان ایران باستان در هیچ هزاره‌ای هم حقی به آستانه برمان امروز از طرف و یون و همه داشته‌اند و نشانه‌های هم وجود دارد که این گفته، ایجاب می‌کند، بیان اوصاف چگونه می‌توان از نوشتن و خواندن این زندگیا و سرگذشتها صرف نظر کرد؟

شگفتی آفرینی در شعر نوجوان دایره‌ای‌بگرمی خواهم این شعر بصیرتی‌بخش، رشددهنده و لذت‌بخش باشد. یاباید همین فکر موقع باشم؟

محدودیت‌های بسیاری در شعر کودک وجود دارد. محدودیت‌هایی در حوزه زبان، صور خیال، موسیقی و موضوع و بسیاری دیگر. اگر این محدودیت‌ها در شعر نوجوان، به تمامی برداشتی نباشند، اما قابلیت جابه‌جایی‌های بسیاری را دارند.

به نظر می‌رسد شعر نوجوان ما بیشتر شعری تک سلفه‌ای است که بی هیچ ضرورتی، خود را در محدوده‌های بسیاری اسیر کرده‌ان. محدودیت‌ها با قالب چهارپایه و گاه هفت (که پیش از «مدرسه شعرهای نوجوان را به خود اختصاص داده‌) تا موضوعات تاریخی و سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، پیشامدهای تاریخی و سیاسی، فرهنگی، علمی و جغرافیایی و آشناییهای کودکان زبانی و تکراری، نوجوانان را در سطوحی مختلف، با تیرها و سلاخی مغز، قرار می‌دهد.

بنا براین چنین کلام نوجوانان زیر چتر نوجوانی و چپ‌چندان نسخه‌ای در نام شعر نوجوان، کاهی منجر به کاستن از مفهوم شعر می‌شود و کاهی منجر به کم کردن از معنای نوجوانی. تعبات این کم و کاست، رسیده کردن به شعر حافظی و بن دادن به شعری متوسط و میان‌مایه بود که می‌بایست منوجه اندر اشکات نوجوانان همه جای ایران باشد.

کم کردن از معنای نوجوانی باعث شد شاعران شعر نوجوان به تعریفی پاینده باشند که نوجوان را بیشتر به کودک نزدیک می‌دانستند. بازگردانیدن بر این‌ها علوم مجموعه‌هایی که در این سالها به چاپ رسیده بیشتر مناسب نوجوانان گروه سنی «ج» است. یعنی سالهای پایان دوره دبستان و آغاز دوره راهنمایی و نوجوان گروه اده یعنی نوجوان سالهای دبیرستان کمتر مورد توجه واقع شده است.

به همین دلیل نوجوان برای تگری که عهده‌طلب بر می‌گردد، خود را مجبور می‌داند شعر بوجان‌نشد. کسی که در زیاده و نوشتن به این خود کردار کند که شد و ناشیاش به شعرهای فراتر از گروه سنی خود توفری باشد.

علاوه بر کاستن از معنای نوجوانی، در شعر نوجوان، با عارضه دیگری نیز درگیریم و آن کم کردن از مفهوم شعر است. آیاتوقی با نوجوانان سر و کار داریم باید از مفهوم شعر، «معنای ناب خود» تکلمه؟ آیا باید توغمان را از شعر پایین‌بیاوریم؟ یا اگر نوع داریم شعر، «حافظه‌ای» در زبان باشد، اگر انتظار

و مشترک تگری، زبانی و ادبی عصوه مختصات ویژه‌ای هم به چشم می‌خورد که فقط مربوط به شاعر با نویسنده خاصی است که نهایتاً آن را ادبی را از هر اثر ادبی دیگری مشخص می‌کند. به اصطلاح، اثر برخی افراد اعدادار با چه‌رود است و خطین مخصوصی به خود را دارد. به همین دلیل می‌گوییم فلا ن در سبک خاص خود با سبک شخصی دارد.

اگر سه عنصر «نگرش خاص»، «معدول از هنجار و آگوش» را از اثر یادداشت‌رسانان به سبک شخصی بیاوریم، اشکال گنیم که نوجوانان را در همین سه گروه دسته‌بندی کنیم. شعر نوجوان ما شعری ساده و سر به زیر است. آشنانه نمی‌کنند، سخنرانی‌کنند، جبراست‌نمی‌وزد، از هنجار بیرون نمی‌آید، مساحتاری را نمی‌شنکند، چیزی را هم نمی‌وزد. یعنی در حقیقت شعر نوجوان ما مورد را در محدوده‌های شایع بیوان این یادداشت را اینگونه خلاصه کرد و نتیجه گرفت:

الف- شعر نوجوان برای اسباب و بقای خود به ترویج و تکرار نیاز دارد. پس تاگزی از توسط خود است، او اثرش از سلفه مکتب و تاگزی از تجربه گزیده‌های مختلف شعری که گفته می‌شوند، تاگزی از تجربه‌های سنی است. این نوع شعر چندان معنایی نداشته باشد.

ب- شعر نوجوان نمر تواند شعری مناسب برای نوجوانان ایران در هر جا و با هر سلفه‌ای باشد. به همین دلیل به جای شعر نوجوان، باید به سمت شعر نوجوانان پیش برویم. البته برای رسیدن به شعر نوجوانان، واقعی باید چشم از مخاطب فراتر برداشته، به مخاطبان نوجوانان نزدیک که کوشش با توجه به انگیزه، سلفه و تجربیات خود، دست به انتخاب می‌کنند. ج- هر وقت آن است که شعر نوجوان از معنای مستقلی خود فراتر رود و به جای ماندن در محدوده نوجوانان، به مفهوم شعر ادبی نزدیک شود. شعری تأویل‌ناگنم و لایه لایه، شعر که نوجوان بتواند از آن لذت ببرد. آن را در آن شعر از نوجوانی بازگسالی، شعری سبک که زیاده از لایه با مخاطبان سیال را دارد.

معرفی کتاب

یادداشت‌های

یک سردبیر

معمولاً یادداشت‌های ژورنالیستی ارزش کتاب شدن ندارند، چرا که مسائل روزمره، مسائل قومیی است و مسائل قومیی همانند برگ‌های یک تقویم تاریخ

گذشته، خیلی زود از ارجح و اعتبار ساقط شده و به دست فراموشی سپرده می‌شوند.

ژورنالیستها اگر کسی زیرک باشند باید به مسائلی بپردازند که تاریخ مصرفش محدود نباشد یا اینکه به گونه‌ای به یک مسئله پیش پا افتاده روزمره بپردازند که آن را از حالت یک یادداشت روزنامه‌ای خارج کنند.
علی معلم، سردبیر ماهنامه ادبیاتی تصویر» به اقتضای سردبیری بودن باید هر ماه برای نشریه‌ای مثل سرمقاله بنویسد، یادداشت‌های معلم به دلیل نسبی که با ادبیات و فرهنگ کهن این سرزمین دارد، با یادداشت‌های معمول و متعارف سردبیران سینه‌ای نویسی متفاوت است.
اینکه معلم تا چه اندازه توانسته است، از اقتضائات ژورنالیسم بگذرد، قضایاتی است که آن را برهمه‌ده خوانندگان کتاب هفته می‌گذریم.
به عنوان مثنی نمونه خروار، این یادداشت را که با عنوان «سیاستمداران و سینه‌» در صفحه ۵۲ کتاب به چاپ رسیده است بخوانید، «دوره‌ای دیگر در تاریخ سیاسی کشورمان، در انتخایات، دیگری رقم زده شد. در میان جبهه‌ی نشاندیم، سختی تازه، در باب فرهنگ و هنر کشور، چه محقرانه نام سینما را فریاد زدند و چه بی‌غفلت از کنار هر و هنرمندان گذشتند. حتی خانه‌ای که نام سینما را پدک می‌کنند نیز جز اطلاعیه‌ای طنضحی که به بخشنامه‌ای دستوروی شبیه بود، فتنی ایفا نکرد. گرامیان! میراث فرهنگی تنها به درد شعارهای انتخایاتی نمی‌خورد. عزیزداشتن اهل نظر تنها به درد جمع کردن امضا نمی‌خورد، بدون غوطه خوردن در بحر هنر و فیض بردن از آن، صاحب حتی یک نگاه حکومتی هم نخواهید شد.

حال که چهره‌ای آشنا با فرهنگ و هنر و ادب‌دان، سررشته امور را دوباره به دست گرفته است، نوبت جوشش حوزه فرهنگ و هنر را همچنان انتظار می‌کنیم. هنر سینما چرخ پنجم درشکه نیست، با مدین برنامه‌های نوین، با بیان نیمه‌افراشته سینمای ملی ایران را به یاد موفق فرهنگ خودی سپاسیم، دیروزگان کاسب را در صف خودشان نگهداریم و اهل فضل را در صدر بنشانیم.»

در این کتاب، محمد آقازاده که از نویسندگان ثابت مجله ادبیاتی تصویر» در سالان اخیر بوده و هست، مقدمه‌ای دربارهٔ علی معلم با عنوان «عوشی و فراموشی» نوشته است.
«یادداشت‌های از یک دوران سپری نشده» را انتشارات دنیای تصویر در ۲۴۶ صفحه، با شمارگان ۱۵۰۰ نسخه و بهای دو هزار و ۷۰۰ تومان روانه بازار کتاب کرده است.

فراتر از یک ریسک

گفت‌وگو با هاله مشتاقی نیا، نمایشنامه‌نویس و مترجم

نسیم بهشتی

هاله مشتاقی نیا متولد ۱۳۵۸ و فارغ‌التحصیل رشته تئاتر با گرایش ادبیات در هالیک دانشگاه سوره است اولین کتابش رسال ۱۳۸۲م‌شتر که دین کتاب که پایه‌ی جدی‌سلیجر «بام‌پارده» در واقع جلیل یکی از کتابهای فن نویسنده او یکی و شکل در «نایت» شده آن است.
اسلام هم نمایشنامه بعد از هر گروهی از سوی انتشارات «بوفن‌فون» منتشر شد و نمایشنامه «مخاطف» «بازیز» در دست

پژوهیسی دارد.
او تا سال ۱۳۷۹ در عرصه مطوعات سینما تئاتر هم مشغول فعالیت است.
مشتاقی نیا در کنار فعالیت‌هایش در عرصه نمایشنامه‌نویسی، به تله‌سرونی هم می‌پردارد و کارهای اجریش می‌ی‌واند به تله‌سرونی و یک مجموعه‌های تلویزیونی «صلب زده» «برده منگ» اشاره کرد.

در مورد فضای کار اخیرتان «بعد از هرگز» توضیح دهید.

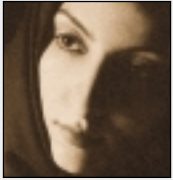
بعد از هرگز نمایشنامه‌ای ژانل در تهران امروز در فضای یک آرایشگاه ژانله است.
دراین نمایشنامه ۳ آرایشگر و ۳ مشتری، از آرزوها، خواستها و امیال سرکوب‌شده‌شان می‌گویند.
زنان نمایشنامه بعد از هرگز از قشر معمولی جامعه امروزی ما هستند، با نگاه و دغدغه‌های خاص خودشان و زندگی پکنواخت و خالی از عشق و شور و هیجان.
انظر من نمی‌توان متکرر زنان این قشر از جامعه شد.
در این تئاتر من بر آن بود که در این فضای ژانله، به روان‌شناسی شخصیتها نیز توجه داشته باشم تا بایر امکان همدات‌پنداری مخاطب افورده شود.
«دیالگ‌ها» از جنس محاورات روزمره همین قشر است.

بعد از هرگز پیش از آنکه نمایشنامه‌ای برای خوانان باشد، به منظر اجرا نوشته شده است که البته مدتی است با آقای «مهادی شایقی» برای کارگردانی آن به توافق رسیده‌ام.
شما در کنار تألیف آثار نمایشی، در حیطه نمایش به اقتباس هم پرداخته‌اید که در نوع خود اتفاق جالبیدی در ایران است.
متن دراماتیزه شده کتابی از سلینجر را به‌عنوان اولین کتابتان منتشر کردید.
هدف اصلی تان از این کار چه بود؟

«آینه جی.دی.سلینجر» در واقع پایان نامه

تحصیلی من در رشته کارشناسی تئاتر بود که سال ۸۲ به چاپ رسید و احتمالاً به زودی تجدید چاپ خواهد شد.

سلینجر از نویسندگان معاصر آمریکاست و از دهه بیست قرن بیستم به عنوان چهره‌ای آشنا در عرصه ادبیات مدرن شناخته می‌شود.
داستانهای او بعد از گذشت چند دهه همچنان با استقبال چشمگیر در سراسر جهان روبه‌روست.
هرچند هنوز در ایران، آنچنان که باید، او را نمی‌شناسند.
آقای اصغر عبداللهی استاد راهنمای پایان‌نامه تحصیلی‌ام معتقد بود چون در عرصه نمایشنامه‌نویسی، انتخاب موضوعهای بدیع دشوار شده، به نیست به سراغ دراماتیزه کردن آثار یک نویسنده خارجی بروم.
من هم به خاطر علاقه به آثار سلینجر، کتاب «دشنگی‌های نقاش خیابان چهل و هشتم» را

ترجیح می‌دهم در فضای تئاتر نقش بکشم و امیدوارم من و همسایانم سرانجام روزی از سوی مسئولان مورد حمایت واقع شویم

برگزیده، ما نه داستان کوتاه این کتاب را تحلیل و دراماتیزه کنیم.
بعد از اتمام کار به توصیه و تشویق آقای عبداللهی، کتاب را با عنوان «آینه جی.دی.سلینجر» منتشر کردم.
این کتاب در دو دفتر به چاپ رسید.
دفتر اول، نمایشنامه «دیالگ او رفت...» بود که برداشتی است از آزاد داستان کوتاه «الکاسی آقای» بر رتخته‌های باران‌زاده و دفتر دوم شامل خلاصه» و «پرواحش» دراماتیک» از هر داستان است.
در تحلیل و پرداخت دراماتیک هم پیش از آنکه بر ایداع

روان شناختی، فلسفی و اجتماعی تأکید کند، بر شناخت عناصر درام تأکید داشتیم.
خفگی کم دیگر وقت آن رسیده که به‌ویژه شاهد چاپ آثار تحلیلی نمایشی از سوی اساتید باشیم.
دراماتیزه کردن چنین آثاری بستری مناسب در عرصه تولید آثار نمایشی خواهد بود.

اما به‌طور کلی کتابهای نمایشنامه در زمره کتابهای پر فروش قرار ندارند و به نوعی همچور مانده‌اند.
به گمان شما علت اصلی این امر چیست؟

مجموعی کتابهای نمایشنامه در کشور ما امری واضح و آشکار است.
من شخصاً هر دو کتابم را با سرمایه شخصی چاپ کرده‌ام.
اکثر آثارشان ترجیح می‌دهند در عرصه انتشار داستان وroman فعالیت داشته باشند تا نمایشنامه...
حتی کتابفروشی‌ها به اندازه roman و داستان از خرید آثار نمایشی استقبال نمی‌کنند.
جای شگفتی است که در عصر مدرنرته هنوز هم نمایشنامه برای مردم ما غریب می‌نماید.
مسئله انتشار نمایشنامه در چنین شرایطی چیزی فراتر از یک ریسک است.
اما به‌عنوان یک نمایشنامه‌نویس جوان و تازه‌کار با تمام این دشواریها، ترجیح می‌دهم در فضای تئاتر نقش بکشم و امیدوارم من و همسایانم سرانجام روزی از سوی مسئولان مورد حمایت واقع شویم.

شرکت در جشنواره تئاتر تعریف می‌توانست انگیزه‌ای برای اجرا باشد.
بیشتر افراد شناخته شده در عرصه تئاتر، اولین بار آثارشان در همین جشنواره فخر وی صحنه وقت دیده شده.
نقد شد...
اما در شرایط فعلی متأسفانه ما جوانان امکان حضور در جشنواره فخر را نداریم.
سپس بالاخره حاصل فعالیت ما جایزاید دیده شود؟
این تعداد سالن محدود که بیشتر آنها برای اجرا در اختیار پیشگامان قرار می‌گیرد، با تأسیل انبیز وقت زمانی برای بزرگ‌خود و شناساندن خود به دیگران خواهد داشت؟

همکارم استاد اسماعیل

مؤلف آمده است: «مسته اصلی این کتاب سخنرانی‌ای بود که در یازدهمین کنگره سالانه مجمع فرهنگ علمی اسلامی ایراد کردم و همکارم استاد اسماعیل مظهر عضو مجمع میزبیر، بر آماده‌سازی آن برای چاپ و نشر اشراف و نظارت داشته که سپس بسیار خود را به حضرت ابوالقاسم می‌فادم.»

زکی محمدحسن، معبد الاثر الاسلامیة دانشگاه ادبیات دانشگاه فواد الاثر، ۱۳۸۳م‌ش ۱۳۸۱

«چین و هنرهای اسلامی» را انتشارات فرهنگستان هنر با شمارگان ۱۵۰۰ نسخه و قیمت هزار و ۴۰۰ تومان روانه بازار کتاب کرده است.
تصاویر مربوط به کتاب همراه با شرح کتابشناسی و نمایه، پایان‌بخش این اثر تحقیقی است.

چین و هنرهای اسلامی

مسعودی در مروج الذهب می‌نویسد: «مردم چین در کار نقاشی و صنعتگری چهره دست‌ترین و ماهرترین خلق خدایند و هیچ یک از اقوام دیگر در هیچ کاری بر آنها پیشی نگرفته‌اند».
شاید بتوان به عبارتی این نقل قول را بااور عمومی مسلمانان نسبت به مردم دیار چین دانست.
آن سخن منسوب به رسول گرامی اسلام نیز که فرمود: «اطیلو العلم ولو فی‌الغین» نیز ریشه در همین دیار دارد.
مسلمانان که در آموختن و هنر تزیین علم و هنر تزیین خود خد و مریزی قائل بودند، از مذهبهای پیوار دررخشان زمان خود، چیزهای بسیاری فراگرفتند.
تمدن چین یکی از مهم‌ترین تمدنهای آن روزگار بود.
هم از این رومسلمانان به آن توجه ویژه‌ای نشان دادند.
این توجه پیش از همه در «هنر اسلامی» بروز و ظهور پیدا کرده است.
«چین و هنرهای اسلامی» کتابی است که در آن سعی شده این موضوع به صورت علمی و محققانه مورد بررسی قرار گیرد.
این کتاب به تحقیق و پژوهش «زکی محمدحسن» به رشته تحریر درآمده است و متأسفانه مترجم اثر «غلامرضا نهایم» در مقدمه‌ای که بر کتاب نوشته، هیچگونه اطلاعاتی درباره او در اختیار خواننده قرار نداده است.
تنها در پیانچه کتاب از قول مؤلف آمده است: «مسته اصلی این کتاب سخنرانی‌ای بود که در یازدهمین کنگره سالانه مجمع فرهنگ علمی اسلامی ایراد کردم و همکارم استاد اسماعیل مظهر عضو مجمع میزبیر، بر آماده‌سازی آن برای چاپ و نشر اشراف و نظارت داشته که سپس بسیار خود را به حضرت ابوالقاسم می‌فادم.»

زکی محمدحسن، معبد الاثر الاسلامیة دانشگاه ادبیات دانشگاه فواد الاثر، ۱۳۸۳م‌ش ۱۳۸۱

«چین و هنرهای اسلامی» را انتشارات فرهنگستان هنر با شمارگان ۱۵۰۰ نسخه و قیمت هزار و ۴۰۰ تومان روانه بازار کتاب کرده است.
تصاویر مربوط به کتاب همراه با شرح کتابشناسی و نمایه، پایان‌بخش این اثر تحقیقی است.

فتوحات شاهی

(**تاریخ صوفی از آغاز تا سال ۹۲۰ه‍.ق**)

تألیف: **امیر صدرالدین ابراهیم امینی هروی، تصحیح، تعلیق، توضیح و اضافات: دکتر محمدرضا نصیری ناشر، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی**

مؤلف این اثر در سال ۸۸۲ق رایده و در ۹۹۱ق در یورش ابرارام اوغلو به هرات کشته شده است. امینی که شاعر، تاریخ نویس و وزیر سلطان حسین بایقرا(۸۳۳-۹۱۱ق) بود، چندی را در حبس ابوالفتح محمد شیبانی به سر برد، وی در سال ۹۱۶ق که شاه اسماعیل اول صفوی خراسان را از دست ازبکها بازستاند، به او پیوست و در سال ۹۲۷ق، به امر شاه اسماعیل شروع به نوشتن «فتوحات شاهی» کرد، از دیگر آثار او می توان به «مظالم الجواهر» در شرح دیوان منصوب به حضرت علی(ع)، «منظره امهر» و «کتوب» و دیوان شعر اشاره کرد.

فتوحات شاهی تاریخی عمومی است که در دو دفتر نگاشته شده. دفتر یکم «از آدم تا شاه اسماعیل صفوی» و دفتر دوم در برگیرنده وقایع دوره سلطنت شاه اسماعیل صفوی تا سال ۹۲۰ق است. از آنجا که مؤلف، خود شاهد و ناظر بسیاری وقایع کتاب بوده، این اثر از منابع مهم دوره صفوی به ویژه دوره سلطنت شاه اسماعیل اول است. امینی در تألیف این کتاب از آثار زیر بهره برده است: تاریخ طبری، کشف الغمّه اربلی، روضه الطالب، صفة الصفا، ظفرنامه، حبیب السیر، روضه الشهداء، تاریخ گزیده و سلسله الذهب.

نثر کتاب برجایافت ادعای مؤلف پر تکلف و مصنوع است و حتی می توان آن را در ردیف آثاری نظیر جهانگشای جوینی و جهانگشای نادری قرار داد. دکتر نصیری در تصحیح فتوحات شاهی، نسخه موزه ملی (به شماره ۹۲) را نسخه اساس قرار داده است. وی تعلیقاتی را در شصت و سه صفحه ضمیمه کتاب کرده و علاوه بر آن، فهراس مختلفی از جمله فهرست اشخاص و امکنه و نیز واژه‌نامه‌ای را ترتیب داده است. وی در بیان تکلیفاتی کاملی از منابع خود در امر تصحیح ارائه داده است.

دانش در شبه قاره، افغانستان و آسیای میانه

بیست و یک سال از انتشار فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان که عنوان دانش‌پژ ابر پیشانی دارد، می گذرد. این فصلنامه که ویژه آثار و مقالاتی درباره فرهنگ و ادب فارسی و مشترکات تاریخی و فرهنگی ایران، شبه قاره، افغانستان و آسیای میانه است، به مدیریتشولی و سردبیری دکتر نعمت‌الله ایران زاده و مدیریت سیدمرتضی موسوی منشتری می شود. در میان کسانی که عضو شورای علمی این نشریه هستند، نامهایی چون دکتر احمد تیمم داری، اکبر ثروت، دکتر ابوالقاسم رادفر، دکتر سیدسراج‌الدین، دکتر عارف نوشاهی و… به چشم می خورد. در آخرین شماره فصلنامه دانش، دکتر نعمت‌الله ایران زاده رساله‌ای منتشر شده از عارف شهریار جهان اسلام، میرسید علی همدانی را با مقدمه و تعلیق به چاپ رسانده است. دکتر محمد قاضی (ماکان) مقاله‌ای درباره علامه اقبال لاهوری و هرمان همه نوشته است. ماکان در این نوشته ادعا می کند اقبال و همه از پایه‌ریزان پیست مدرنیسم به شمار می آیند. دکتر غلام سرور در مقاله‌ای درباره سنایی به شرح حال و معرفی آثار او پرداخته است. دکتر قاسم صافی، استادیار دانشگاه تهران درباره خدمات علمی و ادبی پروفسور دکتر عبدالشکور احسن پژوهشگر زبان و فرهنگ ایران و استاد دانشگاه پنجاب مقاله‌ای نوشته است. مدیر فصلنامه دانش هم در مقاله‌ای ایران شامسان برجسته پاکستانی در قرن بیستم را معرفی کرده است. دکتر محمدمهدی توسلی و زندگی و خدمات سیدعلی سلطان، آخرین فرمانروای مسلمان جنوب هند، را به رشته تحریر در آورده. ترکن جابری نسب درباره کریدار گزاهو آهنگر در شاهنامه فردوسی نکاتی را ممتذکر شده.

حسینی از دانش‌پژ نیز ویژه پیوستگیهای ادب پیشو و فارسی نام گرفته است. ادب امروز ایران، فارسی شبه قاره، شعر فارسی امروز شبه قاره و گزارشهای از افتخاراتی که در حوزه زبان فارسی در کشورهای فارسی زبان رخ داده، از دیگر بخشهای این نشریه به است.

محمد پروین گنابادی

حامیان نسخ خطی

فرارادای با محمدتقی بهار منعقد کرد تا کتاب ترجمه تاریخ طبری بلعمی را که تصحیح کرده بودند برای چاپ آماده کنند. بهار، کتاب را از نسخی که در دسترس داشته است، استنساخ و در طی چند سال مقابله و تصحیح می‌کنند و حواشی لازم را در ذیل صفحات می‌آورند و نسخه خطی آن را در پیش از دو هزار صفحه بزرگ (حظی) به وزارت فرهنگ می‌سپارند، اما به عللی که معلوم نیست، چاپ آن به تاخیر می‌افتد و نسخه مزبور دیرزمانی در بایگانی اداره کل نگارش می‌ماند و حتی در روزگاری که خود بهار وزیر فرهنگ بود(سال ۱۳۲۵ش) نیز ساعت و طبع بلند ایشان مانع بود تا به کار خویش درنگردد، در سال ۱۳۲۷ش وزارت فرهنگ همان نسخه را به همراه نسخه خطی جامع الهکلیات نیز بفرستاد تا زیر نظر خودش به چاپ برسد، اما پراکندگی اوراق و بیماری او مانع از انتشار آن شد. پروین به پیشنهاد وزارت فرهنگ به تصحیح این کتاب همت گماشت. در دو هزار و دوصت و یازده اول «تاریخ بلعمی» در دو هزار و دوصت و یازده نسخه به چاپ رسید که پس از اتمام تصحیح، در همان سال به عنوان کتاب سال برگزیده شد. از جمله کارهای فرهنگی پروین می‌توان به همکاری وی در سال ۱۳۲۵ یا دکتر خائوری در

راه‌اندازی بنیاد فرهنگ ایران اشاره کرد، به منظور تجلیل از مقام علمی پروین محسن ابوالقاسمی و محمد روشن در سال ۱۳۵۲ش جشن نامه پروین گنابادی(راه به چاپ رساندند و در سال ۱۳۵۵ش نیز دانشگاه تهران، درجه دکترای افتخاری را به وی اهدا کرد.

محمد پروین گنابادی، سرانجام در سال ۱۳۵۷ دار فانی را وداع گفت و آثار بسیاری در زمینه تصحیح متون، تألیف و ترجمه از خود بر جای گذاشت. از جمله این آثار می‌توان به بازی‌های محلی ایران (۱۳۵۵ش)، ترجمه مقدمه ابن خلدون به فارسی، تصحیح کشف الاسرار و برگزیده هفت خوان رستم اشاره کرد.

دوره جمد شاره ۱۵

شبهه ۱۷ دی ۱۷۴۲

مثنوی کتب / ۱۵

از سالی‌ها نه چندان دور

اشرقات

مؤلف: ناصرالدین سوسای

سوسای این اثر را در سال ۹۹۹ ق در دو بخش به انجام رسانده است. بخش یکم فرم‌اهدات که شامل پنج مقاله اربع اشراقی است و بخش دوم در مجاهدات کتاب نیز شامل پنج حالت (نفت) پنج اشراقی است. اشرفات به نظم و نثر است و از آنجا که اطلاعات سرزمینی درباره آثار و سده هفت قریب به دست داده، نظر تجربی و سیر تطور شرح آن سامان دارای اهمیت است. این اثر همچنین در مطالعات زبان‌شناسی در آنالیز افعالگشاست. نسخه‌ای خطی از اشرفات به شماره ۱۶۲۰ در کتابخانه ولی‌الدین افندی در ترکیه موجود است. فرانتس شلرن، برگزیده‌ای از این اثر را به همراه دیگر آثار ناصرالدین سوسای به چاپ رسانده است.

تفسیر دولت

مؤلف: محمد بن احمد رومی، معروف به ترگسی زاده این کتاب ترجمه‌ای است به ترکی از فضل معملات کیمیای سعادت ابوجامد محمد غزالی. ترگسی زاده این ترجمه را به صورت آزاد در سال ۱۰۲۱ق به پایان رسانده است. نسخه‌ای خطی از این اثر به شماره ۱۰۱۰ در دانشگاه قاهره، (فهرس المحفوظات القاریسه)، ۱۲۹۱ نگهداری می‌شود. نام دیگر این کتاب «تفسیر سعادت» است.

تغاریر المناصب

مؤلف: ناصرالدین سوسای
۳۰۰۰۰ عنوان شده، به قریب ۸۱ عنوان که در آثار دیوان چهرگی لیلیانتر رساله است. نهمه و فرمانزار دیوان چهرگی لیلیانتر رساله است. آخرین مکتبه نظریه تاریخ ۱۳۷۷ است. این اثر را که با مطالعه آن می‌توان به وضع اجتماعی و ادبی آثاری آن زمان تا حدودی آگاهی یافت. عثمان بنوفان افورشناسی ترک و در گذشته به سال ۱۹۷۷، نیز در سال ۱۹۵۸ در آنجا کتاب و منتشر کرده است.

آیین اقبیری

مؤلف: ابوالفضل علامی

این اثر دانشنامه‌ای به زبان فارسی است که در سه مجلد پنج دفتر از نوشته شده است. علامی آن را گذشته به سال ۱۱۰۱ق اثر عثمان لاری که به امید زندگی بهتر به شبه قاره کوچیده بودند، سخن گفته است. دفتر این اثری عبارتند از: دفتر یکم (دین الابدی درباره رسوم دیار، روابط افراد و اعضا، چگونگی زندگی و… دفتر دوم (سیاه ابدی) در شرح حال و گفت‌وگو و… دفتر سوم (ملک ابدی در تشکلات آوری و کنشوری سلطنت جلال‌الدین اکر گورکانی و… دفتر چهارم (در چهارهای هندو اقلیم دیگر و شرح آیین… دفتر پنجم (در سخنان جلال‌الدین اکر گورکانی و زندگینامه مؤلف) علامی و تعلیق آن از ژورنال‌های سره فارسی سیر پیورده است. این اثری در سال ۱۳۷۰ق در مطبعی در ایالت ۱۳۶۳ق در کلکته، ۱۳۶۰ق در کلکته و ۱۳۰۰ق نیز تکثیر و چاپ رسیده است. همچنین در بیشتر به، به نامهای یوسمان، جرات ابن اثر به انگلیسی ترجمه گردیده ترجمه تکلیف‌گسی این اثر در سال ۱۹۹۲ در کلکته چاپ شد.

مجمع الخواص

مؤلف: صادقی کتابدار

این اثر تاریخی به زبان ترکی عثمانی است که در سال ۱۰۱۶ ق تألیف شده. مجمع الخواص به زندگی ۳۳۳ شخص می‌پردازد که در زمان سلطنت شاه اسماعیل اول تا عهدشاه عباس اول صفوی می‌رسد. تکیل کتاب شامل یک مقدمه هشت مجلد و یک حلیه است. جدول سیرالخواص خرابورن تاقره و در سال ۱۳۳۷ش در تبریز ترجمه و منتشر گردید. مرفک مجمع الخواص، شاعر، نقاش و کتابدار مخصوص شاه عباس یکم بوده که در سال ۱۰۱۲ ق درگذشته است.

ای بلند اختر خدایت عمر جاویدان نهاد
هفته پیش، در مطبعی از همین صفحه با عنوان «ایده‌المعارف طب فارسی» به اشتباه پیش از استاد احمد مزوری وارد امرحس به قلم شده بود. کتاب هفته با آرزوی طول عمرهای هفت‌مزی و با این امید که همواره قرین رحمت و لطف پروردگار باشد، از ایشان و خوانندگان محترم پرورش می‌میلد.

آغاز همهمه بانشر یک کتاب

کتابهای نانو فناوری از دیدگاه دانشجویان

کتاب به سفارش شورای ملی اطلاعات آمریکا نوشته شده و در کشور ما نیز ترجمه شده است. کتاب دانشجویی نانوتکنولوژی انقلاب صنعتی آینده نیز شامل مجموعه مقالات اولین سمینار ملی نانو است که در ایران برگزار شده است. در کتاب علمی نیز با عابین نانوفزات و کاربرد آنها در رهایش کنترل شده عوامل بیولوژیکی و اصنامی علم سطح در نانوفناوری موجود است که اولی به معرفی و استفاده نانو فزات در درمان و داروسازی می پردازد و دومی نیز توسط دکتر سولانی دانشیار دانشگاه تهران برای تدریس فیزیک جدید دانشگاهی تألیف شده است.

احمدوند همچنین درباره کتابهای علمی این حوزه که برای عموم نیز قابل استفاده باشند و در اصل برای معرفی و شناساندن این دانش جدید به مردم اضافه می کند: «مطالعی که در رابطه با نانو منتشر می شود یا در حدساز است یا کارهای تخصصی است و برای آگاهی مردم از این دانش کتاب و منابع کافی وجود ندارد ولی من و همکارانم در کتاب آموزشی را در دست ترجمه و تألیف داریم. یکی از آنها شامل آموزش مفاهیم فناوری نانو برای سطح بیستون است از ماشیهای آشامی می شوند که به وسیله آنها می توانند مفاهیم نانو را به شاگردان خود آموزش دهند. مطالب این کتاب را به اتفاق همکارانم داود و نظامی و علی عباسی گردآوری کرده ایم که امیدوارم هر چه زودتر برای چاپ آماده شود».

مغربی: آینده این علم را در کشور ما چنن تصور می کند: «پیش بینی می شود که علم نانو در ایران پیشرفت کند، ولی اینکه فناوری آن چه تغییری می کند، بستگی به توان رقابت ما با سایر کشورها در مسائلی بازاری این حوزه دارد».

میان رشته ای است، ارائه تعریف دقیقی از آن بسیار مشکل شده به همین دلیل امروز خیلی ها ادعای فعالیت در این زمینه را دارند.

عماد احمدوند متولد ۱۳۵۷، کارشناس ارشد مهندسی شیمی دانشگاه تربیت مدرس نیز از جمله افراد فعال در ستاد ویژه توسعه فناوری نانو است که از اوایل تشکیل کمیته مطالعات سیاست نانوتکنولوژی، با این مرکز همکاری می کند. او نانوتکنولوژی را چنین تعریف می کند: «موادی را که ما می شناسیم و با آنها سر و کار داریم، هر کدام خواص فیزیکی و شیمیایی مربوط به خودشان را دارند. مثلاً در یک معامی خاصی ذوب می شوند یا توانایی ترکیب با کسوز را دارند، اما اگر ابعاد همین مواد را به مقیاس نانو برسانیم، خواص آنها تغییر می کند و به این ترتیب مواد جدیدی با خواص متفاوت

را در اختیار خواهیم داشت».

او در ادامه می گوید: «همین تغییر خواص است که توانایی استفاده بهتر از مواد را برای ما میسر خواهد کرد به طوری که ماده ای که تاکنون برای بشر استفاده های معمولی داشته، وقتی به مقیاس نانو درآید، خواص جدیدی دارد که باعث می شود کاربردهای جدیدی نیز داشته باشد. به همین ترتیب است که بشر به کمک این دانش توانسته موادی مانند کامپوزیتها را بسازد که اگر چه بسیار سبک هستند، مقاومت بسیار زیادی دارند. بنابراین اگر ما بتوانیم از خواص جدید مواد در مقیاس نانو آنها استفاده کنیم به تکنولوژی دست پیدا کرده ایم که به آن نانو فناوری می گویند».

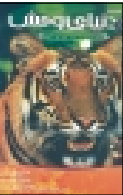
مغربی در خصوص کتاب سمت و سوی تحقیقات در نانوفناوری چنین می گوید: «گروه کاری علوم مهندسی و فناوری (WGN) ایست به شورای ملی علوم و فناوری، در ژانویه ۱۹۹۹ کارگاهی آموزشی را برگزار کرد تا در آن تحقیقات، پیشرفت و فرصتهای آموزشی ایجاد شده در

مهندسی خوری

بخش ویژه درازدهمین کتاب سال دانشجویی اسامی، دو موضوع مهم را مورد بررسی قرار داد، یکی فناوری های نوین شامل نانوتکنولوژی، فناوری هسته ای، بیوتکنولوژی، فناوری ارتباطات و اطلاعات و... و دیگری بررسی کنه های حوزه فیزیک خصوصاً در زمینه های هسته ای، پرتوهای یونیزان و... که آن هم به مناسبت سال جهانی فیزیک در نظر گرفته شد. هیچ یک از این مباحث در زمینه به ستاد برگزاری جشنواره به عنوان اثر برگزیده معرفی نشدند. عنوان این هفت اثر عبارت است از فیزیک پرتو تألیف امیر چهره گدشمانی، بیوفیزیک تألیف علی اصغر رستگاری، فیزیک کاربردی راکتورهای هسته ای تألیف احمد داوودزنی، بیوتکنولوژی در یک نگاه اثر کیانوش کیهانیان، زیورتمی مانی، اصول و کاربرد زیورتمی نانو اثر رضا اسلامی فارسانی، سمت و سوی تحقیقات در نانوفناوری ترجمه مرتضی مغربی و محمودرضا شاهرودی و رهافت حل مسئله در مکانیک کوانتمی ترجمه پیمان مولایی. البته هیأت داوران از مترجمان کتاب سمت و سوی تحقیقات در نانوفناوری تقدیر کرد. در این گزارش، نانوتکنولوژی و کتابهای موجود در این حوزه را از دیدگاه دانشجویان فعال در این بخش مورد بررسی قرار داده ایم. مرتضی مغربی متولد ۱۳۵۸ و دانشجوی دکتری مهندسی شیمی دانشگاه تهران است. وی از ابتدای تأسیس کمیته مطالعات سیاست نانوتکنولوژی در دفتر همکاریهای فناوری همکاری داشته و اخیراً نیز ترجمه مشترک او و همکارش محمودرضا شاهرودی به عنوان اثر تقدیری بخش ویژه کتاب سال دانشجویی انتخاب شده است.

مغربی با تأکید بر اینکه آنچه در حال حاضر موجود است بیشتر نانو علم است تا نانو فناوری، می گوید: «در خصوص تعریف نانوتکنولوژی اختلاف نظرهایی وجود دارد و دقیقاً تعریف واضحی ندارد، ولی یکسری توافقاتی انجام شده و بدین ترتیب بهترین تعریفی که می شود به آن ستاد کرد، تعریف بنیاد علم امریکاست که نانوتکنولوژی را دانش ساخت و دستکاری مواد ابررانه و سیستمها در مقیاس نانو می داند. نانو علم، تلفیقی از علوم طبیعی و مواد به طور خاص است و عمدتاً تحقیقات این حوزه نیز توسط پژوهشگران این سه حوزه انجام می شود».

او معتقد است به دلیل اینکه نانو علم مسئله ای

تصویری از یک بپر معرفی ماهنامه «حیات وحش»

دوره جدید اولین مجله حمایت از حیات وحش و محیط زیست در ایران، پس از دو سال و نیم وقفه دوباره منتشر شد. پیش شماره این ماهنامه که «حیات وحش» نام دارد با بهای یک هزار و ۲۰۰ تومان در ۳۰ صفحه مصور به چاپ رسیده است. طرح جلد پیش شماره این ماهنامه به تصویر یک ببرزمین است و بخش ویژه آن نیز به معرفی ببر و شرایط زیست محیطی این حیوان که نسل آن در بیشتر مناطق زمین، با منقرض شده و در حال اقرراض است، اختصاص دارد. در این بخش، گونه بره های ننگال، سیبری، مازندران، چین، هندوچین، جلاوه، سوماترا و بالی معرفی شده اند. عناوین دیگر مطالب این نشریه عبارتند از: آفراتاری طوطی، تالابها، پارکهای ملی دنیا (لهستان)، نوع زیستی در ایران (کروکدیل)، خیرها، گفتگو و اصفهان، آیران شاهانه (خرچ)، دیای وحش، تازه های در حال اقرراض (لوزی پنگ ایرانی)، صاحب امتیاز ماهنامه «حیات وحش» شرکت دنیا رگستر دینس هیأت مدیره، نشریه و احمد فیاضپور و سرپرست آن نهیمه سلیمی است. این نشریه مستقل است و به هیچ گروه و سازمانی وابسته نیست. تدارک در جمله به ندهای در دست بررسی و اقدام شرکت دنیا رگستر و ماهنامه «حیات وحش» می توان به برگزاری نمایشگاهها و تروهای اختصاصی در ایران و خارج از کشور برای معرفی طبیعت و گونه های مختلف حیوانات و گیاهان، تهیه و تدوین فیلم، عکس، پوستر و سی دی و پارک طبیعی «حیات وحش» اشاره کرد.

تغذیه و رژیم درمانی کراوس

نحوه تغذیه در سلامتی و بیماریها، در برهه های از سیر تکامل و رشد و نحوه بقاوری مهم و تاثیر گذار است که بی توجهی به تغذیه متناسب و معادل، یکی از مهمترین نگرانیهای جامعه بشری تلقی می شود. مقایسه کشورهای موفق و ناکام نمایانگر این واقعیت است که رشد و بالندگی و فراموشی جسمی ارتباط تنگاتنگی با میزان ارج گذاری دولتمردان به تأمین امنیت و ایمنی مواد غذایی در سطح خانوار به منظور جلوگیری از گرسنگیهای سارلی داشته و دارد. از جمله منابع مهم مورد استفاده و استناد جامعه دانشگاهی، کتاب «کراوس» است که همواره به عنوان یکی از کتابهای مرجع در رشته تغذیه مورد استفاده بوده. مطالب این کتاب نه تنها در جهت آموزش کلاسیک دانشجویان در مقاطع تحصیلی در رشته تغذیه و سایر رشته های علوم پزشکی کاربرد دارد بلکه جزو منابع معرفی شده در کنگره های ورودی کارشناسی ارشد و دکتری نیز هست.

کتاب تغذیه و رژیم درمانی کراوس ترجمه سیمین وثوقی از ویراست ۲۰۰۴ است منبع است که در بر دارنده آخرین تغییر و تحولات تئوری های گذشته و حاوی آخرین و جدیدترین یافته ها و توصیه های تغذیه ای در مراحل مختلف زندگی (در دوران سلامتی و بیماری) است. این کتاب دوجلدی شانزده فصل دارد و از سوی انتشارات خیابان با شمارگان ۲۰۰۰ نسخه و بهای چهار هزار و ۸۰۰ تومان منتشر شده است.

فقه اسلامی

نکاهی به‌دایرةالمعارف فقه‌اسلامی(طبق مذهب اهل بیت علیم السلام)

لینا علوی

اندیشه تدوین دایرةالمعارف فقه اسلامی دایرگ دشواریهیا، مشکلات و موانع موجود در راه دستیابی به منابع و مراجع فقهی شیعی و معرفی آن به مجامع علمی دیگر مذاهب اسلامی پدید آمد.

رهبر انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در سال ۱۳۹۴ و زمان ایجاد مؤسسه‌ای را به منظور تهیه و تنظیم دایرةالمعارف فقه اسلامی طبق مذهب اهل بیت صادر کرد. در این فرمان، آیت‌الله سیدمحمدحاشمی شاهرودی با موافقت یافت تا با همکاری علما و فضلاء حوزه‌های علمیه به تهیه و تدوین این دایرةالمعارف همت گمارد. روند شکل‌گیری و مراحل تدوین این دایرةالمعارف را که جلد پنجم آن پاییز اسامی به زبان عربی منتشر شده است، در این گزارش پی می‌گیریم.

پیشینه تدوین دایرةالمعارف فقهی در جهان اسلام
پس از برگزاری گنجه فقه اسلامی در دانشگاه بایسن در اوایل دهه پنجاه میلادی، شرکت کنندگان در این مجالس، بر ضرورت نگارش دایرةالمعارف فقه اسلامی تأکید کردند. نخستین تلاش برای اجرای این پیشنهاد از سوی دانشگاه دمشق صورت گرفت و استعمار و تکمیل این طرح پس از برقراری وحدت سوریه و مصر، به وزارت اوقاف مصر واگذار شد. و موسسه جمال عبدالناصر، نام گرفت. نخستین مجلد این دایرةالمعارف در سال ۱۳۸۶ قمری چاپ شد. انتشار این دایرةالمعارف پس از رسیدن به هفتاد و هفتاد مجلد، به مجلد بیستم، متوقف شد. در اوایل دهه هشتاد میلادی، باز هم در مصر، جامعه اندرونیست اسلامی، باقی‌مانده نظر شیخ محمد ابوزهره، تدوین موسسه فقه اسلامی با آغاز کرد اما نهایتاً دو مجلد از آن منتشر شد. در سال ۱۹۹۷ م، حکومت کویت طرح تهیه و تدوین دایرةالمعارف فقهی جدیدی ارائه کرد که تاکنون نزدیک به هجده مجلد از آن انتشار یافته است. امتیاز موسسه کویتی، نسبت به دو دایرةالمعارف مذکور در روشمندی و سبک خاص آن است. با این وجود، مسألهٔ فقه در این دایرةالمعارف به فقه اهل بیت(ع) کوچک‌ترین اشاره‌ای نشده است.

فقه شیعی در دایرةالمعارف فقهی
فقه اسلامی با وجود امتیازات فراوان بر دیگر مذاهب اسلامی نظیر امامت، کشف‌وگویی و استفادهٔ طولی قرون شماری تابع فقهی شرعی، عناوین ابرام و مسائل فقهی، موضوعات احکام شرعی، عناوین احکام شرعی، عناوین وضعی و عرفی و عناوین مرتبط با فقه با مباحثاتی در هر دوره مورد توجه قرار گرفته است.

روایط میان مذنبها

دایرةالمعارف دربرگیرندهٔ حجم زیادی از عناوین و مذنبهای فقهی است اما همه این عناوین یکسان نیستند. از اجزاء متعدد با هم تفاوت دارند. از جمله روایط درونی مذنبها یا یکدیگر، نسبت مذنبها با حکم شرعی، رابطه مذنبها با مالم خارج و رابطه مذنبها با علوم دیگر.

تقسیم مذنبها
استفاده از شیوه تقابلی در تدوین دایرةالمعارف، معمولاً با مشکل تکرار در بیان مطالب و تداخل محتوا روبه‌رو است. روش مختلفی برای حل این مشکل یا کاهش از آن، تعیین شده است.

فرهنگ اساطیر یونان و رم

ژولین اسمیت مؤلف این فرهنگ، اساطیر را عنصر جدایی‌ناپذیر مذاهب باستانی می‌داند و آذعان دارد که این فرهنگ، داعیه ارائه اندیشه‌ای دقیق از اساطیر را ندارد؛ در پی تفسیر افسانه‌ها و اسطوره‌ها و رازگشایی نمادها نیست و به بررسی مسائل اعتقادی و کنشهای مذهبی نمی‌پردازد. اسمیت می‌گوید که خواننده نشان دهد اسطوره‌شناسی به تنها از سرچشمه‌های مذاهب یونان و رم به شمار می‌رود بلکه بیان اندیشه‌ای در عین حال ساده و جهانی، استخراج از زمان و جغیایر فاصله نیز هست که انسان باستان از آن بهره گرفته و انسان امروزی نیز می‌تواند از آن بهره‌مند شود.

در این فرهنگ با زندگی پهلوان اساطیری، سفرها و ماجراهایشان، خطراتی که آنها را تهدید می‌کرد آشنا می‌شویم. فهرست منابع اصلی ادبیات اساطیری در زانهای فرهنگ آمده و نشان می‌دهد که اسطوره‌شناسی تاچه حد دامدار گسترش ادبیات یونانی و لاتینی است. از زمان الیاد و «دینیه» هومر - سروده قرن هشتم پیش از میلاد تا «لوید» و «سک» پیش از ده قرن فاصله زمانی وجود دارد. از این رو شاعران، تراژدی‌نویسان و تاریخ‌نگاران مطابق با ذوق و سلیقه و اخلاق دوره‌های گوناگون به اصلاح، سازگاری و هماهنگی اساطیر پرداختند. این تغییرات، چه در متن مذنبها و چه در نسب نامه‌ها مورد توجه مؤلف واقع شده است.

در تصویب این فرهنگ برای رعایت هماهنگی و روایت از اسناد باستانی، اغلب از شاخه‌های مجسمه‌سازی یونان و رم بهره برده شده است. این کتاب با ترجمه شهلا بزرادان سرور شاهی در ۲۱۵ صفحه، با شمارگان ۲۰۰۰ نسخه و بهای ۲۸۵۰ تومان از سوی انتشارات روزبهان و فرهنگ معاصر منتشر شده است.

فقه اسلامی در آینه تشیع

نکاهی به‌دایرةالمعارف فقه‌اسلامی(طبق مذهب اهل بیت علیم السلام)

اساس، کتاب «مجموع الکلام فی شرح شراخ الاسلام» به

عنوان اساس و نقطه شروع تدوین دایرةالمعارف انتخاب شد. این گزینش با بر دلایی بود، از جمله جامعیت و فراگیری نسبت به ارباب و فروع متعدد فقهی و اقوال و دلایل آنها، شیوایی و روانی عبارات و پرهیز از مهم‌نوسیی، عشق و محبت در تحقیق و درج آرای مشهور در فقه امامیه.

روش

در این دایرةالمعارف به پیروی از عناوین، مذنبها نیز به ترتیب تقابلی یعنی شیوه برتر در عصر حاضر تدوین شده است. در این روش خواننده بدون دشواری مطلب مورد نظر خود را می‌یابد.

مذنبها و مصطلحات

مذنبها و عناوین این دایرةالمعارف تنها به عناوین شرعی و عناوین مصطلح نرذ فقه‌ها -که گاه به جر منحصرمان فقه، دیگران یا آنها آشتایی ندارند- محدود نمی‌شود بلکه سعی شده است با بکارگیری واژه‌هایی که خواننده را به مغالط مورد نظر احصایی می‌تند تقویم این عناوین گسترش یابد تا امکان استفاده از آن برای بیشتری از مخاطبان فراهم

شود. البته توسعه مذنبهای فقهی به معنای فرار دادن همه واژه‌های منابع فقهی در فهرست مذنبها نبوده بلکه فقط واژه‌ای که موضوع احکام و آثار در فقه بوده‌اند مورد توجه قرار گرفته‌اند. گوشش «چیه‌کنندگان این دایرةالمعارف» در گزینش مدخل در جهت جمع بین ذوق عرفی و تخصص بوده است.

به طو کل در مباحث این دایرةالمعارف، عناوین و مصطلحات فقهی در دوره‌های مختلف آن نظیر اصطلاحات فقهی شرعی، عناوین ابرام و مسائل فقهی، موضوعات احکام شرعی، عناوین احکام شرعی، عناوین وضعی و عرفی و عناوین مرتبط با فقه با مباحثاتی در هر دوره مورد توجه قرار گرفته است.

روایط میان مذنبها

دایرةالمعارف دربرگیرندهٔ حجم زیادی از عناوین و مذنبهای فقهی است اما همه این عناوین یکسان نیستند. از اجزاء متعدد با هم تفاوت دارند. از جمله روایط درونی مذنبها یا یکدیگر، نسبت مذنبها با حکم شرعی، رابطه مذنبها با مالم خارج و رابطه مذنبها با علوم دیگر.

تقسیم مذنبها

استفاده از شیوه تقابلی در تدوین دایرةالمعارف، معمولاً با مشکل تکرار در بیان مطالب و تداخل محتوا روبه‌رو است. روش مختلفی برای حل این مشکل یا کاهش از آن، تعیین شده است.

فقه اسلامی در آینه تشیع

نکاهی به‌دایرةالمعارف فقه‌اسلامی(طبق مذهب اهل بیت علیم السلام)

اساس، کتاب «مجموع الکلام فی شرح شراخ الاسلام» به عنوان اساس و نقطه شروع تدوین دایرةالمعارف انتخاب شد. این گزینش با بر دلایی بود، از جمله جامعیت و فراگیری نسبت به ارباب و فروع متعدد فقهی و اقوال و دلایل آنها، شیوایی و روانی عبارات و پرهیز از مهم‌نوسیی، عشق و محبت در تحقیق و درج آرای مشهور در فقه امامیه.

روش

در این دایرةالمعارف به پیروی از عناوین، مذنبها نیز به ترتیب تقابلی یعنی شیوه برتر در عصر حاضر تدوین شده است. در این روش خواننده بدون دشواری مطلب مورد نظر خود را می‌یابد.

مذنبها و مصطلحات

مذنبها و عناوین این دایرةالمعارف تنها به عناوین شرعی و عناوین مصطلح نرذ فقه‌ها -که گاه به جر منحصرمان فقه، دیگران یا آنها آشتایی ندارند- محدود نمی‌شود بلکه سعی شده است با بکارگیری واژه‌هایی که خواننده را به مغالط مورد نظر احصایی می‌تند تقویم این عناوین گسترش یابد تا امکان استفاده از آن برای بیشتری از مخاطبان فراهم

فقه فقه شیعه

عبارت وجهت گیری ها و نظریات فقهی متنوع در مذاهب اسلامی، در این دایرةالمعارف فقط موضع رسمی و مشهور مذهب اهل بیت(ع) ارائه شده است. با توجه به نظر مشهور شیعی در متفاح بودن باب اجتهاد و تغییر موضع مشهور در گذر زمان، ممکن است شهرتی که نزد فقهایی پیشین بوده از میان رفته و شهرتی برخلاف آن نزد فقههای متأخر منعقد شده باشد. با توجه به خصوصیات و ویژگیهای متنون فقهی و اختلاف تعابیر فقهها، کنار تکنیک نظریات و گزینشهای فقهی آنان دشوار است. این دشواری آنگاه حادتر می‌شود که کشور در اوند، مابقی نظریات فقهی صورت گرفته می‌یابد. از آنجا که این دایرةالمعارف، منحصرمان در اهل فن را از مباحثات اصلی خود به شمار آورده است در مقالات تنها به ارائه اقوال فقهی و آرای فقهی فها اکتفا نشده بلکه احتمالات و نظریه پردازی‌های علمی نیز ذکر شده است.

محوریت آرای فقهی در این دایرةالمعارف، فقه اهل بیت (ع) است اما در عین حال به دیدگاههای دیگر مذاهب اسلامی نیز پی توجهی نشده و آرای فقهی آنان به صورت مستقل یا ضمیمه در مقالات انعکاس پیدا کرده است. و با تامل آن بوده که شیوه نویسندگان، مقالات، واقع گرایانه و به دور از برخورد‌های تعصبی یا سنگ نگران باشد.

محدوده منابع

محدوده منابع این دایرةالمعارف با توجه به اهداف آن تعیین شده است. یعنی تهیه دایرةالمعارفی تخصصی که نشان‌دهنده میراث عظیم فقه شیعه باشد. از این رو منابع آن به تناسب دستیابی به این هدف فراهم و تنظیم شده است. منظور کلی رجوع به منابع و مآخذ با توجه به موارد زیر بوده است:

- محدودیت منابع از نظر زمانی دربرگیرندهٔ فاصله زمانی شروع قیامت گبری یعنی اوایل قرن چهارم هجری تا اوایل قرن چهارم هجری است.
- با توجه به باز بودن باب اجتهاد و تکنر نظریات فقهی در شیعه، کلمه منابع و آثال همان فقه مدنظر قرار گرفته است.
- غیر از منابع فقهی، منابع فقه‌ای، استدلالی، کتابهای جامع اقوال، کتب روایی و… نیز منابع و مآخذ عبده پژوهشها بوده است.

فهرست منابع

فرهنگ جامع گویشهای زبان فارسی

مهدی الساسی

فرهنگهای گویشهای فرهنگهایی هستند که شرح و توصیف ویژگیان و عبارات گویشهای محلی می‌پردازند. ترکیب جامعه زبانی همواره چندین لهجه حضور دارند. دایرةالمعارف زبان فارسی گویش ترکیب شده‌های ازنهادهای کهن، و ازبهای میانه، یکی از شاخه‌های زبانی ایرانی است و دشر بنامه تباری خاص خود را دارد.

گویشها و لهجه‌های فراوانی از زبان فارسی در گذر سروز و روح و اعتبار خود را از دست داده‌اند. بطوری که امروز دیگر کسی به آن لهجه‌ها و گویشها سخن می‌گوید و برعکس، گویشهایی هم هستند که زنده و سر حال به حیات خود ادامه می‌دهند.

زبان فارسی امروزی علاوه بر زبان فارسی، در سروز لهجه‌های آریایی امروزی ایران، و کشورهای همسایه چون کردی، بلوچی، پشتو، تاتی و آلی را نیز در بر می‌گیرد.

این لهجه‌ها را بر اساس شناختها و تفاوتهای صوتی، دستور و لغوی تقسیم‌بندی کرده‌اند. در این مجال کوتاه قصد ورود بانشاره به مباحث تاریخی زبانی این گویشها را ندارم چرا که کاری است دشوار زبانشناسان و زبانشناسان اهل و محل روی سخن به تباری برمی‌گردد که توجه به آن از سوی محافل دانشگاهی و نهادهای فرهنگی امروزی به نظر می‌رسد.

هر از گاهی صاحب ذهنی آشنای بالا می‌زند و واژه‌های گویشها با توجه به منطقه‌های گنجش یا وابستگی عاطفی به محل ارفاکنش ترتیب می‌دهد. این اصطلاحهای تخصصی تا به امروز نتایج پررنگ و موجب پدید آمدن آثار مفیدی در نزدیک به سیوده رده گویشهای زبان فارسی شده است.

این رده‌های گویشهای عبارتند از (الجهری، مازندرانی، گیلانی ۱۲، تاتی ۱۳، آذری ۱۴، فارسی و جنوب دوشربی ۱۵، کرمانی ۱۶، لهجه‌های مرکزی ایران ۱۸، سیستانی ۱۹) سمنان و شرق ۲۰، کردی ۲۱، گویشهای جنوبی ۲۲، گویشهای غربی ۲۳، گویشهای گوناگون کشورهای ایران در گذشته و هر یک از این رده‌ها، شاخه‌ها، شومعه‌های دیگری نیز مشاهده می‌شود. آثاری که در هر یک از این رده‌های گویشها به چاپ رسیده صورتها به ترتیب معرفی دارند. در بعضی از آنها تنها به ذکر واژه‌ها به ترتیب الفبایی بسنده شده و در برخی دیگر مقدمه‌ای به فراخرب مضامین علمی و فکرمعتقداتی پهلوی و اوستایی، اشاره به ساختار آوایی و دستور زبان گویش مورد نظر، توضیح واژه‌های یک و گویش با واژه‌های گویش دیگر، نقل قصه‌ها، طنزها و ضرب‌های بومی اشاره به اسناد تکثیر و تباری، می‌مانده از گذشتگان، و اوستایی لاتین واژه‌ها، آوازیسی و فونوتیک و… از دیگر مشخصات یک یک از فرهنگها است که به فراخور دانش و اطلاعات تخصص مؤلف همه کاستی و نقایص و تدرج سالیان در ارائه این واژه‌نامه «مروست» ما در عرضه شماست گویشها و لهجه‌های زبان فارسی یعنی تراز هر زمان دیگری بود. هشت نام آن فرهنگ‌شناسان دردی می‌فرستیم و عشق و دین آنان را در راه پاسداری از گونه‌های گویشهای زبان فارسی گرمی می‌دانیم. با این همه، ملاحظه ناچار از گفتن این حقیقت هشتم که تبلیغ‌ها می‌برجند که با سوزن ما تاکنون از دانش فرهنگ ملیع و روشمند کلیه گویشها و لهجه‌های زبان فارسی بنیاد، محروم است.

باید چنین فرهنگی جامع‌های ویژه‌ای را از سوی نهادهای فرهنگی مسئول می‌طلبند. کاری عظیم که علاوه بر عشق و دانش مؤلفان، نحوه مدیریت اجرایی و فرهنگی تدوین آن نیز حائز اهمیت فراوان است. انتشار چنین فرهنگها را که می‌تواند آفاکنشکی پژوهشی بسیار بسیار در زبان فارسی باشد، انتظار می‌کنیم.

دوره جدید شماره ۱۵

شنبه ۱۷ دی ۱۳۸۲

تاریخ ۱۸/

اسیر اوری

فخر آریان که **لیک هشتاد و سومین سال حیات خویش راظمی** می‌گذرد، **قدیمی‌ترین مجانب** ایران است. آریان در رشته زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه ایبات دانشسرای عالی بوق به اخذ دکتر آشد و در طول مدت تحصیل خود از **محضر انجمنستانان و ادیبانی چون یحیی زکریا قزوینی، جلال‌الدین همای و سعید نفیسی بهره گرفت و هم‌زمانی، یوزگرین فیستگانو استادان عصر مابرجوم، دکتر عدلحسین زین کب است. تحقیق در احوال و آثار یزاد در محیط‌های عهد شلوخ با عنوان «کمال‌الدین یزاد» و «بهره مسیح در ادب فارسی» از مجله کتلهای دکتر آریان هستند. همچنین، دو اثر معروف «سرنو نزدیک در تاریخ» و «تجیب حتی و «جهان اسلام» از یوزدودر شیرو، از مجله «شعشعی مدله کار نشر» که آریان به‌فارسی‌گد، از مجله «شعشعی و حود» مخصوصاً از هیات‌است، تا ماجدید چاپ کتاب تاریخی و ژانرشد «جهان اسلام» پس از سی سال، پیدای شد. پادشاه به گفت‌وگو بستیم.**

خانم آریان، اگر اجازه بدهید گفت‌وگو را با دوران تحصیل شما آغاز کنیم.
من در شهر کوچکی به نام قریان که ظاهرآ در حال حاضر برای خود شهری شده است متولد شدم. هنگام طفولیت من قریان مدرسه دخترانه نداشت، پاره من که در این شهر مرد معترف موجهی به‌شمار می‌رفت.اقام به تأسیس یک مدرسه دخترانه کرد و یکی از بانوانی را که در این شهر به عنوان روضه‌خوان معروف بود و زن باسوادی به‌شمار می‌رفت، به مدیریت مدرسه انتخاب کرد تا مردم معمولی را همی شوند. دختران‌کدام به‌مدارسه رفتند. البته معلّم مدرسه ختلهای باسوادی بودند.

آخرین کلاس این مدرسه هشتاد و دو من و خواهرام سه کلاس اول خیرستان را در طول یک سال درمعلمی که من به‌خانه ما تدریس می‌کردم، خواندم و برای امتحان کلاس نهم به مشهد فرستاده شدم. من در آن امتحانات شاگرد اول شدم. پس از آن به اتفاق خواهرام نیز دانشسرای همدانی مشهد به تحصیل پرداختیم. بعد از یکی دو سال تدریس در همان دانشسرای همدانی کلاس ششم را خواندم. آن سال امتحان کلاسهای ششم اسم از لیلی و علی در تهران برگزار می‌کردند. ناچار برای امتحان به تهران آمدم و بین

تمام شاگردان اسمی ایران مقام دوم را الحراز کردم. پس از آن از پدرم اجازه گرفتم که برای ادامه تحصیل با برادرانم در تهران بمانم و ایشان اجازه دادند.

آن سالها دوران سخت زندگی من بود. سالهای مناسجری در تهران، از این‌خانه به آن‌خانه شدن و مشکلات دیگر، اما به هر ترتیبی بود سال ۱۳۳۲ در دانشکده ایبات ثبت نام کردم و در دانشسرای عالی لیسانس گرفتم. در آن زمان بعد از مقطع کارشناسی دوره کارشناسی ارشد وجود نداشت و باید مستقیماً در آزمون دوره دکتری شرکت می‌کردیم. شیوه قبول شدن در دوره دکتری هم این بود که شاگردان اول تا سوم هر کلاس

می‌توانستند دکتری بخوانند. آن سال نفر اول رشته ادبیات، همسرم دکتر عدلحسین زین کوب بود و نفر دوم من بودم. این شد که دوره دکتری را با هم گذرانیدم.

از اساتیدی که در دانشسرای عالی تدریس می‌کردند چه کسانی را به‌خاطر دارید؟
درس تاریخ ایران را با علی اصغر خان حکمت گذرانیدیم، او آدم بسیار بااطمئنه‌ای بود و وقتی ایشان شرح حال بودا را درس می‌داد وقت کلاس تمام شده ما مانگرم چون که چرا وقت تمام شده است، گفتگوی که تمام سخن‌های اقامت در یک شهر غریب را برای ما آسان می‌کرد. آفتاب استفاده از محضر درس درخشان‌ترین ستارگان استادان بود و روزگار، همای، معین، سعید نفیسی، فریبه صفا، پروان‌دو، حکمت و…

کار علمی را چگونه و از کجا آغاز کردید؟

اولین کارهای علمی من در واقع رسالتی بود که در دوران تحصیل از کلاسهای استادانم می‌بویش. همان‌طور که گفتم حضور استادیدشتیستی که از درس آنان بهره می‌بردم تمام مشکلات زندگی را با کم آسان می‌کرد. من برخورد فیزی می‌دانستم، رسالتی را با دیدن کار کلاسهای درسی این اساتید نگفتم می‌شد، به‌گرنه‌ای بوسم که از اوج علمی قابل قبولی برخوردار باشند. آن زمان شو کار این بود که دانشجو برای هر درس، با استاد آن درس رسالتی می‌گرفت و علاوه بر رساله باید به‌طور شفاهی نیز امتحان می‌یاد. من برای درس تاریخ ایران موضوع زن در دانشسرای قرآن را انتخاب کرده بودم و در کلاس استاد مدرّس روضی، موضوع قرآن در قوسنامه نخستین کارهای علمی من در دانشگاه بود. این شروع شد. در دوره دکتری با دکتر زین کوب از اوج کردم و تا حدودی از حجم مطالعه‌م کاسته شد.

موضوع رساله دکتری شما چه بود؟

در ابتدا اثر هرنسلی هاربا به عنوان موضوع رساله دکتری انتخاب کرده بودم. اما به تدریج از آن موضوع صرف‌نشدیم. شیوه مسج را برای رساله‌م انتخاب کردم و شروع کردم به مطالعه در قرآن درباره مسیح و دین او، راضعی من در این رساله علی اصغر خان حکمت بود.

کار ترجمه را به‌طور جدی چگونه آغاز کردید؟
تا زمانی که فرانسه خواندم و بعد انگلیسی اما عجیب اینکه اکثر ترجمه‌هایی به‌انشتی، مقاله‌های انگلیسی، فارسی است. اولین ترجمه‌های من در مجلات آن زمی به‌چاپ می‌رسید. اولین کتابی که ترجمه کردم کتاب شرق نزدیک در تاریخ از لیلی حتی خود بود. هم کتاب جهان اسلام از لیلیوز.

از مسراتان هم در کارهای ترجمه کمک می‌گرفتید؟
تا زمانی که ایشان در حد حیات بودند، همیشه پس از اتمام آثارم، کتابی به‌آنها می‌فراخت و نکاتی را اضافه یا کم می‌کرد. وقتی او کلام را می‌دید خیال راحت می‌شد و مطمئن می‌شدم اشکالی در کار وجود ندارد. البته بسیاری از آثار مربوط به زمانی است که در کنار ایشان نبودم. شرق نزدیک را در آمریکا ترجمه کردم و اتفاقاً ترجمه آن را در دانشگاهی انجام دادم که خود حتی فر آن حضور داشتند و خیلی مواقع او را می‌دیدم.

فرمودید بعد از ازدواج از میزان فعالیت‌های گنشد خود چرآ آثار کمتر زین کوب به‌فداری به‌نظرم یادش بودند که وقتی کارهای خودم را با آنها مقایسه می‌کردم گفتم شرمند می‌شدم. مرحوم زین کوب از نوزده و بی‌هزار بود. علم و دانش از او می‌توانید بود. به‌هیچ‌گنشی نیاز نداشتند.

زنان آسمانی

گفت‌وگو با دکتر قمر آریان به‌بهانه تجدید چاپ «جهان اسلام»

همیشه به من می‌گفت خیلی چیزها در ذهنم هست که هنوز نگفتم. حتی اندکی پیش می‌گرم که می‌گفت دهنم هنوز پوست از ناخن‌ها جدا شده‌است. گفتم آریا، دیگر ممکن است بویاد نوع کسی در طی ۷۸ سال عمر، این همه کتاب تألیف کند.

در مورد ترجمه کتاب جهان اسلام بگردید.

«جهان اسلام» از ابتدای وحی به‌پایم آغاز می‌شود و تا آخر دوره خلافت ادامه دارد. اهمیت این کتاب بیشتر به‌بخش اول است. اسباب مربوط می‌شود. می‌دانم که یکی از اعضای خاندان اموی به نام عدالرحمن پس از سقوط این سلسله توسط عباسیان، به اسپینبارفت. او در آنجا سلسله‌ای تشکیل داد و ورود اسلام به اسپینبارعت زرفی و رشد فراوان آن سرزمین شد. این رشد و تعالی در عرصه‌های مختلفی چون علم، ادبی و هنری رخ داد. دانشمندی مثل ابن‌خلدون، این خطیب، ابن‌خثیر، ابن‌میمون و بسیار کسان دیگر در این دوره زیسته‌اند. در این زمان سرزمین اسپینبارا به عرصه سخن می‌گفتند. البته آثار عربی مختلفی اموی در اسپینبارا توانایی بودند. از سوی دیگر اروپاییان از اینکه بخشی از آن قاره در اختیار مسلمانان قرار داشتند به شدت نگران بودند. این دو عامل موجب شد که در نهایت توکنی‌ها موفق شوند مسلمانان را در اسپینبار شکست بدهند. ایشوول اشاره می‌کند آثاری که از اسپینبار دوره اموی باقی مانده نشان از عظمت آن دوره دارد.

این کتاب برای نخستین بار در سال ۱۳۳۲ چاپ شد. اما بعد از انقلاب منتشر نشد، تا اینکه چندی پیش رئیس انتشارات امریکریا من تماس گرفت و اطلاع داد که قصد دارد مجدداً این اثر را به‌چاپ برساند. در چاپ دوم نسبت به چاپ اول تغییراتی هم اعمال شده است.
در حال حاضر آثاری در دست تألیف یا آماده انتشار دارید؟
دکتری انجام داده بودم. موضوع زن در قرآن است. چندی پیش که یادداشت‌های دکتر زین کوب را روزی می‌دیدم - البته بیشتر یادداشت‌های ایشان در دوره معارف است و مقدار اندکی از آنها در حله باقی مانده - به همین مطلب عزم می‌برخویدم. ترجمه شده همسر ادله‌های آنرا بی‌نظم نوشتند. ظفر ابن‌علی خوبیت است. نشان کنی و بنابرین تصمیم گرفتم این کار را تمام کنم. این کتاب تحقیقی است. درباره زمانی که نشان در قرآن آمده است. مانند حضرت مریم(ع)، زلیخا، زن ایوب و…

در آستانه انقلاب اسلامی

(استادی از اولین سالهای حکومت پهلوی،) به کوشش جلال فرهمند، ۶۵۵ صفحه، ۴۰۰۰ تومان
این کتاب بر مجلهٔ فصلی تنظیم شده و دلیل هر بخش، اسناد مربوط به موضوع آن بخش گردآوری شده است. این فصل‌ها برندهٔ ابراز آعات علمی برای حفظ و پایداری نظام پهلوی، پیشقدم افراد برای پایداری نظام پهلوی، مخالفتان رژیم در دانشگاهی، مطبوعات و رسانه‌های داخلی و بین‌المللی، دانشگاه و دانشجویان، مورخین و هیأت وزیران اشرف امامی، صنعت نفت، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، آصفهان، تهران، خراسان، خوزستان، زنجان و قزوین، فارس، کردستان، کرمان، گیلان.

شیخ ابوالرحیم زنجانی

(زمان زندگی و خاطرات به‌خشمه‌بختی در ولایت کرمانی پایمرو، البته معصوم)
علی ابوالحسنی (شیر)، ۵۳۷ صفحه، ۴۵۰۰ تومان
شیخ ابراهیم زنجانی از بزمه دانش‌مؤسسان حوزه دینی نجف و واقفان زنجان در عصر قاجار است که در برهه‌های این تاریخ مشروطیت نیز نقش بارزی ایفا کرده است.

این کتاب با تامل، تحصیل و ازدواج شیخ آغاز می‌شود و

مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران منتشر کرد

در بخش سوم به شرح حضور وی در مشروطه اول می‌پردازد. مسوطرین بخش کتاب مربوط به حضور زنجانی در این بخش چگونگی عضویت زنجانی در حزب معزکرات اول و نیز وضعیت و مسیر تاریخی این حزب مورد بررسی قرار می‌گیرد.
یکی از قسمتهای جالب کتاب، بخش فتنه (زنجانی در دادگاه تاریخ) است که شامل دیدگاههای امام و سایر نظرگاههای تاریخی نسبت به شیخ ابراهیم زنجانی است. بررسی و نقد خاطرات منتشرشدهٔ زنجانی به همراه یک ضمیمه که بخشی است در باب مقامات والای پایمرو (نماز) در هستی، پایان بخش کتاب علی ابوالحسنی هستند.

ایران معاصر و غرب جدید

(از آرمادی تاریخی - فلسفی بر ویشه‌های انقلاب اسلامی)، ۳۰۴ صفحه، ۴۶۰۰ تومان
کتاب جاشر شامل مجموعه مقالاتی از صاحب‌نظران تاریخ و علوم اجتماعی است. در جاشبه تاریخ - از دکتر سعید عبادت، مسیحیت، مشخصه فرهنگ غرب به‌نظم دکتر کریم مجتهدی، واقعیت اجتماعی شیخ از صفویه تا قاجار اثر سعید پارسانیا، حدسائل سرگردانی دراه عربی شدن و تجدیدمابى نوشته دکتر رضا داوری، فلسفه تجدد و ماهیت تاریخی آن در ایران از موسی نجفی، نقاسیر

مدرنیستی از انقلاب اسلامی و پروژه حتی سازی تقدیسه انقلاب اسلامی اثر داوود مهدوی زادگان، شرق شناسی چرا و چگونه به وجود آمد؟ دکتر عبدالهادی آصفهانی، تحولات فلسفی - فرهنگی ایران در دوره پهلوی اثر موسی قنیه‌حقی، مابعت و عوامل انقلاب اسلامی ایران به‌نظم استاد برضی مطهری و جوان مسلمان و پاسخ اسلامی به دنیای مجدداً نوشته دکتر حسین نصیری، مجموعه مقالات تاریخ ایران معاصر و غرب جدید را تشکیل می‌دهند.

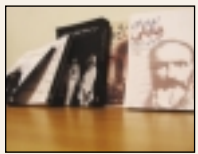
قیام آیت الله حاج آقاآزورالله نجفی آصفهانی

سیداسدالله رسا، ۲۵۰ صفحه همراه با تصاویر، ۳۶۰۰ تومان

بخش اول این کتاب پس از طرح بحثی نظری دربارهٔ جامعه‌شناسی نظام استبدادی جامعه‌شده به بیان نظریات حاج آقاآزورالله پیرامون دولت قدر مقدور و نظام مشروطه مشروعه می‌پردازد. نگارنده در بخش دوم، قیام آله و درگذشت و شهادت وی را مورد بررسی قرار داده است. آخرین بخش کتاب به یادداشت‌های پرآلنده حاج آقاآزورالله می‌پردازد.
ایران معاصر و غرب جدید

فرزان فروزدمشروطه

سیدمصطفی قزنی، ۵۱۴ صفحه، ۴۰۰۰ تومان
انقلاب مشروطه سرآغاز تحولات ایران مدرن است که

بدون درک صحیح آن، به شناختی جامع از تاریخ و سیاست یک‌سده اخیر ایران نخواهیم رسید. فرزان فروزدم مشروطه کتابی است که در کنار پرداختن به تاریخ مشروطه ایران، به شناسایی این نهضت نیز گامی دارد. این کتاب، سیر تاریخی خود را از زمینه و پیشه‌های که به انقلاب مشروطه منتهی می‌شود آغاز می‌کند و تا ساماندهی و اجرای کودتای سیدضیاء و رضاشاه در سال ۱۳۱۹شمسی ادامه می‌یابد.

برای آگاهی بیشتر از تازه‌های نشر مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران و همچنین دیگر فعالیت‌های این مؤسسه می‌توانید به نشانی اینترنتی www.warong.com مراجعه کنید.

درد مشترک

گفت و گو با دکتر گلناز سعیدی نویسنده کتاب انقلاب اول روسیه و عصر مشروطه

مجید فرغی

چرا برای ادامه تحصیل در مقطع دکتری به کشور تاجیکستان رفتید؟

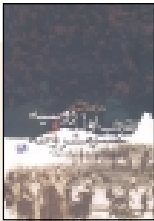
علامه‌مقدم در دوره انقلاب مشروطه ایران تحقیق کنم و تأثیر انقلاب اول روسیه (۱۹۰۵) را بر آن مورد بررسی قرار دهم. منابع فارسی و انگلیسی انقلاب مشروطه را که در ایران موجود بود بررسی کردم اما به واقعیت‌های این انقلاب پی نبردم. هیچ منبع موثری در انقلاب مشروطه نداشتند. برای آن‌ها موفقیت، در طول تاریخ، دول بی‌گناهی هیچگاه به نفع کشور ما ذکر نکرده‌اند. اگر تعصب را کنار بگذاریم، می‌بینیم انقلاب اول روسیه ناموفق‌تر است. هر چه سیاسی مردم تأثیر گذاشت و مسئله اجتماعی یافت و آن بالا برد. گروه زبانی از کارگران لرلی در دوره ۱۹۱۳ تا ۱۹۱۵م به آسیای میانه مهاجرت کردند و در کارخانه‌ها مشغول به کار شدند. در آن زمان دانشجویان آزوسی احزاب سوسیال دموکرات در این کشورها فعال شده بودند. که افکار آزادیخواهان خود را ناسودگانه به این گروه از مهاجران و کارگران منتقل کردند. بعدها که انقلاب اول روسیه شکست خورد و این مهاجران به دلیل احساس خطر در روسیه به ایران بازگشتند همان جنبه‌ها را در ایران به ویژه در تبریز متکثر دادند. به تدریج این جنبه‌ها تسخیر یافت و این احساسات نیز در نهایت به افسانه‌های **تاجیح به دست آمده از پژوهش‌ها** شده. **آیا می‌توان به این سؤال پاسخ داد که انقلاب اول روسیه چه تأثیری بر انقلاب مشروطه داشته است**؟

مشکل است افرادی باشند که نسبت به این کتاب واکنش نشان دهند. چون برای بزرگداشت یکصدمین سالگرد انقلاب مشروطیت مقاله‌ای با عنوان «انقلاب مشروطه به روایت ناظران روسی» ارائه کردم که در تن از استادان در برابر آن موضع گرفتند و گفتند روسیه و انگلستان همیشه خائن بوده و هیچ نقش موثری در انقلاب مشروطه نداشتند.

البته با آنها موافقتی، در طول تاریخ، دول بی‌گناهی هیچگاه به نفع کشور ما ذکر نکرده‌اند. اگر تعصب را کنار بگذاریم، می‌بینیم انقلاب اول روسیه ناموفق‌تر است. هر چه سیاسی مردم تأثیر گذاشت و مسئله اجتماعی یافت و آن بالا برد. گروه زبانی از کارگران لرلی در دوره ۱۹۱۳ تا ۱۹۱۵م به آسیای میانه مهاجرت کردند و در کارخانه‌ها مشغول به کار شدند. در آن زمان دانشجویان آزوسی احزاب سوسیال دموکرات در این کشورها فعال شده بودند. که افکار آزادیخواهان خود را ناسودگانه به این گروه از مهاجران و کارگران منتقل کردند. بعدها که انقلاب اول روسیه شکست خورد و این مهاجران به دلیل احساس خطر در روسیه به ایران بازگشتند همان جنبه‌ها را در ایران به ویژه در تبریز متکثر دادند. به تدریج این جنبه‌ها تسخیر یافت و این احساسات نیز در نهایت به افسانه‌های **تاجیح به دست آمده از پژوهش‌ها** شده. **آیا می‌توان به این سؤال پاسخ داد که انقلاب اول روسیه چه تأثیری بر انقلاب مشروطه داشته است**؟

مورده جدید شماره ۱۵
شعبه ۱۷ دی ۱۳۸۲
تاریخ / ۱۹/

داشت. در واقع انقلاب اول روسیه جنبه‌های مثبتی برای ایران داشت و افکار انقلابی را اصلاحه داد. در مباحثی که بنده مورد بررسی قرار دادم هیچ‌گونه گنگنهای که منتقدان تأثیر مثبتی این انقلاب بر انقلاب مشروطه باشد، نشاند.

از دیگر آثار،ی که تاکنون منتشر کرده و یا در دست تألیف خارجیه نوشته‌ه که هنوز منتشر نشده و فکر می‌کنم عدم انتشار آن به خاطر مسائلی است که درباره جرایم سه گانه پیش آمده کتاب دیگری نیز نوشته‌ام که در آن به شخصیت سیاسی-اجتماعی، فرهنگی و مذهبی کاپیتان عباس دیبورد که پی‌انگاز نیروی دریایی ایران بود، پرداخته‌ام. کاپیتان دیبورد، به‌دنبال درگیری من بود به خاطر قطع همکاری که به او داشتیم از کتاب، از نوشته‌ام، تمام استنادم را جمع آوری کردم و به کمک دکتر سیدجعفر حسینی، استاد دانشگاه و محقق حوزه جرم کشور، که برایش کتاب را برپه‌ام مطالعه خلیج فارس و دریای عمان را نیز به خوبی خواندم و کاپیتان عباس دیبورد، معلومات دریایی خوبی داشت و افرادی وطن پرست بود اما متأسفانه دولت وقت پهلوی او را چنان در امور دریایی درباری خود به خدمت نگرفت و حتی در مواردی سرگردان را تاراج کردند. به گزینهای که در نهایت از لحاظ دست و پا زدن به هیچ جایی نماند.

عنوان این کتاب را از سرگشتگان گرفته‌ام که در آن به سنت خودنمایی می‌کنم و می‌گویم چگونه شیون و شوگرهت و برخلاف قوانین رفتار نکردم، در پایه پنجم باقی ماندم.

تکین ایران

فصلنامه مطالعات جنگ ایران و عراق سال چهارم، شماره سیزدهم، تابستان ۱۳۸۲، صاحب امتیاز: مرکز مطالعات جنگ ایران و عراق، مدیر مسئول: محسن وخت‌طلب، سردبیر: محمد درویدان

درست است که جنگ‌ها همیشه توأم با کشتار و ویرانی و نابودی هستند اما این تمام واقعیت‌های مربوط به جنگ را در بر نمی‌گیرد. گرچه هیچ انسان خردمندی جنگ و مزارعه میان انسانها را امری پسندیده نمی‌داند، اما تاریخ بشریت نشان داده است که جنگ‌ها در بیشتر تمدن‌های بشری سهم غیرقابل انکاری ایفا کرده‌اند.

تجزیه نشان داده است انسانها در شرایط بحرانی و خطرناک سعی و تلاش بیشتری برای برتری پیشرفت از خود بر دیگر می‌دهند. نمونه بارز و واضع آن دو جنگ عاشقگیر اول و دوم در سده بیستم میلادی است که در کنار ویژگی‌های حول انگیز و نابودی کشورها، جوانان کشتافات و اختراعات بشری نیز سبب صعودی داشت. از همین روست که امروز برخی از اندیشمندان جنگ‌ها را نیز به عنوان بخش بزرگی از حیات جمعی انسانها دارای تأثیرات مثبت و مفید زیادی می‌دانند که از این میان شاید آورند تیر می، مؤلف کتاب عظیم

جنگ شش ساله رژیم بعثی عراق علیه ایران نیز بدون تردید دارای تأثیرات بسیار فراوانی در کشور ما بوده و خواهد بود و بررسی‌های علمی و تاریخی بی‌مروم تأثیرات و عواقب آن قطعاً در خور تأمل و حائز اهمیت است. سیزدهمین شماره فصلنامه مطالعات جنگ ایران و عراق به موضوع تاریخ و تاریخ‌نگاری جنگ اختصاص یافته که نشان از هوشمندی پدیدآورندگان فصلنامه دارد. حضور مطالب کاوره بیات که از جلدی‌ترین و پرکارترین محققان کنونی جامعه ما، به برتری علمی این شماره فصلنامه افزوده است.

پایانپورت که مرصه تاریخ در ایران از جبهه مثبتی توریک هنوز حقیر است. از این رو اختصاص یافتن بخشی از این نشریه به مباحث نظری دربارهٔ جنگ قطعاً امری به جا و مفول خواهد بود.بخش مقاله‌ها شکل و شنیدلی کاملاً تاریخی دارد. خصوصاً مقاله دکتر اسمعیل قانان با عنوان تاریخ‌نگاری جنگ در عصر اسلامی (از آغاز تا عصر عباسی).

نقد و نظر و بررسی و دیدگاه‌هایی که درباره جنگ وجود دارد نیز، بخش دیگر فصلنامه را تشکیل داده است. در بخش با ارایان این فصلنامه، سه سنده مربوط به جنگ ایران و عراق ارائه شده که می‌تواند مورد استفاده پژوهشگران قرار گیرد.

فصلنامه «مطالعات جنگ ایران و عراق» در ۱۶۰ صفحه و با بهای ۷۰۰تومان در مرکز فروش این نشریه واقع در خیابان

انقلاب، خیابان نهر رازی، مجمع نشانان نهر رازی، انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ قابل تهیه است.

مجمین علاقه‌مندان می‌توانند با مراجعه به نشانی اینترنتی *www.meghnat.com* به مطالب این فصلنامه دسترسی پیدا کنند.

اسطوره‌ها و افسانه‌های ایرانی

سرور دانای آسمان‌ها

توتی آن، چارلز فیلیپس، مایکل کریگان

مترجمان: زهره هدایتی، رامین کریمیان

نشرنی، چاپ اول ۱۳۸۲، ۳۳۰نسخه، ۸۰۰۰تومان

کتاب حاضر با نگاهی به تاریخ باستانی ایران آغاز می‌شود و

نیم نگاهی به تاریخ و تمدن ایلام، هات، پارس و تشکیل امپراتوری هخامنشی در سال ۵۵۹قبل از میلاد دارد. در ادامه به اختصار، تاریخ پارتیان، سلوکیان و ساسانیان مورد اشاره قرار گرفته و سپس به طور گذرا، ایران دوره اسلامی معرفی شده است.

پس از این، کروئولوژی کوتاه افسانه‌های کهن ایرانی به شکل کامل‌تر مورد بررسی قرار گرفته که به چهار بخش تقسیم شده‌اند: در بخش افسانه‌های جهان آغازین، شعله‌های خرد حماسه شاهان و سرزمین داستان سرایان تقسیم شده‌اند. در بخش افسانه‌های جهان آغازین، اسطوره‌های چگونگی آفرینش جهان و انسان، نخستین داستان زمینی و بهشت در قسمتهای جداگانه مورد بررسی قرار گرفته‌اند. بخش افسانه‌های خمریه به‌شاه زرتشت، نیروهای خیر و شر، شکست اهریمن و... اختصاصی دارد.

زال، شاهزاده‌ای سپیدموی، رستم و سهراب، اسفندیار دلاور و اسکندر جهان‌گشا از جمله افسانه‌های ایرانی معرفی شده در بخش حماسه شاهان هستند و داستانهای هزار افسانه، در طلب عشق، خواران حسود، شطرنج چگونگی به ایران آمد و... بخش سرزمین داستان سرایان این کتاب را تشکیل داده‌اند. در این کتاب که در ۱۲۰ صفحه و با کاغذ گلارمه به چاپ رسیده، علاوه بر تصاویر زیبایی از شهر باستانی ایران مثل سنگ‌نبشته‌ها، پیکرنگ‌ها، سفالینه‌ها، سکه‌ها، آثار معماری و نقاشی، به تصویری از طبیعت ایران نیز بر می‌خوریم.

همچنین جلدلی با موضوع خط سیر زمان از هزاره‌های پیش از میلاد تاکنون، در کتاب آمده است. دکتر وستاسرئوس، محقق جهان کریس از مسئولان موزه بریتانیا، به عنوان مشاور با نگارندگان این کتاب همکاری داشته است.

کتاب همکاری داشته است.

کتاب همکاری داشته است.

فصلنامه مطالعات جنگ ایران و عراق سال چهارم، شماره سیزدهم، تابستان ۱۳۸۲، صاحب امتیاز: مرکز مطالعات جنگ ایران و عراق، مدیر مسئول: محسن وخت‌طلب، سردبیر: محمد درویدان

درست است که جنگ‌ها همیشه توأم با کشتار و ویرانی و نابودی هستند اما این تمام واقعیت‌های مربوط به جنگ را در بر نمی‌گیرد. گرچه هیچ انسان خردمندی جنگ و مزارعه میان انسانها را امری پسندیده نمی‌داند، اما تاریخ بشریت نشان داده است که جنگ‌ها در بیشتر تمدن‌های بشری سهم غیرقابل انکاری ایفا کرده‌اند.

تجزیه نشان داده است انسانها در شرایط بحرانی و خطرناک سعی و تلاش بیشتری برای برتری پیشرفت از خود بر دیگر می‌دهند. نمونه بارز و واضع آن دو جنگ عاشقگیر اول و دوم در سده بیستم میلادی است که در کنار ویژگی‌های حول انگیز و نابودی کشورها، جوانان کشتافات و اختراعات بشری نیز سبب صعودی داشت. از همین روست که امروز برخی از اندیشمندان جنگ‌ها را نیز به عنوان بخش بزرگی از حیات جمعی انسانها دارای تأثیرات مثبت و مفید زیادی می‌دانند که از این میان شاید آورند تیر می، مؤلف کتاب عظیم

جنگ شش ساله رژیم بعثی عراق علیه ایران نیز بدون تردید دارای تأثیرات بسیار فراوانی در کشور ما بوده و خواهد بود و بررسی‌های علمی و تاریخی بی‌مروم تأثیرات و عواقب آن قطعاً در خور تأمل و حائز اهمیت است. سیزدهمین شماره فصلنامه مطالعات جنگ ایران و عراق به موضوع تاریخ و تاریخ‌نگاری جنگ اختصاص یافته که نشان از هوشمندی پدیدآورندگان فصلنامه دارد. حضور مطالب کاوره بیات که از جلدی‌ترین و پرکارترین محققان کنونی جامعه ما، به برتری علمی این شماره فصلنامه افزوده است.

پایانپورت که مرصه تاریخ در ایران از جبهه مثبتی توریک هنوز حقیر است. از این رو اختصاص یافتن بخشی از این نشریه به مباحث نظری دربارهٔ جنگ قطعاً امری به جا و مفول خواهد بود.بخش مقاله‌ها شکل و شنیدلی کاملاً تاریخی دارد. خصوصاً مقاله دکتر اسمعیل قانان با عنوان تاریخ‌نگاری جنگ در عصر اسلامی (از آغاز تا عصر عباسی).

نقد و نظر و بررسی و دیدگاه‌هایی که درباره جنگ وجود دارد نیز، بخش دیگر فصلنامه را تشکیل داده است. در بخش با ارایان این فصلنامه، سه سنده مربوط به جنگ ایران و عراق ارائه شده که می‌تواند مورد استفاده پژوهشگران قرار گیرد.

فصلنامه «مطالعات جنگ ایران و عراق» در ۱۶۰ صفحه و با بهای ۷۰۰تومان در مرکز فروش این نشریه واقع در خیابان

انقلاب، خیابان نهر رازی، مجمع نشانان نهر رازی، انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ قابل تهیه است.

مجمین علاقه‌مندان می‌توانند با مراجعه به نشانی اینترنتی *www.meghnat.com* به مطالب این فصلنامه دسترسی پیدا کنند.

وروابط نزدیک این آزادیخواهان باعامة مردم زمینه گسترش افکار دموکراتیک و حرکت‌های انقلابی ایران را فراهم کرد. این در مقاله‌ای به نام «پیداری آسیای کشره‌های آسیایی را در حالی ترسیم کرده که انقلاب دموکراتیک در پی جنبش روسیه در سال ۱۹۱۵م، آنان را نیز در بر گرفته است.

با توجه به اینکه شما منبع روسیه را هم مورد بررسی قرار داده‌اید، آیا می‌توانید بگویید روسها چه دیدگاه و نظری نسبت به انقلاب مشروطه دارند؟

در مقاله‌ای که برای بزرگداشت یکصدمین سالگرد مشروطیت ارائه دادم، نظر روسها را مطرح کردم با بررسی منابع روسی درمی‌یابم که برخلاف تصور موجود روسها انقلاب مشروطه را سرکوب نکرده و نظر آنها درباره انقلاب مشروطه مثبت بوده است. در واقع روسها برخلاف انگلیسها درباره انقلاب مشروطه حقیقاً را توده نداشتند و طو آنان را معنک کرده‌اند.

انقلاب مشروطه با مسائل تنبی و مذهبی همراه بود اما این در انقلاب اول روسیه هیچ نقش نداشتند است. بنابراین به نظر می‌رسد حساسیت‌هایی این دو انقلاب متفاوت باشد. در انقلاب مشروطه روحانیت نقش پررنگی داشته و حضور آن سرنوشته‌ساز بوده است. علاوه بر آن در فاصله سالهای ۱۹۱۱م تا ۱۹۰۶م زمینه‌های مذهبی به طور کامل در کشور ما وجود داشته و محققان روسی هم به آن اشاره کرده‌اند. من در این پژوهش قصد نداشتم انقلاب روسیه را با انقلاب مشروطه مقایسه کنم بلکه فقط تأثیر انقلاب روسیه بر مشروطه، بررسی و تحلیل شده است. محاسنظر که گفتید دین و مذهب در انقلاب روسیه چگانهی نداشته و در این پژوهش هم فقط امکان انقلابی و اولاً نقش مسلح انقلاب و خرد سیاسی مردم مورد توجه بوده است.

انقلاب ۱۹۰۵ روسیه و انقلاب مشروطه تأثیر منفی هم گذاشته است طوری که خطوط اصلی آن را به سمت و سوی دیگر سوق دهد؟

هیچ یک از این دو انقلاب رهبر مشخصی نداشتند. البته روحانیونی از جمله آیت الله بهبهانی و آیت الله طباطبایی نقش موثری در مشروطه داشتند اما رهبر واحدی وجود نداشتند و همین فقدان رهبری واحد، یکی از عوامل شکست مشروطه بود. در مجموع می‌توان گفت مسئله مهم در انقلاب روسیه، انانیه، انانیه افکار انقلابی در جهان بود اما بعد از انقلاب ۱۹۱۷ و روی کار آمدن آسین و استالین، منابع اقتصادی مورد توجه قرار گرفت که این امر اثر منفی در ایران

سه کتاب

از بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی

معانی مادامتا و تجرود نافله و انگوته و دعا، شفا و قدر، خرسندی و خشم پروردگار، ترسیم منظر قامت، عفو و بخشش، پاسبان و بخل، فطرت و بخشش الهی، معنی و تحلیل لقمانه و دیدگاه مفسران و بسیاری از شخصیت‌های عرفانی مانند فیض کاشانی، فخر رازی، صدرالمتألهین، میرزا جواد آقاقلی تریزی، امام حسین، علامه طباطبائی و برخی دیگر پیرامون لقمانه، رابطه بین مگرمت و هدایت، تحصیل شایسته به پروردگار معتمد، ترسیم دوران فطرت، جوادقلی ارواحی الهی، درجات اولیاء طهارت گناه...از موضوعاتی است که در شرح و تفسیر ساجات شعیبیه، در این کتاب به آنها پرداخته شده است. این اثر تألیف دکتر محمدعابد عبدجباری است که با شمارگان ۲۰۰۰ نسخه و به بهای دو هزار و ۳۰۰ تومان عرضه شده است.

دیگر که بر اساس موضوع و با استفاده از مقدمه مؤلف کتاب بر آن نهاده شده است. موضوع این کتاب بیان آدابهای معنوی و لا‌ا‌ها است. از جهت ترفند بهیچ‌گونه نباید آن را ویژگی‌های مهم و نادر این کتاب آن است که بسیاری از فرقه‌های عمومی بین کلمات و الفاظ قرآنی را تزیین می‌کنند، از این اثر سه نسخه خطی وجود دارد که یک نسخه آن در کتابخانه آستان قدس رضوی و دو نسخه در کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی است. یکی از این دو نسخه تقیس به خط مؤلف است.

کتاب «بهجة‌الخاطر و تزهة‌التأمل» به تحقیق سیدامیررضا سنکری زاده با شمارگان ۲۰۰۰ نسخه و بهای یک هزار و ۲۰۰ تومان زوجه بازار نشر شده است.

کتاب فی الاخلاق و العرفان
این کتاب از مؤلف قدیمی عرفانی شیعیه و اخلاصاً مربوط به قرون پنجم و ششم هجری است که در آن ششم هجری است و احادیث اخلاقی به تفصیل بیان شده است. آیت الله رضا اسفندی، پژوهشگر محقق این کتاب، مقدمه آن را از تألیف و تصنیفات سبب یکی از علمای شیعه معرفی می‌کند و احتمالاً می‌داند که وی از بزرگان قرن پنجم باشد. وی اظهارأسف می‌کند که پس از کوشش و تلاش فراوان موفق به شناسایی مؤلف و تاریخ تألیف کتاب نشده و آن را به عنوان اثری که یک مقدمه آن مجهول است تصحیح و تحقیق کرده است. دیگر مقدمه کتاب مربوط به محمد واعظ‌آهاده خراسانی است. این کتاب با شمارگان ۱۵۰۰ نسخه و بهای دو هزار و ۵۰۰ تومان منتشر شده است.

امیر حسین شرافت

کتاب، مطوعات، مینما، تناور، رادیو و تلویزیون، رسانه‌های مستند که در خارج بشر نشانی خود را به عوالم ایجا کرده‌اند و هم‌مسافری که بشر کشت زوده به معنوی هم‌بون این رسانه‌ها است. شکی نیست که هر قدر میزان اطلاعات و مستوسی به منابع آسان‌تر باشد، آشنایی بیشتر رشد می‌کند و فرهنگ آموختار، بالنده‌تر و پویاتر خواهد بود. فناوری نوین اطلاعات با به ارمدان آژودن ژیم‌الوازه‌ای چند رسانه‌ای و اینترنت، باب جدیدی را گشوده است. این رسانه علاوه بر امکانات جانبی فراوانی که در اختیار قرار می‌دهد، سرعت، دقت و انبساط و یادگیری، به مدد آشنایی و فرهنگ آموخته تا زمینه رشد و توسعه بر مبنای واقع‌گرایانه و به افتخار کارآفرینان، مهم‌ترین دست‌چینی شدن را پدید فناوری ارتباطات و اطلاعات دانست. دست‌اندرکاران نشر دینی و دانشجویان و دانشگان مدعظه، رساندن علوم و معارف اهل بیت به علاقه‌مندان در سطح جهان، شاید پیشتر از هر کس با مشکلات و موانع رساندن منابع مکتوب شیعی به شیفتگان این معارف در کشورهای مختلف به ویژه عموم کشورهای عربی و اسلامی آشنایی دارند و چنانچه فرصت‌های فراوانی در دهه‌های اخیر پیش آید، به همین موانع و مشکلات آنها پیشتر بی‌خوابی بود. اما از چند سال قبل، به کمک سیس‌ها و برنامه‌های رای‌الواری، به تدریج منابع و مصادر علمی در قالب ژیم‌الوازه‌ای موضوعی و تخصصی با قابلیت‌های بسیار مفید پراکنش تولید و عرضه شده است. این ژیم‌الوازه‌ها که به نظر می‌رسد در سالهای اخیر پیشتر منابع و کتابهای اصلی علوم و معارف اسلامی را دور بر گرفته‌اند علاوه بر کمک به پژوهشگران و محققان داخل، بسز و فضایی بسیار مناسب برای رساندن این گونه منابع با کمترین موانع و مشکلات را نیز فراهم کرده‌اند. آثار نوین تولید ژیم‌الواری در علوم و معارف اسلامی، دام‌العلوم چند رسانه‌ای قرآن کریم با عنوان «جامع التفسیر» است که با قابلیت‌های متنوع متن، متن کامل ۲۰۵ عنوان تفسیر در ۱۱۲ جلد و با امکان جست‌وجوی پیشرفته همراه، ۲۰۰ ترجمه فارسی و ۶۸ ترجمه به ۸۰ زبان خارجی را در خود جای داده است.

برای اطلاع پیشتر از محتوا و تألیفات این کتابخانه بزرگ علوم و معارف قرآنی که در قالب چهار لوح فشرده عرضه شده و دو سی‌دی هم‌چنین تهیه شده، بین‌المللی قرآن کریم ویژه عنوان ژیم‌الواری و در تصاحب شده به سرآید که احمد مینایی طراح و مدیر این برنامه رفیق.

تولید این برنامه از چه زمانی آغاز شد و چه فرآیندی را طی کرد؟

امکان‌سنجی و تحلیل و طراحی این برنامه تا حدودی در سال ۱۳۸۳ انجام شده بود، اما کار جدی جامع‌التفسیر از اردیبهشت ۱۳۸۴ شد و تا اواخر مهرماه ۱۳۸۴ ادامه یافت. البته در مهرماه ارسال نسخه سه زبان برنامه برای نمایشگاه، سی‌دی تکس در امارات متحده عربی تولید شد. جامع اطلاعات تولیدی به ۶۰۵ جلد تفسیر و ترجمه بالغ می‌شد اما در نسخه جاری، حجم اطلاعات ۳۰۰ جلد دیگر افزایش یافت.

هدف اولیه تولید این برنامه ارتقای برنامه نورالانوار بود اما با تمرکز روی تفسیر قرآن، برنامه به جامع‌التفسیر تبدیل گردید، گرچه ارتفاع دانشنامه و قسمتهای دیگر نورالانوار ۱۲۲ است.

چه تفسیری از شیعه در این نرم‌افزار وجود دارد؟
در این نرم‌افزار ۱۵۰ عنوان تفسیر شیعی بر ۶۰۵ جلد به وحی قرآن، عربی وجود دارد. تفسیری مانند تفسیر من تفسیر خیروی و...

چه ترجمه‌هایی در این برنامه وجود دارد؟ آیا برای گنجینه‌اند آنها محدودیتی هم وجود دارد؟
مجموعاً ۶۴ ترجمه قرآن کریم در این برنامه وجود دارد که ۲۶ عنوان از آنها به زبان فارسی، ۹ عنوان به زبان

انگلیسی، ۳ عنوان به زبان روسی و ترجمه‌های دیگر به زبانهای ترکی، آذری، البانی، المانی، اردو، اسپانیایی، اندونزیایی، ایتالیایی، بلغاری، بنگالی، چینی و ژاپنی است. کتابنامه همه این ترجمه‌ها نیز در دسترس است. محدودیتها ترجمه می‌تواند این ترجمه‌ها توسط فرقه‌های منحرف مانند کاتولیکی تولید نشده باشد.

چه معیاری برای گزینش تفسیر و ترجمه‌ها داشته‌اید؟

در انتخاب تفسیر شیعی سعی بر آن بوده که تمام تفسیر موجود در بازار کتاب را در این برنامه بیاوریم، حتی بعضاً تفسیر ناباب از کتابخانه‌های معتبر قرآنی به امانت گرفته شده که پس از اخذ تصاویر از آنها، وارد مرحله تایپ و تصحیح شده‌اند. اما در تفسیر اهل سنت، اولویت با تفسیر مشهور مورد نیاز پژوهشگران قرآنی بوده است. در دوره ترجمه‌ها نیز روند مشابهی طی شده است.

آیا در مورد قاموسها و لغت‌های قرآنی اقدامی شده؟

مشخصاً به چه عنوانی ترجمه شده است؟
در این برنامه، فرهنگنامه‌های معروف قرآنی گنجانده شده است. آغازی مانند کتاب تحقیق فی کلمات القرآن تألیف مرحوم مصطفوی در سیزده جلد، قاموس قرآن نگارش سید علی اکبر قرشی در هفت جلد، مجمع‌البحرین طریحی در هفت جلد، مفردات راغب اصفهانی، هم‌چنین در قاموس عربی-عربی لسان‌العرب و لغت‌نویز مورد استفاده قرار گرفته است. از تفسیر اهل سنت چه کتابها و عناوینی در جامع‌التفسیر وجود دارد؟

پیش از ۳۱ عنوان تفسیر از مفسران اهل سنت در ۲۵۰ جلد در این برنامه وجود دارد. آغازی مانند تفسیر کشف‌الاسرار و عده‌الایثار از ابو‌الفضل میندی در ۱۰ جلد، تفسیر المعتبر از زبیلی در ۳۰ جلد، تفسیر سوره‌ای در ۹ جلد، الدر المنثور سیوطی در ۶ جلد، دوده سیر حنفی جامع‌الایمان فی تفسیر القرآن از طبری، تفسیر جلالین از سیوطی و تفسیر لغتی در ۱۰ جلد.

چه تعداد متن کامل تفسیر قرآن به زبان انگلیسی در این برنامه گنجانده شده؟

در این برنامه دو نسخه کامل قرآن وجود دارد که یکی تفسیر میراحمد علی و دیگری تفسیر نمونه به زبان انگلیسی است. هم‌چنین در این برنامه تفسیر نورالقرآن کتابخانه امیرالمؤمنین اسفهان و تفسیر المیزان به زبان انگلیسی و روشملل بر تفسیر بخشهای زبانی از قرآن نیز وجود دارد.

یکی از نیازهای قرآن پژوهان در مراجعه به برنامه‌های قرآنی، مراجعه به ترجمه و ترکیب آیات قرآن است. آیا در این رابطه نیز اقدامی کرده‌اید؟

بله، به این نیاز نیز توجه شده و از کتاب‌الجدول که در برزاندن تجربه و ترکیب تمام آیات قرآن است در این برنامه استفاده شده و کاربران می‌توانند نیازهای معرفی و نحوی خود را با این کتاب برطرف کنند. ظاهرآشما ترجمه گویای از قرآن نیز در این برنامه قرار داده‌اید. این ترجمه چه مشخصات و ویژگیهایی دارد؟

بله، ترجمه گویای فارسی فولادوند با صدای هدایت‌فر و ترجمه گویای انگلیسی قرآنی با صدای خاتم‌نوروزی در این برنامه عرضه شده است. هم‌چنین استفاده‌کنندگان می‌توانند ترتیل هر آیه را همراه با ترجمه گویا به شکل متوالی بشنوند.

در رابطه با روایات تفسیری و شأن نزول آیات چه

امکانات و معنوی در جامع‌التفسیر وجود دارد؟
در قسمت دانشنامه، کارنابل «حیثیه‌ای درای چهار ویژگی‌ارتباطی فرعی شامل روایات شأن نزول، تفسیری، مرتبط و موضوعی است. از ۱۱ جدول ۲۰ تفسیر روایی و غیرروایی، روایاتی که اسباب نزول آیه از آنها استخراج شده است و موردی که اتمام اهل بیت(ع) به تفسیر آیات پرداخته یا از آن به عنوان شاهد مثال استفاده کرده‌اند، و از جهت موضوعی فرعی در مورد محتوای آیه بیان کرده‌اند، در این قسمت نمایش شده است. کارنابل «ارت» نیز حاوی ترتیل و تحقیقاتی متعددی است که کاربر می‌تواند با انتخاب، تعداد تکرار قرآنت هر آیه به استماع آیات قرآن بپردازد.

در باره امکانات پژوهشی برنامه جامع‌التفسیر نیز توضیح دهید.

برای نخستین بار جست و جوی خط شیبه (findwithF) در ویرایشگرهایی مانند ms-word، برنامه ترجمه گنجانده شده است که توسط آن، کاربر می‌تواند هر متن فارسی، عربی و لاتین را بالا به پایین با بالکن جست‌وجوی پویا از کلمه یا قسمتی از آن دانسته باشد. در این برنامه امکان تنظیم سوره بر حسب نزول، بر مبنای مصحف امیرالمؤمنین(ع) و مصحف الازهر نیز وجود دارد.

امکان پژوهشی دیگر، مربوط به ارتباط کل کلمه متون عربی به لغتنامه‌های مشهور عربی به عربی است. ارتباط متقابل تفسیر و ترجمه‌های آنها از دیگر ویژگیهای جامع‌التفسیر است که بدین منظور پیش از نیم میلیون ارتباط در داخل متون تعبیه شده است.

در کارنابل «آیات» در تفسیر، کاربر می‌تواند با برداشتن آیه یا قسمتی از آن تفسیر آن آیه را در هر تفسیر و ملحوظ دیگر یا همان تفسیر، در غیر جایگاه آن آیه مشاهده کند.

کارنابل «قرآن» در قسمت کتابخانه تفسیر، امکان دسترسی همزمان آیه، ترجمه و تفسیر را فراهم می‌کند. تمام ترجمه‌ها و تفسیرهای انگلیسی قابل جست‌وجوی پیشرفته است. علاوه بر این، ۱۲ زبان لاتین دیگر نیز قابل جست‌وجو هستند.

موتور جست و جوی شی‌گرای برنامه، امکان مشاهده کلمات و بسامد آنها در متون و هرگونه عبارت و ترکیب منطقی از کلمات را با سرعت قابل‌توجهی عرضه می‌کند.

در مقام مقایسه به برنامه جامع‌التفسیر که در سالهای گذشته از سوی مؤسسه آستان کتاب تولید شده، این برنامه چه ویژگی و متمایزی دارد؟

حجم غلظت این نرم‌افزار درمیان جامع‌التفسیر کتاب است و تمام عناوین موجود در مجموع کتاب، در این نرم‌افزار هم موجود است. قابلیت‌های نیز پیشتر توضیح داده شد.

چه برنامه‌ها و تولیداتی را برای ارائه در آینده دارید؟

برنامه تحقیقات کامپیوتری جامع‌التفسیر درسدان ارائه در این نرم‌افزار هم موضوعات قرآن است. در عین حال ارائه چند فهرست موضوعی برای نسخه‌های برنامه نیز در دستور کار است. هم‌چنین کار تحقیقاتی دیگری در مورد علوم قرآنی با نام مشکلات‌الانوار در حال انجام است.

واژه یک قرآن ساده (بسیار به همراه قابلیت‌های جست‌وجو برنامه نیز در دستور کار است. هم‌چنین کار تحقیقاتی دیگری در مورد علوم قرآنی با نام مشکلات‌الانوار در حال انجام است.

تمام تفاسیر موجود قرآن

آشنایی با نرم افزار جامع تفاسیر در گفت وگو با دکتر احمد مینایی

انسان‌هایی که از جنگ بزرگ‌ترند

گفت‌وگو با اصغر کاظمی، نویسنده و پژوهشگر جنگ

د. دودکار

اصغر کاظمی را با کتاب **معرفش «ایمو»** می‌شناسند. کتابی که در انتخاب کتاب سال ۱۳۸۰ عنوان اول را در گروه **خاطره** کسب کرد. **کاظمی متولد سال ۱۳۲۲ تهران** است. او پیش از آنکه نویسنده و پژوهشگر جنگ باشد، خود از رزمندگان لشکر ۲۷ حضرت رسون بوده است. همانطور که جنگ سربازان خود ایدامی کند، نویسنده‌گان خود را نیز می‌باید.

از دیگر کتابهایی که کاظمی به رشته تحریر درآورده می‌توان به **خرمشهر در آساده** اثن عراق، **از لندن تا قاف**، **قله ۹۰۰۰** **قصه قصص شریف** اشاره کرد.

به این نویسنده و پژوهشگر جنگ **گفت و گو کرده‌ایم** که شرح آن را می‌خوانید.

بعد از کار موفق «ایمو» پروژه پرزحمت «دسته یک» را شروع کردید، دسته یک پیشنهاد که بود و چرا این پروژه به نظران جالب آمد؟

در کتاب «از لندن تا قاف» که سال ۱۳۷۵ از سوی دفتر ادبیات مقاومت چاپ شد، اشاره‌ای به موضوع دسته یک شده است. در آن سالها - ده سال پیش- سوزهای نظامی نسبت به جنبه انسانی جنگ برایم جذابیت بیشتری داشت. این بود که کار تدوین «ایمو» را شروع کردم. اما سال ۸۰ بار دیگر به دسته یک روی آوردم. در جنگ دفاعی - که جنگ هشت ساله ما نیز در زمره آنها است- انسانها از جنگ بزرگ‌ترند و جنبه انسانی بزرگ‌تر جنبه نظامی است. به همین دلیل کار دسته یک را شروع کردم.

هم اکنون در انجام این طرح به چه مرحله‌ای رسیده‌اید و پیش‌بینی می‌کنید این کتاب چه موقع زیر چاپ برود؟

کار جمع‌آوری منابع و اسناد به پایان رسیده و هم اکنون مرحله نهایی کار در حال انجام است. یعنی بازنگری ادبی و ویراستاری. امیدوارم با انجام حروفچینی، دسته یک، بهار سال ۸۵ به چاپخانه برود. البته همانطور که می‌دانید تدوین اینگونه کارها بسیار وقت‌گیر است. چون باید خاطراتی را که موضوعشان با هم مرتبط است.

کنار هم چید، اعلام آنها را گردیا کرد و کارهایی از این دست که روزها و هفته‌ها زمان می‌برد.

از سختیهای کار بگویید و اینکه چه موالمی پیش پای شما بود.

در دوران جنگ هشت ساله، آمار نیروهای مردمی -سیجی‌ها- تنها در ده لشکر و گردان رزمی ثبت و باگانی شده است. به همین دلیل تهیه آمار دسته

در حوزه ادب پایداری با کتبخینه‌ای که از خاطرات جنگ داریم نیازی به قهرمان ساخته و پرباخته ذهن نیست

دشوار بود. قبل از انجام مصاحبه، شناسایی راوی و دسترسی به او اولویت داشت و هر یک از این دو گزینه در واقع عنوان مرحله‌ای از مراحل تحقیق بود. به بیان دیگر وقتی شروع به مصاحبه با راوی کردم، یک سوم کار (یعنی شناسایی راوی) انجام شده بود.

آیا در حین کار به نکات جالبی هم برخوردید؟ همانطور که می‌دانید روایتی بنوعی رزمندگان باسابقه، افراد کارآزموده و نیروهای اطلاعات عملیات است. اما

خاطرات دسته یک در نقطه مقابل آن قرار دارد. بیشتر روایتهای کتاب حاضر از رزمندگان جوان و دانش‌آموز است. رزمندگان دسته یک که در عملیات والفجر هشت شرکت کرده بودند، بین ۱۹۵۷ تا ۱۹۵۸ سال سن داشتند. وجه تشابه خاطرات دو کتاب، روایان آنها است که هر دو گروه، رزمندگان سیجی و نیروی داوطلب مردمی بودند. ما می‌بینیم در هر دو کتاب از ساده‌ترین تا پیچیده‌ترین کارهای نظامی از سوی نیروهای سیجی انجام می‌شود.

این موضوع به این جهت جالب است که عراق و حامیانش روی نیروهای مردمی حساب نکرده بودند و حضور این نیروها در جنگ، محاسبات آنها را به هم ریخت.

افراد دسته یک چه ویژگی‌های بارزی داشتند و فکر می‌کنید به تحریر درآوردن این ویژگی‌ها در معرفی آنها چقدر تأثیر دارد؟

کوچکترین تشکیلات نظامی در یگانهای پیاده، دسته است. دسته یک، جزو دسته‌های گروهان یکم از گردان حمزه از لشکر حضرت رسول(ص) بود که در نبرد قاف در عمق بیست کیلومتری خاک دشمن در جاده قاف- ام‌القصر در نزدیکی مرز عراق با کویت در شب ۲۲/۱۱۷۲ عملیات کرد. آن شب، گردان حمزه در رویارویی نابرابر با دو گردان پیاده مکانیزه از لشکر پنجم عراق توانست پیشی از سسی دستگاه تانک و ادوات مکانیزه را به آتش بکشد. البته در همان شب نسیمی از نفرات دسته به شهادت رسیدند.

از مراحل کار و اینکه چقدر زمان برده بگویید.
کاملاً روشن است که ارائه مطالبی مناسب و خواندنی از آن روزها، دشوار است. حدود بیست سال از زمان حادثه می‌گذرد و مکان آن نیز در عمق خاک عراق است. با این حال، مطالب این کتاب با دقت ووجدان در روایتها و نیز با ارائه منبع و مدارک تهیه شده- که حجم آن هم کم نیست- تهیه شده است و امیدوارم برای مخاطبان جالب و خواندنی و سوسمند باشد. تعداد نقرات باقیمانده دسته، یازده نفر و تعداد شهیدان هجده تن است. از این هجده شهید، چهارده تن در شب حادثه و مابقی در طول جنگ به شهادت رسیدند که در این کتاب به همه آنها پرداخته شده است.

چرا بخش سده‌های از ادبیات دفاع مقدس، خاطرات

رزمندگان از جنگ است؟ خاطره نویسی در این عرصه چه سودی دارد؟

خاطرات جنگ آفت‌پذیر است و با گذشت زمان جزئیات حادثه فراموش می‌شود و تنها کلیات در ذهن باقی می‌ماند. این کلیات برای اغلب رزمندگان یکسان بوده و ارزش کمی دارد.

به این ترتیب تلاش بیشتر و هماهنگ در این راه لازم است تا قهرمانان حقیقی یک ملت زیر گامهای سنگین زمان رها نشده و به فراموشی سپرده نشوند. این خاطرات از هر جنس، با هر قدرت و در هر قالب زشت و زیبا که نوشته و چاپ شوند ارزش دارند. البته خاطره نویسی جنگ هشت ساله هنوز جایگاه واقعی خود را نیافته است.

آیا این خاطره نوشتن در این حوزه نوعی دفاع از خویش است؟

حق دفاع از خود، حقی بسیار بدیهی است و فکر می‌کنم کسی که با تمام وجود از خودش دفاع کرده حق دارد داد بزند و به زمین و زمان بگوید که چه مصیبتی بر سرش آمده است. این حق طبیعی ما است چون ما بیشتر از همه در جنگ آسیب دیدیم.

قهرمانان این گونه کتابها چقدر حقیقی هستند؟ آیا می‌توان بخشی از شخصیت پروری در این نوشته‌ها را ساخته و پرداخته ذهن دانست؟

ما با قهرمانان حقیقی روبرو هستیم و نیازی به قهرمان ذهنی نداریم. روال معمول در ادبیات داستانی این است که نویسنده به قهرمان خیالی خود که ساخته و پرداخته ذهن است، روی می‌آورد. البته داستنها و رمانها نیز ارزشمند بوده و خواندنی و جذاب است ولی در عرصه ادب پایداری با کتبخینه‌ای که از خاطرات جنگ داریم نیازی به قهرمان ساخته و پرداخته ذهن نیست. اگر به اطراف نگاه کنیم رزمندگان بسیاری را می‌بینیم که مشتاق ارائه خاطرات خود از جنگ هستند. در خاطرات جنگ آدینشه‌های مغرور و ریشه‌دار با نخی عامیانه و ساده بیان می‌شود. این مطلب، نه تاریخ جنگ حوادث و رخدادهای نظامی و نه افسانه و قصه محض است بلکه سراسر آن جهانی‌بین انسان ایرانی و تجسم ایرانی بزرگ و آرمانی است.

واگویی‌های سیدمرتضی

«اهل بصیرت را با شهر کوران چه کار؟ ماهها از پایان جنگ و بسته شدن باب جهاد فی سبیل‌الله گذشته است و برای بسیاری، جنگ دیگر جز خاطره‌ای دور از یک دوران سپری شده، هیچ نیست. اما برای آنکه قسمتی از وجود خویش را در جنگ نهاده است، چگونه ممکن است که جنگ پایان یابد؟»

آنچه خواندید، بخشی از واگویی‌های شهید آوینی است در متن فیلمهایی که به تازگی از سوی نشر ساقی در قالب کتاب **انسیم حیات**، چاپ و منتشر شده است.

این اثر دوازدهمین کتاب از مجموعه آثار شهید آوینی است که تاکنون از سوی این مرکز منتشر شده. **انسیم حیات** گفتار متن برنام‌های تلویزیونی این شهید بزرگوار را که در فاصله سالهای ۸۷-۶۸ ساخته یا صرفاً متن آنها را نوشته، در بر می‌گیرد.

صفحات پایانی این کتاب نیز به فهرست آیات، روایات، تشبیهات و استعارات و فهرست اعلام اختصاص دارد.

در مقدمه نشر آمده است: «متن دو برنامه «هفت قصه از بلوچستان» و «گمگشته‌های دیار فراموشی برای تکمیل این مجموعه، در کتاب گنجینه شده است. گفتارهایی که دست‌نوشته آنها موجود بوده، با اصل تطبیق شده‌اند و در قبه مزار به استخراج مبتها از توار و تنظیم و ویرایش آنها اکتفا شده است.»

انسیم حیات» در ۱۹۳ صفحه، با شمارگان ۳۰۰۰ نسخه و بهای یک هزار و ۹۰۰ تومان روان بازار نشر شده است.

تکلیفی بر دوش برادران

«... تکلیفی است برادر» کتابی است که در آن به خاطرات سردار حسین همدانی پرداخته شده است.

این کتاب از جمله آثاری است که با موضوع و رویکرد مردم در دوره کنونی به تاریخ و ادبیات جنگ به رشته تحریر درآمده. دوره‌ای که از آن با عنوان دوره پراختن به ناگفته‌های جنگ یاد می‌کنیم.

این اثر که در دوره‌های انتخاب بهترین کتاب سال دفاع مقدس در بخش خاطرات مورد تقدیر نیز قرار گرفته، به همت حسین بهزاد، به طریقه تاریخ شفاهی گردآوری و تدوین شده است.

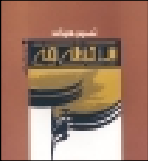
گرچه تدوین کننده و فرهنگسرای پایداری که انتشار کتاب را برعهده گرفته، از این مجموعه به عنوان اولین کار تاریخ شفاهی یاد کرده‌اند، اما در این خصوص باید متذکر شد که اولین تاریخ شفاهی جنگ تحمیلی در دهه

شصت و اوایل دهه هفتاد توسط نویسندگان دیگر به ثبت و ضبط رسیده است که بعضی از آنها مهجور مانده و برخی دیگر مانند خاطرات سردار سرلشکر صیاد شیرازی به شهرت خاص رسیده و مورد توجه و اقبال مردم قرار گرفته‌اند. در مقدمه نشر آمده است: «تکلیفی است برادر، روایت دست اول رخدادهای مربوط به سالهای مبارزه علیه دیکتاتوری پهلوی، انقلاب اسلامی بهمین ۵۷ اسفندر نظام نوین، تأسیس سپاه پاسداران، نیروهای داخلی جبهه کردستان و سرانجام ناگفته‌های فراوان از یگان‌های جبهه غرب در مصاف با سپاه دوم ارتش متجاوز رژیم به عدم پیوسته بعث عراق است.»

تکلیفی است برادر» نخستین بار در پاییز ۸۳ چاپ و منتشر شد که به علت استقبال خوانندگان، در سال جاری

به چاپ دوم رسید.

این کتاب در ۲۱۶ و ۳۱۶ صفحه، با شمارگان ۳۰۰۰ نسخه و بهای دو هزار و ۹۰۰ تومان روانه بازار نشر شده است.

دیر آمدی ای کتاب خوش دست

ناصر فیض

ترویید و فقط شعرهای ایرج میرزا را بخوانید، یک بار هم مطلب خوبی را که سید عبدالجواد موسوی درباره ایرج میرزا نوشته بخوانید، دیر شدن کتاب طنز ۲ به روایت خود کتاب، تفسیر استاد منوچهر احترامی است که دو ماه معطل مطلب ایشان مانده اند و بعدا دیده اند که معطلی کاهی وقتها جقدر حرف است! خوبست همین یک کتاب را معرفی کنیم و بقیه را گذاریم برای هفته بعد! دیدیم بدتر می شود، یک بار برگه یک بار شون! ما به فکر فرهنگ طنز نابشیم چه کسی باشد؟ دیدیم حوصله مانگ سر هفته (امامت دستاره را در آوردیم، دسته هم برایش گذاشتیم که حمل و نقل آن آسان باشد، عجب کتابی می این کتاب! تو اهلت تو... اگر دسته نداشت یک حرفی -حالا که دسته دارد، دربارید و بخوانید، بدون شک خوشتان می آید، اصلاً چیزیهای که ما در این کتاب خلق کرده ایم همه جل‌الحلق است! طرح چندنگو و تیرس! اسم کتاب: این خارجی و ژانر: The theme with humor. خلاصه این اهانت دسته را با شاکار است. در اوج بلاغت و فصاحت به ویژه مثنی و نجابت اجازه بدهید این هفته هر چه دلمان خواست تبلیغ کنیم از هفته بعد باز هم نوبت می رسد به معرفی آثار شامه که هر چند به قوت آثار ما نیست اما با بررسات مطبوعاتی که داریم تاگزیر از رعایت حال همه ایم. عجب طراسی است سید عبدالکریم موسوی! «در حلقه زندان» را که همه می شناسید، عجب حلقه ای به این حلقه زندان اولین یکشنه هر ماه بیاید از ترویج، جقدر زنده نیبیدارندهای کویجک و بزرگی که از سرسراش شمال تا سوسا مل بندرعباس را پوشش می دهند با آثار و گفته های نغز و پرهیزشان، فرهنگ خالص و دانشمندانه غیررسمی ما در بندرعباس است، خیلی هم شعرهایش با موه است، عجب شعرهایی داره این او، رضا رفیع! در تالار اندیشه اگر هواز تا سوزن به هوابینداری یکی پایین نمی آید، مگر می گذارده این شهرام تشکیا که مرتب جوالدوز می زند به رندهایی که کاه می زند نیستند، «رحیم رسولی» هر چه عیبی داره! خیلی هم مزذب است و با حوصله نه اعتراضی نه کلاه ای، مثل نسیم می آید آرام شعرش را می خواند و می رود مثل شاپرک می تشبیه کارگل روی ساحت حسنی تالی.

سکه یک پول شوم، من هم آمدم بیرون و ایشان را هجو کردم، پسرهایی من هم... که اتفاقاً آدم شری است و مدام دنبال دردمس می گردد- این شعر در تمام کرد و همه جا بخش کرده آلاان این شعر در تمام فوره خانه های احتمالاً دولا آسان بزرگ کشور فرانت می شود! طرح روی جلد کتاب طنز ۲ بسیار زیباتم، در طول و عرض صمم طرح به این تشنگی نندده ام آن دو جلد دیگر هم همین طرح، عجب طراسی می زنه فقط کارستان و دیگر هیچ، آسامی روی جلد را ببینید، کیومرث صابری، منوچهر احترامی، یوسفعلی میرشاکت، سید عبدالجواد موسوی، ناصر فیض (همین ما) ایولفعل حری، پال اسپراکنن که از نوع خارجی و مرغوب است! فهرست کتاب طنز ۲ متفاوت با فهرست کتابهای طبق معمول است، ما همه آثارهایمان! خاص است می گوید نه! این است، یکی از عناوین فهرستها: «به میرشاکت کفتم درباره عطف طنز بتوسن. کفتم، کار دشواری است ولی

باشد... زیربویکی مرا می باید، آمدم زیر چشمی نگاهش کنم که نگاهمان گره خورد به هم، بد جور هم گره خورد، دیگر نتوانستم بی توجه باشم، انگشتم همان انگشتمی که آدم یا آن بخش را می بخاراند وقتی کسی نیست که پشت آدم را بخاراند... را گذاشتم لای کتاب و کتاب را بستم و گفتم: ببخشیدا قیمت این کتاب چنده؟ فروشنده با لحنی که معمولاً وقتی آدم انگشتم را لای کتاب می گذارد و می گوید ببخشیدا قیمت این کتاب چنده؟ به آدم می زند، کفتم، مگه برای شما حرفی هم می کنه؟! شما که همه حرف رو خونیدید!؟» «نه! شما تا به این نداشتید! بعداً به این می گوید: سواستفاده! من فترا نمی دهم، یک دلشش این است که کسی از من استفاده نمی کند، دلیل دیگرش این است که اصلاً من نباید سوا استفاده کنم، فقط عرض من این است که، این جور سوا استفاده ها، خیلی هم سوا استفاده نیست، به قول حافظ: در مصرع دوم البته...»

من از معرفی کتاب های خوب طنز نمی کنم اسماک از آن گناه که تقصی رسد به فری چه پاک
(مصرع حافظ اشکال وزنی دارد و گرنه باید به مصرع مای خورد)

اول کتاب طنز ۲ را معرفی کنیم، کتاب طنز ۲ همان طوطی که از نسلش بدست بعد از کتاب طنز او آمده است از چاپخانه بیرون این مهم را خودم کشف کرده ام! باور کنید در این زمینه خاص با آن همه محدودیتها، کتاب در آوردن پدیدار آورنده دارمی آورده همین دلیل است که وقتی بیرون آمدن آن دیر هم می شود ما دندان می گلایم روی جیگر او خوانم را هم نمی کنیم روی آبرویمان! فقط زرمزه می کنیم.

همین طور چشممان به در است تا کتابی، نشریه ای، چیزی درباره طنز او از او برسد تا اگر قابل تحمل با تأمل بود، معرفی کنیم، باور کنید در این ژانر، کمتر از هر مورد دیگری پدید می آورند این پدید آورندگان که می پدید می آورند، نه به آن بی تمکی که هفته ای یک کتاب هم نمی آمد نه به این شوری که یک مرتبه در باز می شود و همین جور کتاب است که می ریزد داخل دفتر نشریه -حالا روی میز سه جلد کتاب هست، چشمهای با دمی ات شدایی می شود، با در نمی کنی که داری به سه جلد کتاب طنز نگاه می کنی، «در حلقه زندان»، «کتاب طنز ۲» و «امامت دسته دوازده» به دلیل پیامان شدن حقوق دیگران در استفاده سواای از امکانات تبلیغی و اینها، قصد ندارای این سه کتاب را معرفی کنی، اما معرفی می کنی، شما جای ما بودید چه می کردید؟ دست روی دست می گذاشتید تا دیگران فقط یک خوشان را از آب می کشیدند و عذاب می کشیدید؟ ما دیدیم، چون کسی جز ناخن انگشت ما، پشت ما نمی تا می بخاراند خوانم اقدام کردیم، شما برآیدید، یک مرتبه سه جلد کتاب طنز که مثل همین کتابهای ما از روشمند باشد، پدید بیارید، اگر معرفی نکنیم روید بگویند، حاشی حاجی مکده به همان کتابی که نوشته ام معرفی نمی کنیم، ما عاشق عدالت و مساوات و رای این جور نکات تشنگ هستم، یکی از بدشوری های ما تعریف می کرده... «مجلسه بدشوری افتاده بودم نوی خصمه، داشتیم یک درخت وسط دریا، یک مرتبه چشم افتاده چرخ درخت و بیستیم... یکی می گوید: امر حساسی! چرا پخاچان می کنی! درخت! او وسط وسط دریا؟! همشهری ما هم بدون اینکه خودش را بیازد گفته بوده من هم می دونم رسد دریا درخت نیست، اما باور کن مجبور شد!»

راستی تا بدم و فته بگویم، دفتر طنز حوزه هنری هم صاحب شد
سایت طنز حوزه هنری را اندازی شد **سایتهای حوزه هنری به دو بخش تقسیم شده اند** **بخش عمومی که در همه سایتهای حوزه هنری نگرار می شود** **بخش اختصاصی** **عناوین بخش اختصاصی** **سایت طنز جبار است** **طنز و دزبان (قدمه، معاصران، طنز دزبان جوان و طنز دزبان خارجی)** **اول- چاه (شعر معاصر، شعر کهن، نثر معاصر، نثر کهن، زبان، داستان کوتاه، مقاله، وچمه لطایف کهن و لطایف الشریعه)**

۱-بخندستان (کاریکلمانو، کاریکانو، کارون، کیک استوب، کاریکانو چهره، عکس طنز آمیز، جوک قدیمی و جدید و اتفاقات طنز آمیز)
۲- اخبار حوزه طنز (در حلقه زندان، حکمت شادان، جملات نقدی و بی شماری و میانی طنز، اخبار طنز، رویدادها، گزارش، مصاحبه با طنز دزبان و از شیو خیر)
۳- طازان (مصفاحات اختصاصی طنز دزبان (weblog)
۴- گاد شمار طنز
۵- جستارها
۶- برخی از این بخشها فعالیت بیشتری نسبت به بخشهای دیگر دارند و بخشهای غیر فعال نیز به زودی رفته رفته تکمیل خواهند شد. پس از فعال شدن همه بخشها، در صورت احساس نیاز، عناوین جدیدی به این سایت افزوده خواهد شد.
۷- ایشتهادهای که در تکمیل و پر محتوا شدن این سایت تأثیر گذار باشند استقبال می کنیم. پس به نشانی www.dattaretanz.com سر بویید.

که با خود ما ترتیب داده اند، یک بخش از مصاحبه این است... بله، همان اوایل بود، من در مشکنک شهر عمومی دارم که شوخی های درشتی می کرد و توقع داشت کسی جوابش را ندهد، روزی به خانه اش رفتم، ای دانش قرآن می خواند (با صدای گرتورقزآن بدین نطق) و جواب سلام مرا داد فکر کردم شاید به دلیل احترام به قرآن است که مرا تحویل نمی گیرد، اما بعد از خواندن، بالش اش را جابه جا کرد و دراز کشید و خوابید، رفتم جلو گفتم: عمو این چه کاری است که می کنید، ما آمدم شما را ببینیم، گفت: من از دستت ناراحتم و شروع کرد به گله و... هر کاری کردم که دعوت او را عرض کنم نشد که نشد، هر چه عذرخواهی کردم قیاده ای نداشت، او می خواست من حساسی

«حالا حکایت ما ست» ما هم می دانیم که نباید مرتب بخوانم و آثار گهربارمان را معرفی کنیم، اما باور کنید، مجبور شدیم دست به چنین اقدام شایسته ای بزنیم. اصلاً این چه توجیهاات بی موردی است که بیان می کنیم، ما با این توضیحات غیر ضروری به شما اجازه می دهم که فکر کنید حق دارید، هر چی سوا استفاده و سوا استفاده چی بود، مثل کار ما خود ما بود، دوستی ما داشتن که حالا با یکی دیگر دوست است، تعریف می کرد، همه روز بود پشت سر هم می رفتیم به آن کتابفروشی... کتاب مورد نظرم حدود ۱۵۰ صفحه داشت، من تا روز نهم ۱۲۵ صفحه از آن را خوانده بودم، مانده ۲۵ صفحه آخر، امروز فروشنده جور دیگری هوائ مرا داشت... نه اینکه هوائ مرا داشته

تعليق در فضای مجازی

گزارشی از کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات

آزاد سیدین

برای تهیه گزارش از کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات به سمت دانشکده علوم انسانی این دانشگاه می‌روم. پس از ارائه کارت شناسایی که از مقدمات ورود به دانشکده است، اجازه ورود می‌یابم. بسیاری از دانشجویان با نام کتابخانه دیجیتال ناآشنا هستند اما با پرس و جوهای فراوان کتابخانه را در طبقه ششم می‌یابم. با مشاهده تابلوی مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه دیجیتال خوشحال می‌روم اما پا در بسته مواجه می‌شوم. کمی پایین‌تر از تابلوی کتابخانه دیجیتال نوشته شده است کتابخانه از ساعت ۱۲ تا ۱ بعد از ظهر تعطیل است. به ناچار نیم‌ساعت منتظر می‌مانم تا به مرکز اطلاع‌رسانی راه پیدا کنم. در این انتظار ناخودآگاه به یاد کتابخانه‌های الکترونیکی افتادم که بارها و بارها در پایگاههای اینترنتی مختلف دیده بودم. در هر ساعت از شبانه‌روز فقط با یک کلیک ساده از هر کجای دنیا می‌توان مجموعه دیجیتال آنها را جست‌وجو و بررسی کرد، انتظار داشتم در این کتابخانه نیز چنین باشد. تصمیم گرفتم طی مصاحبه‌ای با رئیس کتابخانه، درباره کتابخانه دیجیتال این دانشکده بیشتر بدانم، اما مرا به طرح سیستم کتابخانه دیجیتال در بخش مطالعات دکتراییک دانشگاه علوم انسانی ارجاع داد. دکتر شریف‌آزاده رئیس این بخش که به قول خودش تا امروز با خبرنگاری در هیچ یک از رسانه‌های خبری مصاحبه نکرده است حاضر به پاسخگویی به سوالات مورد نظر نشد.

به مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه دیجیتال مراجعه کردم و از کتابداری که در آنجا حضور داشت، خواستم آدرس اینترنتی کتابخانه را بگوید تا در فهرست مناسب آن را بررسی کنم. کتابدار گفت: «منابع الکترونیکی و خدمات اینترنتی این کتابخانه فقط در همین محل قابل دسترسی هستند».

پشت یکی از کامپیوترها نشستم تا کتابخانه دیجیتال دانشکدهٔ آزاد را مشاهده کنم، با دادن نشانی اینترنتی www.rose-net.com/ir/udl به کتابخانه راه یابم.

از صفحه اول کتابخانه کاملاً متشهود است که

می‌توان از طریق آن به تعداد بسیاری از مقالات، ژورنالها و کتابهای بانکهای اطلاعاتی پژوهشکده ها و دانشگاههای تخصصی سراسر دنیا دسترسی یافت. این مقالات و ژورنالها به رشته های علمی- تخصصی مختلف از جمله دندانپزشکی، علوم زیستی، علوم پایه، علوم محض، فنی- مهندسی، علوم انسانی و... اختصاص دارند.

براساس آنچه در بروشور کتابخانه آمده، حدود ۸۰ ژورنال علمی مختلف از مجموعه ژورنالهای الکترونیکی دانشگاه آکسفورد، ۲۵۰ عنوان ژورنال در زمینه های فنی- مهندسی، علوم کامپیوتر و زیست شناسی از Springer دومین ناشر بزرگ ژورنالهای الکترونیکی، ۱۵۰۰ عنوان ژورنال در زمینه علوم پایه، کشاورزی و اقتصاد از Elsevier مهمترین ناشر ژورنالهای الکترونیکی و... در این کتابخانه

فقط در همین کتابخانه و

کتابخانه دانشگاه تهران می توان به مقالات تخصصی الکترونیکی

دسترسی یافت. مقالات مورد نظر در

این مجموعه ها از پایگاه اینترنتی دانشگاههایی چون دانشگاه آکسفورد تهیه می شود

موجود است.

تعدادی کامپیوتر در مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتال برای لینک شدن دانشجویان به این منابع اطلاعاتی وجود دارد که بنا به گفته صالح هاشمی، دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، تعدادشان بسیار کم است. هاشمی با اشاره به این نکته می‌گوید: «برای استفاده از اینترنت و اتصال به شبکه کتابخانه در نت، سعی می‌کنم بلافاصله پس از زمان یک ساعت، نهار، ساعت یک بعد از ظهر، به محل کتابخانه مراجعه کنم تا بتوانم کامپیوتر خالی بیابم».

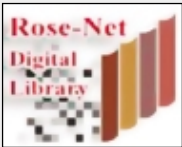
وی که در جست و جوی ژورنالهای علمی در زمینه بازرگانی و تجارت الکترونیک سیستمهای اطلاعاتی است می‌افزاید: «فقط در همین کتابخانه و کتابخانه دانشگاه تهران می‌توان به مقالات تخصصی الکترونیکی

دسترسی یافت. مقالات مورد نظر در این مجموعه‌ها از پایگاه اینترنتی دانشگاههایی چون دانشگاه آکسفورد تهیه می‌شود.»
آنسوتر، دانشجویی اطلاعات مورد نظرش را از موتور جست‌وجوگر google می‌خواهد. این در حالی است که طبق شرایط استفاده از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتال، انجام کارهای متفرقه شامل ورود به سایتهای خبری و غیرعلمی در این مرکز ممنوع است. صالحی با اشاره به آنکه سیستم اطلاع رسانی دانشکده به گونه ای است که بسیاری از دانشجویان ، کتابخانه دیجیتال را نمی‌شناسند، می‌گوید: «دانشجویان تصور می‌کنند اینجا محل اتصال رایگان به اینترنت است و این می‌خبری باعث شده به جای استفاده از کتابخانه دیجیتال، سایتهای خبری را جست‌وجو کنند یا جست و جوهای علمی‌شان را از طریق google و yahoo انجام دهند.»

وی در ادامه از عدم آموزش صحیح جست‌وجوی مطالب در سایت کتابخانه یاد می‌کند: «کتابداران مجموعه فقط پاسخگوی مشکلات فنی و ساده کامپیوترها هستند و از مطالب مورد نظر print تهیه می‌کنند. روش علمی جست‌وجوی مطالب، در خودسایت گفته شده است و کتابداران حاضر در این باره اطلاعات کاربردی ندارند.»

صالحی در پایان از محدود بودن کار کتابخانه به ساعتهای ۸-۱۲ و ۱۳-۱۷ اشاره می‌کند در حالی که از مهمترین خصوصیات بگ کتابخانه دیجیتال، نامحدود بودن ساعتهای استفاده از منابع اطلاعاتی موجود در آن است.

یکی از بزرگترین علتهای عدم پیشرفت تحقیقات، فقدان اطلاعات علمی و تخصصی است. مراکز اطلاع رسانی سراسر دنیا، اطلاعات را در اختیار پژوهشگران می‌گذارند و از این طریق پاسخگوی مشکلات آنان می‌شوند که در این میان، مراکز اطلاع رسانی دیجیتالی به دلیل ارائه اطلاعات با دو مشخصه مهم، سرعت و سهولت در این راستا موثرتر هستند. حمیدی، دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت مالی که در هفته سه روز و هر روز بیشتر از سه ساعت از زمان خود را در کتابخانه دیجیتال واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد می‌گذراند، خدمات اطلاع رسانی در این کتابخانه را کاربردی ارزیابی می‌کند و می‌گوید: «ژورنالها و مقالات تخصصی موجود در آنها از مهمترین

اطلاعات مورد نیاز تحقیقاتم هستند که آنها را از سایتهای اطلاع رسانی مختلف که به این کتابخانه لینک شده اند، می‌یابم. یکی از بخشهایی که مقالات علمی معتبر دارد، بخش نمایه است که مقالات منتخب مجلات تخصصی ایرانی را در اختیار کتابخانه‌های دیجیتالی قرار می‌دهد.» وی با بیان آنکه این بخش اگر چه کاربری فراوان دارد اما همیشه در دسترس نیست می‌افزاید: «روزهای بسیاری از کتابدار می‌شنوم که نمایه خراب است و دانشجویان نمی‌توانند مقالات آن را جست‌وجو کنند، مشکل عدم دسترسی به مقالات فقط به بخش نمایه مربوط نمی‌شود بلکه با سایتهای بسته دیگری نیز برخورد فراوان داریم، از جمله این موارد، فایل دسترسی نبودن Elsevier طی ترم گذشته بود.»

حمیدی که علت بسته بودن بعضی از سایتها را عدم پرداخت حق اشتراک کتابخانه دیجیتال این دانشگاه به این نوع سایتها می‌داند، تصریح می‌کند: «حدود ۳۰ درصد مراکز اطلاع رسانی لینک شده به کتابخانه دیجیتال، با پرداخت وجه مالی، اطلاعات درخواست شده را می‌فروشند که این اطلاعات شامل مقالات جدیدیست شده در ژورنالهای تخصصی است. باطنیع زمانی که دانشگاه به عضویت و مراکز اطلاع رسانی مواجه می‌شود، اشتراک آن را تیرداد با بسته بودن سایتهای این پس از شنیدن صحبتهای این دانشجویان و محققان در حالی از کتابخانه دیجیتال خارج می‌شوم که بروشور آن را در دست دارم و جملات آن را با خود مرور می‌کنم، «در این کتابخانه بیش از ۲۹۰۰ عنوان ژورنال تخصصی تمام متن از مجموعه با نام Group ۷۵۰ ژورنال الکترونیکی از حدود ۱۰ ناشر، ۶۰۰ کتاب الکترونیکی با درجه علمی بالا از بزرگترین ناشران الکترونیکی دنیا و...»

شیک جهان گستر که معمولاً وب نموده می‌شود، یکی از محیطهای اینترنتی است که رشدی بسیار سریع دارد. وب در سال ۱۹۹۸ از پروژهای در CERN سوئیس آغاز شد و هدف آن ایجاد راهی برای به اشتراک گذاردن اطلاعات روی اینترنت و مشاهده تکامل تدریجی آن بود.

صفحات وب با استفاده از سیستمی به نام HTML (زبان علامت گذاری فوق نوشتاری) آگاشته می‌شوند که به طور مستمر به منظور پاسخگویی به تقاضاهای روزافزون کاربران اینترنت در حال تکامل است.

کتاب دکام به کام با طراحی صفحات وب» به چگونگی به وجود آوردن صفحات وب با استفاده از HTML می‌پردازد.

مطالب این کتاب در ۸ فصل تهیه و تدوین شده که عبارتند از:وب، کار کردن با نوشتار، کار بیشتر روی نوشتار، گرافیک، پیوندها، کادرها و فرمها، محتویات فعال و خانه داری این کتاب تألیف لیلیان هاوز است و دکتر کارمان لایفی و رامین رامید ترجمه آن را بر عهده داشته اند.

هایز در پیشگفتاری که بر این اثر نوشته، هدف خود را از نگارش این کتاب، چنین بیان می‌کند: «این کتاب برای کسانی نوشته شده است که HTML برای آنها موضوع جدیدی است هر تکنیکی مانند نوشتن متن، گنجاندن تصویر یا کشیدن یک خط به طور مجزا مورد بحث قرار گرفته است، لذا خواننده می‌تواند یک مهارت را پیش از پرداختن به دیگری یاد بگیرد یا اینکه فقط تکنیکهای را فرا بگیرد که به کار وی می‌آیند. از جنبه دیگر، این کتاب به عنوان مرجعی دم دستی برای کسی که HTML می‌داند ولی برای اجرای یک طرح به یادآوری سریع دستورالعملها نیاز دارد، مناسب است. این کتاب تا آخرین نگارش، یعنی HTML ۴.۰۱ در بر می‌گیرد»

چاپ اول «طراحی صفحات وب» اسال در ۱۸۲ صفحه، با شمارگان ۲۰۰۰ نسخه و بهای دو هزار و ۱۰۰ تومان روانه بازار کتاب شده است.

از سرزمین سراب‌ها

دکتر دیوش شایگان نویسنده

«سرزمین سراب‌ها» عنوان رمانی است که به زبان فرانسه نوشته‌ام. این رمان در نشر فرزان روز در حال ترجمه به فارسی است. علاوه بر این علیرضا مناف زاده، ترجمه کتاب «نگاه شکسته» را که در آن به زبان فرانسه موضوع شیروفرنی و فرهنگ را مورد بررسی قرار داده‌ام و تاکنون به چند زبان دیگر از جمله ایتالیایی، انگلیسی، اسپانیایی، آلمانی، ترکی و... ترجمه شده، به پایان رسانده‌ام و طی هفته برای انتشار آن تصمیم خاصی نگرفتم.

... و باز هم زبانشناسی

دکتر علی‌رزمین مدرس زبانشناسی و فلسفه هنر

پس از انتشار کتاب فلسفه تحلیلی هنر که حاصل جلسات سخنرانی من در فرهنگستان هنر است تمام هم و غم خود را صرف تهیه و تدوین کتابی کرده‌ام که به احتمال قوی با عنوان «جامعه‌شناسی هنر» منتشر خواهد شد. برای تهیه این کتاب مقالاتی از ۱۲ کتاب و منبع مختلف انتخاب و ترجمه کرده‌ام و در حال تألیف سه مقاله دیگر برای تکمیل آن هستم. فکرمی کنم این اثر برای خوانندگان فارسی‌زبان مجموعه کاملی باشد. البته باید عنوان کنم ترجمه یک کتاب مستقل در حوزه جامعه‌شناسی هنر، به اعتقاد من مفید حال خواننده فارسی‌زبان نیست چراکه اساساً اکثر مثالهایی که نویسندگان این کتابها در آثارشان می‌آورند، محلی و مربوط به همان محدوده جغرافیایی است که مؤلف در آن زندگی می‌کند و بر همین اساسی در کتاب حاضر صرفاً به ترجمه متکی نشده‌ام و سعی کرده‌ام برای زاویه دید خوانندگان فارسی‌زبان مثالهایی به کتاب بیفزایم. علاوه بر این، در ادامه آثاری که در حوزه زیبایی‌شناسی و فلسفه هنر ترجمه کرده‌ام مشغول برگردان اثری از دینوی تونستنت هستم با عنوان «مقدمه ای بر زیبایی‌شناسی». این کتاب چنانکه از نامش پیداست به مبانی زیبایی‌شناسی و فلسفه هنر می‌پردازد. از این دو کتاب که بگذریم حدود نیمی از رساله معروف «پژوهشی درباره فهم انسانی» ویوید هیوم، فیلسوف انگلیسی قرن

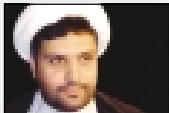
هجدهم را ترجمه کرده‌ام و اگر فرصتی باقی باشد ترجمه این اثر قابل تأمل را پی خواهم گرفت.

ادامه بازی با انگشتها!

مصطفی رحمانوست‌شاعر و نویسنده کودک و نوجوان

هم‌اکنون انتشارات قدیانی مراحل اولیه چاپ متن کامل کتاب پینوکیو اثر کارلو کلودی را با ترجمه بنده، آماده چاپ دارد. این ترجمه از اولین چاپ پینوکیو به انگلیسی صورت گرفته‌است. علاوه بر این، جلد چهارم تا ششم «قصه‌های ضرب‌المثل‌ها» نیز به زودی از سوی انتشارات محراب قلم منتشر خواهد شد. سه جلد فرودین، اردیبهشت و خرداد این مجموعه که در اصل دوازده جلدی است و برای دوازده ماه یک سال نوشته شده، پیش از این به چاپ رسیده‌است. در این مجموعه به تعداد روزهای ماه قصه‌های نوشته‌ام که ریشه در ضرب‌المثل‌های ایرانی دارند. کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان نیز دو کتاب از بنده را به نامهای «قصه یک گربه و چند موش» و «دولگشته»، آماده چاپ و انتشار کرده‌است. البته این دو کتاب در اصل دنباله مجموعه کتابهای بازی با انگشتهاست که پیش از این از سوی انتشارات مدرسه و کانون پرورش فکری منتشر شده‌اند. نشر پدایش نیز سه عنوان دیگر از مجموعه بازی با انگشتها را به زودی راهی بازار نشر می‌کند.

از جنبش تولید علم تا جهانی شدن

حجت‌الاسلام رضا غلامی پژوهشگر

پس از چاپ کتابهای «مانیفست روحانیت» و «جنبش تولید علم و نظریه پردازی» و نیز بازگشت از سفری که به کشور اندونزی داشتم، فعالیت‌های علمی خود را بر مطالعه فرهنگی پدیده جهانی شدن متمرکز کردم. البته ورود من به بحث جهانی شدن مسوق به سابقه است. در اواسط سال قبل، پس از دعوت پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی از ایجاب‌های برای عضویت در هیأت علمی پروژه ملی جهانی شدن، تلاش کردم با کاهش فعالیت‌های اجرایی و توقف تألیف در موضوعات پراکنده، همه وقت خود را در راستای پژوهش در این

زمینه صرف کنم. تصور می‌کنم این کتاب تا یکسال دیگر برای چاپ و انتشار آماده شود.

تأثر امروز جهان

نادعلی همدانی نماینده‌نویس و مترجم

نشر قطره کتابی از من زیر چاپ دارد که آن را در مجموعه «تأثر امروز جهان» منتشر خواهد کرد. این اثر کتابی است در زمینه تئوری تأثر از ژان ماری توماسو به نام «درام و تراژدی». همچنین رمان «حماسه قاجاق‌تپی» را به انتشارات شیخ صفی‌الدین اردبیلی سپرده‌ام که قرار است تا آخر سال منتشر شود. «عشق من سیما» خاطرات بیست و پنج سال خدمت من در تلویزیون ملی و سیمای جمهوری اسلامی ایران است. این کتاب را نیز که در واقع تاریخچه تأسیس تلویزیون ملی ایران و ادامه فعالیت آن پس از پیروزی انقلاب است برای چاپ به یک ناشر سپرده‌ام. پایان‌نامه کارشناسی ارشد تخصصی من از دانشگاه سوریون فرانسه، «پله تئاتر» نام دارد. قصد دارم ترجمه این پایان‌نامه را به همراه نمونه‌ای از تله تئاترهایی که برای سیمای جمهوری اسلامی ایران نوشته‌صحنه‌پردازی یا تهیه کرده‌ام، منتشر کنم. در ضمن انتشارات نمایش، چاپ و انتشار جلد سوم از دوره دوم «تاریخ نمایش در جهان» مرا در برنامه کاری خود دارم که احتمال دارد تا دهه فجر امسال این کار انجام بگیرد.

تابستان ابری ۳۲

رضاجولایی، داستان نویس

فعلاً در حال تکمیل و آماده‌سازی اولیه دو مجموعه داستان هستم که هنوز با ناشر خاصی در مورد آنها صحبت نکرده‌ام. اولی مجموعه‌ای است در حال اتمام با عنوان «داستان‌های ابری ۱۳۳۲» که وقایع تاریخی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ ایران، الهام‌بخش بنده در نگارش یازده داستان آن بوده است. «خجاییان‌های نیمه تاریک و براق شبی پاران‌خورده» نیز عنوان مجموعه‌ای با یازده داستان دیگر از من است. فضای زمانی حاکم بر این مجموعه داستان برخلاف مجموعه‌های پیشین، حول و حوش قاجاریه نیست بلکه نوعی بی‌زمانی بر آن حاکم است. البته فعالیت‌های آنکه حجم کتاب به حدضاب لازم برسد باید چند داستان دیگر نیز به آن اضافه کنم.

فائیه آخر

برهان وجودی و دانشنامه فلسطین

دکتر اصغر اعظمی، عضو شورای سردبیری روزنامه همشهری، کتابی با عنوان «برهان وجودی از آسمل تا کانت» نوشته که به زودی از سوی دفتر نشر فرهنگ اسلامی منتشر می‌شود. جلد چهارم «دانشنامه فلسطین» نیز که مجید صفاتاج مسئولیت گردآوری آن را برعهده داشته، از سوی همین ناشر منتشر خواهد شد.

نگاه مارکس به روسیه تزاری

«دنیاجای» بر تاریخ روسیه» عنوان رساله‌ای از کارل مارکس در تحلیل تاریخ روسیه تزاری است که هوشنگ صادقی آن را به همراه رساله‌ای از جیانی سفری با نام «مارکس، انگلیس و جامعه آسیایی» به فارسی برگردانده است. نشر اختران، این دو رساله را در قالب یک کتاب، اواخر همین هفته به بازار نشر عرضه خواهد کرد.

دکتر فاطمی پس از بیست سال

در سال ۱۳۶۴ انتشارات آفتاب حقیقت کتابی از دکتر نصرالله شیفته با عنوان «زندگینامه دکتر حسین فاطمی» منتشر کرد. انتشارات گوش، هفته آینده چاپ دوم این کتاب را راهی بازار نشر خواهد کرد.

چایگاه ابن رشد در حکمت مشاء

کتاب «در جنبش ابن رشد در حکمت مشاء» نوشته دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی، هفته آینده چاپ دوم این کتاب را راهی بازار نشر از سوی انتشارات طرح نو منتشر می‌شود.

وودی آلن در می‌زند

در سال ۱۹۹۲ سه کتاب تنبیه حساب، بی‌پر وبال و عوارض جانبی از جمله آثار آثار رودی آلن، در قالب کتابی با عنوان «مرگ در می‌زند» در آمریکا منتشر شد. این کتاب توسط حسین یعقوبی به فارسی ترجمه شده که به زودی از سوی نشر چشمه منتشر خواهد شد.

مدیریت به روایت داستان

«مدفوع» عنوان زمانی است از دکتر گلدرت در بیان مشکلات تولید و نیز مفاهیم کلیدی رفته مدیریت. این کتاب را داریوش تقیپنه به فارسی برگردانده و نشر پیکان، این را طی همین هفته راهی بازار نشر خواهد کرد.

فرآیند غنی‌سازی اورانیوم

رضا بدریان در تازه‌ترین کتاب خود به بررسی معضلات ناشی از انتشار سم فلورئید هیدروژن (HF) در آتسفر که از فرآیندهای غنی‌سازی اورانیوم است، پرداخته. این کتاب با عنوان «بررسی تولید و انتشار سم HF در فرآیند غنی‌سازی اورانیوم» به زودی از سوی نشر مرسل (کاشان)، راهی بازار کتاب خواهد شد.

دریا، فضا، زمین

«دایرة‌المعارف معصوم کودکان» عنوان یک مجموعه شش جلدی از امیلی بیومن است. این مجموعه که هر مجلد آن بیش از ۱۲۸ صفحه دارد، به آموزش کودکان میسناسی و آشنا ساختن آنها با دریا، طبیعت، فضا، آب و زمین می‌پردازد. این مجموعه با ترجمه لطیف راشدی، به زودی از سوی نشر پیام آزادی منتشر خواهد شد.

پژوهشی در تاریخ اولین فرهنگستان ایران

محسن روستایی با استناد به نسخه‌های آرشیزی باقی مانده از نخستین فرهنگستان ایران (که در سال ۱۳۱۲ به محنت دکا، الملک فروغی تأسیس و به سال ۱۳۳۲ تعطیل شد)، به تحلیل پیش‌زمینه‌ها و چگونگی فعالیت‌های علمی، فرهنگی و سلامتی فرهنگستان پرداخته و در ضمن بیان کلیات و قوانین ...، تمام واژه‌های معسوب فرهنگستان ایران را با استفاده از اسناد آرشیزی و نسخه بدلهای معتبر تصحیح کرده است. «تاریخ نخستین فرهنگستان ایران» اثری است که به زودی روانه بازار نشر خواهد کرد.